

Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka.

Odział Rękopisów

Zespół (fond) 4

ZBIÓR RĘKOPISÓW BIBLIOTEKI BAWOROWSKICH

Dział 1

1131. Batowski Aleksander.

Wypisy z Rękopismów Biblioteki Ossolińskich należące do rozpoznania tychże
od nr. 1-100 in folio.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

V. F. 26.

Bab 1131

Wypisy

z Rękopisów Bibl.

Orientalnych

na temat do Rozprawy typse

od L. I — Co m folio.

ЛЬВІВСЬКА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ім. В. СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

ФОНД

4 (Баб.)

ОПИС

1

ОД. ЗБ.

1131

Episcopatum et aliorum sublimiorum Beneficiorum
taxa.

Werytowiana in Lubiensiana in
Synodo Varsavien. Synodo Varsavien
A: 1634. pax pter.

Arch. Euesn. 10,000. 15,000. Lucori 2,000. 3,000.

Leopol. 500. 750. Przemysl. 1,000. 1,500.

Epus. Crac. 10,000. 15,000. Culm. 2,000. 3,000.

Wladista. 6,000. 9,000. Samogitia. 500. 750.

Posnania. 4,000. 6,000. Kiowin. 1,000. 1,500.

Plocen. 6,000. 9,000. Camenec. 1,000. 1,500.

Werytowiana Luboviana Grumisen. 2,000. 3,000.

Vilnens. 3,000. 4,500. Landen. 2,000. 3,000.

Chełmen. 600. 900. Sietcovien. 800. 1,200.

Smolensien. 700. 1,000. Vitozien. 300. 450.

Wlad. Lucor. 1,500. 2,250. Wazgrouec. 1,200. 1,800.

Wladica Wlodim. 1,600. 1,500. Mogilnen. 800. 1,200.

Przemysl. 600. 900. Praepiti. Dioc. Euesner.

Czetnen. 200. 300. Choren iwe Lij. 200. 300.

Lijdaczovi. 600. 900. Includen. Smolensien. 1,000

Archim.

Archimandrit. Prebhar. \mathcal{R} 1,500. \mathcal{R} 2,250. Weizthoviana Luboviana
Kiovien. fait \mathcal{R} 60,300 \mathcal{R} 91,430.

Weizthoviana. Lubiensiana. Siciicho: 1000 \mathcal{R} 1,500.

Mstovien \mathcal{R} 500. \mathcal{R} 250. S. Crucis \mathcal{R} 1000 " 1,550.

Tosielien " 400. " 600. Hebdovien " 200. " 300.

Ensm. S. Joan " 150. " 225. Ciricien " 800 " 1,200.

Calis. S. Nicol. " 200. " 300. Sandecen " 100. " 160.

Prep. Mich. " 1,500. " 2,250.

Prep. S. J. forp. Chri. 400. " 600.

Abbatia Zwierz. 500 " 750.

Abbat. S. And. " 400 " 660.

Synecen. \mathcal{R} 2,000. \mathcal{R} 3,000. Abbat. Staniste. " 200 " 360.

Pokrzywnicem. 1,800. " 2,700. Stadinsis

Andreovien. " 1,500. " 2,250. Abbas pracovien " 500. " 750.

Mogilnen. " 1,200. " 1,800. Preptus. Strzelun. 400. " 600.

Wachocen " 1,000. " 1,500.

Abbatia et infrascripta Monnia ex Synodo Weizthovia,
na pp devastacionem a milite Suetico n̄ tribuerant
ne restituta pristina conditioni p. Synodu p̄ce.
stenta sic taxata sunt.

Latus simp̄ta facit 15,840. Semidupta facit 23,780

Weiz

Wexykoviana Lubieniana Btarovien. 600. R 900
 Abbatia Paptinū. 2,000. Obiense. 400. " 580.
 Abbatia Glycen. 1,500. Commend. Posnan. 400. " 600.
 Monia Cartusianoru. 200. Diocesis Plocensis
 Larnorecen. 100. Jervonen. 1,600. " 2,250.
 Larkovien. 100. Abb. Plocen. 600 " 900.
 S. Brigitta. 100. Prop. S. Mag. 200. " 300.
 Posnanien. Diocesis Monas. festo. " 20. " 45.
 Paradien. 1,000. " 1,500. Moniales Emus. 200 " 300.
 Lubinen. 600. " 900. Plocen per combust. p Man
 suet donos. 50. " 200.
 Premuten. 1,000. " 1,500. Ovinen. 200. " 300.
 Summa Simple 6,780 Summa Simple 82,920.
 Semiduple 14,295. " semiduple 129,525.

M Punctum ex Testamento olim Illustrissimi et Magnifici,
 ci Joannis Carlo Palatini Sandomiriensis in opol die
 Quinta Januarij Millesimo Septingentesimo Quinquage-
 simo, confecto et Conscripto manu propria Eiusdem sub-
 scripto ad Acta Castrensia Lublinsensia Feria Secunda
 pridie Sanctorum Trion Regum Anno eodem Mille-
 simo Septingentesimo Quinquagesimo per oblatam
 porrecto cuius quidem puncti tenor sequitur estq. ta-
 lis:

A ce niejszychodzi do uceynienia fundacyi generalnego
 szpitala Krasicynskiego y do uceynienia Fundacyi
 dobr Krasicynskich na terenie szpital wiodlug woli
 i postanowienia tu zaradz nizej immediate opisane-
 nego to jest ce umysl istaly i nieodmienney z Pastri-
 natchmienia Duchas swistego od wiele lat w swieciej zarose
 u mnie wigebat pamisci, azeby znacno, pro posse ucyntic
 fundacya, non ad fastum ale na potrzebne wyzywienie
 ubostwa, ktorzy w miastach po ulicach cum dedecore
 Chruscianistwa i z zgorzeniem wseystrich narodow je-
 dni z ubostwa i nudy drudzy ce swawolny niechoc sobie

Krwawo

kawalka chleba zarobic, na ubranie się udali, inni odmto,
dosci się do tego przyzwyczajajac iuz w dalszych latach
do żadnego rzemiosła i pracy przyuczac się niechca, a
zatem myslilem zawroc o generalnym szpitalu miety,
kajac na to Fundacya Patronimicam Fortunam sub,
cessorom ja zostawijac hrascicyniska maistnosc pre,
zemnie nabyta, y kroleworyenami w ziemi Preconys,
kicy y ktorychem jeszcze nabyć sobie iycyjt appli,
khowac do tej fundacyi wysydlcie moje summy na
Milion kilkathroc sto tysicy wynoszące na nia,
kryc dobra przykupowac Fabryki ustanowic y ma,
nufaktury wprowadzic, ale re breves dies nostri
nescimus diem neq horam, non immutand o za iyc,
cia mego pierwszj moiej intencji powtona in ca,
su moiej anesolidatam opus smierci, ta ktora
mi się edaje Palwijosa oryris presentibus dyspo,
zyca, nierachujac tedy summy co miatem zapisa,
ne od Matki moiej, com Posagi Siostrom y ad,
dytamenta prosytacat, Wyderchaffy z Turaka i Opo,
la poznocit, to to successoribus sanguinis in tres

stirpes

stipes od trzech sióstr idacyon zarobno ut supra ex.
 pressum wstawaję. Ale bylibo rachuje proprio partu que.
 sitam substantiam, jako to na Inscrypcie dwa trosć
 sto tysicy złotych. Na Starostwie Medyckim od M. K.
 Laszka mnie cedowane trzydziści tysicy, u Kiercia
 Jęgomosci Radziwilla Podkarpackiego Wielkiego Kierstwa
 Litewskiego na dobrach Stuchrich i Starostwie Prze.
 myslkiem Milion sto trzydziści tysicy złotych u
 Jm. Pana Podskarbnego Wielkiego Koronnego przyora.
 nych dwa trosć sto osmdziesiat tysicy złotych, na Ho.
 niepolu u Kiercia Jm. Lubomirskiego Podstolego
 Koronnego zapisane przykazane Jemu sto tysicy zło.
 tych a Jaimie Wielmożnego Jm. Pana Hetmana
 Polnego Koronnego medietalem inscriptione Debito.
 rea Summa Dziedziesiat tysicy złotych u sukces.
 sorow Wisniowickich dane in obligationem orarne.
 go Ostrowa i Orzechowic Cetero trosć sto tysicy
 złotych. Summe wraz starona Dwa milliony sto
 dziewiędziesiat tysicy veras quasite substantie wy.
 nosząca, ktorey takowa, cypri dyspozycya, y do
 wy

wypędzenia onyż, z onej mojej iabli najpierwsza, opiekunki, Se-
stamentu y drugich dotychczas Prohibitorów, Opiekunów,
y Exherutorów, obliquję, in supplementum Hospitalow Luw-
skich ad Dispositionem teraainijszego lub Succedanci
Smi. Kłoda Arcybiskupa Luwskiego attendentiam Ka-
pituły y Miasta ziby ubogich po Ulicach leżących zbi-
rano obrywano, przewidowano, et sub custodia treyma-
no ziby scandalum in Christianitate ni było ani u
rzydlów ani u pogan się, ni praktykuje od summy sta-
tysicy złotych polskich provent in proventus na-
znacram. Item na Hospitalu Lubelskim to jest na
ubóstwa kalectwa po ulicach leżące ut supra
et in supplementum chorych u Bonifratrów a
Siostri miłosiernych znajdujących się także od
summy sta tysicy lequję. Item in supplemen-
tum Hospitalow w Krasnowie będących summy pro-
dobra sto tysicy złotych polskich sub Disposi-
tionem Smi. Podkanclerzego Koronnego Smi. Łopac-
kiego et Succedantorum Jego simili modo circa
attendentiam Magistratu y Kapituły. a de San-
domi

domińskiego Szpitalu Pięćdziesiąt tysięcy jako wy-
zej namieritem do Dyspozycji Mi² Panny Kłomi
Sandomierskiej legijs y narmaccam. Item na
Warszawskie Szpitalu sub Protectionem Mi² Pa.
na Marszałka Nadwornego Koronnego ad Dispo-
sitionem Magistrata Warszawskiego, ażeby ubo-
stwo i Kalichów leżących po ulicach zbierali y
do Szpitalu oddawany ich przewidowali.

Revelationum extravagantium S. Brigittæ

de Regno Suecia. (pate. Nauman Catalog.
Libr. Mss. Bib. Senatus, (usc
lati dep. 1828, n.º)

Cap. 77.

Filius Dei loquitur. Arabo terram istam in Ju-
ditio et tribulatione donec inhabitantes addiscant
petere misericordiam Dei.

De ^A quinq; Regibus, trium Regnorum, similibus ^B Britis
et quod sextus Rex elevatus deiciatur Cap. 78.

Filius Dei loquitur, ostendi tibi prius V. Re-
ges et eorum Regna.

Primus ^C Coronatus Asinus, quia ^D degenerans a Principibus bonis
^E maculam posuit in ^F gloriam suam. Secundus ^G Lupus, ^H
insatiabilis, qui non ^I providit imperitium casum su-
um, ut ditaret inimicum. Tertius ^K Aquila, ^L sublime ca-
^M teros ^N contempnens. Quartus ^O Aries ^P ventilatus conterens
et proficiens ex justitia Dei.

Explicatio.

A Trium Regnorum Suecorum Gothorum Vandalorumq;
B Britis. Deus communiter Reges et Regna Britiscom,
parat, sic apud Ezechielem quatuor monarchias ani-
mali

malibus comparat, quatuor Evangelistas animalibus,
et plura in Apocalypsi similia, et Christus dicitur
Leo de Tribu Juda.

C. Primus Regum familia Vasiana, Gustavus Gothicus
fuit asinus dicitur, tum quia in obsequio et cultu Divi,
no piger, tum quia in bellis strenuus et fortis, omni-
umque laborum et bellicarum iniuriarum patienter
fuit.

D. Degenerans a Principibus bonis, id est Catholicis, erat
enim Gustavus ex Catholico sanguine natus, proximus
Regni Sueciae haeres et Lubeca dum subsidia contra
Christianum Daniae Regem peteret, Haeresim Lutherana-
norum imbibit, quam Rex factus postea toti regno
propinavit.

E. Maculam, Idem Haeresim Lutheranam in Sueciam
introduxit, fide Catholica Regno eliminata, et plures
Episcopis et pluribus Episcopis bonis
eorum omnibus occupatis.

F. Gloriam, hoc est Regnum Sueciae, quod ipsum fac,
tum fuerat alias gloriosum

G. Secundus. Huius filius Gustavi primogenitus, post mortem Gustavi Secundus Rex Suecorum.

H. Lupus Propter immanem Tyrannidem in Magnates Comites Barones imo in fratres suos exercitam, ob suspicionem privationis Regni quam ex Astris Vir alias doctissimus providebat, que Tyrannis, sicut etiam indeans matrimonium secundum, causa fuit privationis Regni.

I. Improvisus casus fuit, quia fratrem suum Joannem magnum Ducem Finlandiae, cum uxore Polona captivum habuit multis annis et in captivitate parentum natus fuit SIGISMUNDUS postea Polonia & Suecia Rex. Ericus hunc fratrem suum Princip..... imisit ex carceribus, qui libertate donatus Regem Ericum capti et captivum tenuit usque ad mortem, sicq. detavit inimicum nam Joannes capto Erico factus fuit Rex Sueciae.

K. SIGISMUNDUS est Joannes Rex Sueciae, quia ipse post Gustavum tertius fuit Rex.

L. Aquila. Quia cum Aquila stemmate Polonia se con,
junxe

junxerat, ducendo in matrimonium Catharinam filiam Sigismundi Primi, Sororem Augusti Regum Poloniae. Erat etiam instar Aquilae magni ingenij, et summi iudicij, et vere Magnanimus Princeps.

M. Contempnit omnes Vicinos Reges et Principes Imperatorem Romanum, Magnum Ducem Moschorum, Polonos, Danos, Scotos, et Anglos.

N. Quartus Carolus, non quidem ordine suscepti Regiminis sed ordine filiorum Gustavi, reliquit enim Gustavus quatuor filios Henricum, Joannem Magnum, et Carolum p. hic ergo ordine natalitatis non ordine coronationis, nam post Sigismundum coronatus fuit.

O. Aries ventilatus semper vaser et fraudulentus, simulavit se rem Sigismundi Regis agere, et semper eam intendit, dum Regnum ambigebat, Lutheranum se simulavit et erat Calvinista, simulavit se amicum Regis et erat inimicus, erat instar venti instabilis.

P. Conterens Regem Sigismundum et omnes adherentes in Suecia ad Siegburgum, et alios saepius profligandos contrivit, Senatores extremo supplicio affectu Regem

Regno privavit, Sermam Principem Annam, fomites
Barones Equites auratos, Nobiles, Regni officiales in
exilium ablegavit infinitos trucidavit, centum milia
rusticorum Sueticorum armis assuetorum in bello
Livonico ipsius cura parierunt, tanta fuit Laniena
Carolina.

Continuatio Cap. 78.

^{R.} Quintus ^{S.} Agnus ^{T.} occisus, sed non sine macula cuius
^X sanguis, ^V multis fuit occasio tribulationis et ruinæ.

R. Quintus Rex fuit Sigismundus Filius Joannis Regis
primogenitus, non quidem quintus ordine coronationis,
nam ante Carolum coronatus fuit, sed quintus ordi-
ne natiuitatis vel mortis in Regimine Regni.

S. Agnus (qui etiam Christus Rex Regum assimilari
voluit) a mansuetudine et patientia sic prefiguratus,
erat enim Regum mansuetissimus, nunquam auditum
ex ore Regis Sigismundi cum inhones-
tum, crudele, iracundum iniuriosum omnibus fuit
. clemens, etiam hostibus suis, quod lon-
gum esset explicare, patientissimus fuit privato,

rum Regni moluum, Polossij Confederationis, imo
etiam oruentis percussionis Pietharscyano. Agnus e-
tiam Dicitur, quia Eques Aurei velleris, agnum gestic-
bat ex sua familia primus.

T. Occisus alias casus, quia a Carolo bello casus Regno
Suecia usq; ad mortem privatus. Occisus quia tempore
Polossij de Regno et vita cum disentionibus de Regno,
certare coactus; quia Varavia in templo S. Joannis
a Pietharski oruento ictu percussus, et intentione
ipsius occisus.

V. Macula, quia permisit se ab Episcopo Haeretico in
Suecia Regem usq; et coronari, Nuncio Apostolico
Malaspina presente, ad solennitatem unctionis et
coronationis non adhibito.

X. Per sanguinem intelligitur bona fac.....
... nam Suecia, nam bona et pecunia sanguis
nuncupatur.

J. Occasio tribulationis, multi enim partium ejus in
Suecia trucidati, alij in exilium acti, alij incendio,
alij ferro, alij laqueo, alij rotis, alij palis et unciis,
alij

alij aquis evitas sublatis. Livonum multi bonis et fortunis privati multi persecutionem patientur propter iustitiam et justam causam Regis Sigismundi.

Continuatio Cap: 48.

Nunc ostendo tibi de Sexto Rege, qui conturbabit^{2.} terram et mare^{3.} simplices contristabit^{4.}, qui terram^{5.} Sanctorum meorum exhorabit, et sanguinem innocentem effundet. Qui tempus^{8.} vindictae meae posuit audacia^{9.} manuum suarum, ideo nisi^{10.} celeriter attende rit, appropinquabunt ei iudicia mea, et relinquet Regnum^{11.} in tribulatione, et fiet sicut scriptum est, voluptatem et ventum seminant, ac tribulationem et dolorem metent. Hec solum visitabo super Regnum istud, sed super Civitates^{12.} Magnas et opulentas. Nam suscitabo^{13.} famelicum, qui devorabit desiderabilia eorum et intestina mala non deficient, et discordia abundabunt, stulti domisabuntur, et senes et sapientes non levabunt caput, honor et veritas proster netur donec veniet qui placabit iram meam, et qui anime^{14.} meae sue non parcat pro aequalis charitate

Explicatio.

1. Brigitta loquebatur in preterito et participio, nimirum degenerans, posuit, non cognovit, contemnens, proficiens, etiam de Sexto Rege loquitur semper in futuro, propterea difficilis est expositio, nam de futuris contingentiis, non est certa Determinatio, et futura verificantur ab eventu.
3. Terram id est Sueciam Daniam Livoniam, Lithuaniam Prussiam Poloniam Deinde Pomeraniam Melchburgum Marchiam Saxoniam, Hassiam, Franconiam, Bavariam, Bohemiam, Austriam, Belgium conturbavit, et fore totum Imperium Romano Germanicum.
4. Mare Balticum et Oceanum, nam sibi vindicat Dominium Maris et forte rebus sic stantibus merito. Si quidem totam circumferentiam et omnia Littora Maris Baltici occupavit, Suecia Pruthonica Cassubia, Pomerania, Curlandia Megapolitana solummodo supersunt, sed minima non curat. Præterea Mare conturbat, nam vectigalia et contributiones in additas et inusitatas sic torquet, Hollandos, Anglos, Danos,

Scotos, Germanos, Gallos, in Mari navigantes et negotiantes, sibi pro placito tributarios reddit.

5. Simpliciter Lutheranos, sub specie Religionis et Libertatis restituenda contristat, nam Calvinistas Arrianos et his similes, Palatinum Rheni, Electorem Brandenburgicum, Landgraviam, Hassiam, Hollandos, Scotos, Anglos et eorum Religionem promovet, nihil minus cogitat, quam confessionem Augustanam, omnes apud ipsum nihil sunt, omnes uno pede metitur, rat et devoret, rogat ut deroget, mulcet ut mulgeat.
6. Contristabit. Id est sub pallio Religionis et Libertatis in religione, privat ipsos libertate Domini, proprietatis, Jurisdictionis et administrationum. Livonia libere credit, sed non libere regnatura, Suecus omnia Castrensia prandia fortalitia armamentarium et pretorium tenet. Dux Pomeraniae credit more antiquo, sed nec bibit, nec comedit nec gubernat ut Principes more majorum. Saxofiliam amisit more obiculis et vadimonij et ipse diminuitur in libertate Evangelij. Brandenburgicus non amplius sui Juris est

est Regum et Caesarum Elector pro potentia Gustavi
hiscere non audeat, omnibus Religionem Evangelicam
impertitur sed omnium Dominijs et thesauris inhiat
quales nunc sunt Francofurtenses et Lyonenenses Mundi,
non plures habent directores quam Emptores, contri-
stantur rustici, quia nullibi tuta agricultura.

7. Terram Sanctorum ex honorabit. Episcopatum Warmi-
ensem Brunbergam, que nullam unquam laudavit
co.
lim
Moguntiam et alia loca sancta.

8. Tempus vindictae meae. fenum anni lapsi sunt a cap-
ta Haeresi Lutherana. Quo libet fore contemario, est
mutatio, vicissitudo aliqua in Imperijs. Nunc est tem-
pus vindictae Divinae contra Haereticos a fide aboran-
tes, contra Catholicos Episcopos Principes Praelatos
Religiosos, reformationem concilij Tridentini respu-
entes, et in summa depravata vite licentia viven-
tes, vel Haeresim permittentes, Domui invidentes
Austriacae.

9. Audacia. Est enim Gustavus Princeps audacissi-
mus

mus, tantum potest quantum audeat, primus in acie
 primus in conflictu, primus in assultu, nulli fidit
 nihil timet, per se omnia operatur.

10. Celeriter credendum intra triennium ternarius nume-
 rus completus, omne trinum perfectum, Imperium
 Antichristi triennale futurum est et aliquot Men-
 sium, et nisi Gustavus ad melio se,
 dierit, intra triennium Germania sperando, quod
 appropinquabunt ei Iudicia Dei.

11. Regnum. In principio Capituli, S. Brigitta Dixit,
 rat Fria Regna, horum Regum fuisse. Nunc in
 singulari numero unum Regnum vocat, quia
 Suecia, Gothia, Vandalia in unum Regnum con-
 fluerant et ab uno Rege reguntur, quod iterum re-
 petit in subsequenti paragraffo, dum dicit, nec solum
 visitabo super Regnum istud, dicit, Istud: ut domon-
 streit Regnum Suecia, particula enim istud demon-
 strativa et indicativa rei presentis, quemadmodum
 Cap: 11. dicit Arabo Terram istam hoc est Sue-
 ciam prout ex titulo Cap: illius manifeste apparet,

et

et in Suecia has revelationes habuit.

12. Civitates Opulentas Marienburgum Eifordia Noremberga Herbipolis, Bambergae, Moguntia, Augusta, Praga, Stetinum, Rostochium etc. quae sunt Civitates Magnae et Opulentae.

13. Famelicus. Quia Gustavus sui Parentis et Avorum bellis totaliter exhaustus fuit, et iam in Regno mensam et fulinam pro mercede annua conduxerat, ut hac parsimonia, et tenacitate amplos conquireret thesauros, sed magis arriserunt Germaniae deliciae et divitiae, quas in lucra omnes remittit, sicq; devorat desiderabilia eorum. Reliqua ab eventu pendent, uti: nam veniat qui placabit iram Dei. Consultum est ut unus pro populo moriatur.

Copia litterarum Serenissimi Regis ad Prædijci-
num Min^m Gnæl^m.

Joannes Tertius Dei Gratia Electus Rex Poloniae
Magnus Dux Lithuanie, Ruffie, Pruffie, Masovie,
Kiuovia, Volhynie, Podlachie, Samogitie, Livonia, Smo-
lensie, Severie, Cernichoviq. Reverende in Christo
Pater, devote nobis dilecte. In solio Regni nostri dis-
ponente Rege Regum feliciter constituti, Regium esse
arbitramur, clavum gubernij, ad Religiosorum quor-
umque virorum protectionem extendere quorum pijs suffra-
gijs fulti, optatum tanti muneris nobis pollicemur
eventum. Et cum devotio tua pro vigili cura sua expe-
dierit ante septem Menses ad visitandam Proam Po-
lonie Minoris Observantium S. Francisci, et hactenus in
eodem officio conservaverit Religiosum Proam Francis-
cum Dykalicz Lectorem Jubilatum, Proam Pruffie
Ministram Proalem, virtute pietate, doctrina et mo-
ribus religiosis nobis bene notum declarandum esse Du-
cimus, nos dictum Proam Dykalicz uti personam nobis
gratam, et huic officio parem, circa continuationem illius

finale

finale[m] conservare, alium vero ex instantijs pristinis ne-
minum admittere velle. Non innovabit itaq[ue] devotio v[est]ra
quidpiam dicto in negotio, Nominatumque religiosum ad
interpositionem auctoritatis nostrae Regiae, functione con-
lata uti facile permittet, cujus interim precibus, Nos Re-
grumq[ue] nostrum commendam[us]. Datum Varavia Die
mensis & A.º M.D.C.LXXIV.

Copia literarum Adum Rendi Præs Commissionarij
ad Commissionarium suum.

Adum Rende Pater Proæ Austriae Pater et Confrater Colen-
dissime, Insistenti actuali Visitationi Proæ nræ Minoris
Poloniae Observantium innotuit quomodo Pater Proæalis dicta
Proæ me ab officio deterrere conetur, qui post superatos
plurimos insultus ipsius cum patre Antonio olim Diffin-
tore Generali nunc Guardiano Calvariensi, et P[re] Marica-
no Terwisli Diffintore ultimo, me a secunda sobris an-
ni proxime preteriti in Visitationem Generalem legitime
& Canonice institutum malitiose per inhibitiones Illustris-
simi . . . ty. Apostolici ad malam informationem extor-
tas, et per recursus illicitos ac scandalosos . . . renu-
ci-

mam Eleonoram Regina[m] Viduam, Illustrissimamq[ue]
 Primatem Regni deprim conantium, sed irrito
 conatu, nam opponente se tota Proa cum subiectis
 precipuis Nobis ac toribus meliora sententibus
 qui se visitationi subdiderunt sponte atq[ue] adeo jam
 Principale tus & maiorem partem Proa legitime
 me visitari, ipsosq[ue] rebelles legibus Ordinis & censuris
 Pontificijs cui, aliosq[ue] uti Prem Proalem pater,
 nis monitis & vigore confirmata toties quoties a Pen
 dips per Arinas Patentis, Insuper monitorio Aposto
 lico cum onere infra 60 dies peremptorie compar
 domo coram Supremo Sedis Apostolice Iudice, qui
 cumq[ue] ultra presumpserit perturbare continuatio
 nem visitationis meae, ad prestandam obedientiam
 sigillatq[ue] officij extradenda induxi prout de facto
 subdicit se visitationi presentialiter conveniens, me
 Praga ad Varrariam, cum exhibitione sigillorum &
 declaratione se nolle amplius quidquam in con
 trarium attentare, etiam dato casu, quod Prendissi
 mus ad importunas Instantias Serenissima Regina

iam non Regnantis & premissis iam Defuncti a-
lium destinaverit Visitatorem me cum Proa nul-
lum prater te admittere velle, quaquidem Declaratio-
ne quamvis superflua gratanter accepta presenta-
vi me Serenissimo Regi, nunc feliciter regnanti
Dno meo semper Clementissimo, et meritorum ac
qualitatum mearum a teneris optime conscio, cum
tatali expeditiones mea quam legitimam se agnovit,
probavit et admisit, destinato uno de intimis consi-
liarijs suis ad Illuonum Nuntium apostolicum, ut
revocaret inhibitionem suam, quam iam praevis
idem Illustrissimus Nuntius visis videndis revoca-
verat, meq ad continuandam captam visitationem
apostolica benedictione cumularat deprecatis de-
niq optimatibus. Regni coram quibus imprudentif-
sime diffamatus fueram, cum Adictorio DEI auden-
tius accendi me operi, et facta conferentia cum ipso
Dre Provinciali, et custode actuali alijsq Abbas gra-
vioribus de loco et tempore Capituli et alijs Negotijs
Dra, destinavi tempus et locum celebrandi Capituli,
ipse

ipse vero ad visitandos Conventus, magni Ducatus
 Lituania perrexi, ubi dum profectis negotium, ecce
 premoneri a Abbas, Eundem Prem Proalem, iterum
 iterumq; Classicum canone, et mel tertium, nimirum
 cum Abbas, iam supra specificatis, velle Prem Vram
 Adum Rendam in Commissarium meum asumere, vel
 magis in confusionem trudere. Visum mihi ergo est,
 per media charitatis convenire Prem Vram Adum
 Rendam, cum ex postulatione Fraterna, ne permittat
 personam sua exponi discrimini, et Auctoritatem
 Reverendissimi in turbidum conjici. Ego enim tot confir-
 mationibus, per serias controversias, a secunda Sobris usq;
 modo continuatis, protectione Serenissimi nri legibusq;
 ordinis et Ecclesie a quibus jurisdictione habeo, Insa,
 per auctoritate Nri Dni nri Clementis, Papa 10
 firmissime fultus munus inunctum deserere non pos-
 sum nec debeo. Et qua ratione licuit rebellibus concula-
 re ordinationes Reverendissimi eiusq; per 7tem menses resistere,
 eadem puto mihi licere ut faciam similia. Accedet
 quod obstat Bulla, ne observantes a Reformatis vi-

tentus, Et certe non video quomodo profecti seciore visi-
tate, Conventus & PPres longe plures & acfinesores tri-
bus specificatis, qui cum iam sint visitati & deposue-
rint gravamina sua ac plurimos Suberay despotici au-
sus, contra hos tres PPres, forte non cum gustu subderunt
se alteri Visitatori ad arbitrium illorum trium Delegati,
ne ego honorem meum, tot meritis actum prostituerem,
ac frivolas importunas, & iam mortuas instantias teneor
absq; ullo meo demerito. Et serenissimus noster Imper-
iam declaravit Romae mentem suam esse in hoc, ut
stantibus Regni sui disturbijs, nullus praeter Dyna-
stam, circumneat partes Poloniae & Lituaniae, forte
propter aliquas rationes status. His itaq; pro offi-
cis amici confidenter delatis, nam et Ego obligatum
me esse Almae Proci Austriae, recognosco, cuius nuper
in tractu Itineris Romani humanitalem expertus
sum, me grae & benevolentiae vrae Adum Renda
Pis Recommendo & manus Adum Renda. Pis vras
Confrater in Christo & Servus.

Copia

Copia literarum ad Illustrissimum Nuntium
Apostolicum.

Eminentissime & Illustrissime Dne

Et si nunquam de legitima mea commissione mea du-
bitus fuerim, mandato tamen Eminentissime Celsitudinis,
ut confirmationem ulteriorem tantisper expectando, a com-
missionis exercitio cessarem, et reverentialiter, parvi et ab-
sequentissime, Nunc cum post expeditas pro persona
mea die 2. Decembris Anni 1673. Commissionis Lite-
ras et ad Praem Praelem Minoris Poloniae directas et
alteras (cum primo in dubium ^{vocarentur} venerant) die 10
Januarij Anno 1674. ad me ordinatas et ab eodem
Prae Praeli interceptas, per Fias a Reverendissimo iam
ad me transmissas, confirmationem officij habeam
Responsurum sit a Reverendissimo Serenissime Regi-
nae, Celsissimo primate, et alijs Regni Principibus
qui ad instantiam Prae Prae Minoris Pol.
ad Reverendissimum pro Commissario scripserunt me
iam pridem in Commissarium assignatum, Etiam
ab Eminentissima Celsitudine ad continuandum em.

proi

positum mihi officium Apostolicam benedictione suppliciter
venerabilisq; postulo. Si autem Pater Provisus Minoris
Poloniae abiecta obedientia adhuc proteruire praesulerit,
ut auxilium et gratiam inveniat, humiliter accedens
pedibus Eminentissimis oris. Pro beneficio ad Aras di-
vinissimi Numinis pro omni felicitate Eminentis-
simae Celsitudinis supplicem me semper venturum,
cum utraq; Proa promitto, cuius nunc Ego sum.

Copia Literarum Reverendissimi Ministri Generalis.

Pater Franciscus Rykalicz Minister Provisus Proa No-
stra Russica et Commissarij Visitator Proa N.
Poloniae Minoris Absia.

Ultimo Tabellario te literis monui quatenus Reveren-
sima Reginae nec non Exmo Primate postulante
Visitatorem pro Proa Minoris Poloniae Regularis Ab-
siae responderem te esse a 2. Decembris Anni prae-
teriti in dicto munere constitutum, quod latuisse am-
bos iudicaverim, cum de te, nec in, pro, aut contra quid-
quam insinuerint. Nunc vero recipiens, quas Craco-
via

vis inchoata ut a seris visitatione, dederas, arbi-
 tror, cunctas difficultates esse sopitas, teq nostras
 patentes literas a Proali ejusdem Poloniae recipis,
 se una cum earum duplicata quod 10. Januarij elaps,
 si ad te transmitti curavi, quantum in Dno possum
 exhortor ut paci inter vos et charitati, nec non sa-
 cularium aedificationi, bonoq exemplo ac Religionis
 honori consulatis, aliud ad caetera quae in dicta tua
 ultima Epistola recensent, non est necessarium
 cuncta apprime intellexi, sed prudentia tua et ex-
 perientia cuncta sunt suaviter et religiose com-
 ponenda, omnium intense animos conciliandos,
 hoc et caetera, quae in decursu tuae visitationis,
 scita digna, vel remedio significare facias, et me
 Deo commenda Vale. Romae 17. Martij 1674.

Copia listi Praematis Regni ad Prem Proalem.

Ad. Prem Ministrum Proalem

Adum Duode Pater in Chro.

Olebrales Paternitas vna 2 rath moich expeditis,
 Raynetha, na norvega Commissarea, gdy wir in.

my

ny jako mam informacia, Provincia, uszytu, ktorom
vix non tota Proa snade adheret, oego dowodem viti ex
pedita² Visitaciones Conventuum vamego Stis v^o r^onym
reconciliatis, cum exhibitione obedientia, sigillorum officij
aliorumq requisitorum. Tyce ia wilce tranquillitatem
Proa ktora, ta innovatio barzoby poruissata, z prowadz
nia nowego Commisarea, deprimeret Dawnego emori,
tum z wiadomoscia ktora Smci Officis functum,
Principi gratum, non sine gravi perturbatione rebuc
torum in Proa et gravamine Conventuum: Niuosetaby
na Dobry honie takowa w zabronie collisio. Wic fauen
dum magis indigena, quam extraneo w Polsce, pod
Danem Polabicom, pravalet Polak iuz od ktora Smci
Laskawie admissus, ktory confusiey swojey podobno
by per silentium tollerare nie mozt, ale iako ubrius
Drony conquireret do zabrymania in integro honoris
et Juris sui efficacia presidia. Testoz w tym ratio
Stalus rebu s^z externus sub specie Religiosi Officij
w ruzey polskie nie wpatrowat, vel immisceat,
Suasor tedy iustem, aby s^z Stas v^o r^o Dawny w Vi
sita

sitalorem uoz kontentowat, albo de medio pacificari,
da' Proas pomislyt, ziby diffidentia mutua et turba-
menta miudy WMsiami byli gruntownie wytkore-
nione, i ziby scandalum, iakie polubi, i Principis
offensio non exoriatur. Niewalpie ze Stas Vra, no
ingrate to przymiesz, y dasz miysce perswasiey mo-
iuy. ktorogo sie zalecam pilnie i sacrificijs. W War-
sawie Die 18. July A. 1674.

Adum Rende Stis Vra

In Christo frater

Andreas Olszowski Episcop' Cul-
menis Nominalis Archiep' Regni Prociannibz.

Ad R. P. Proalem.

Copia listu Smi Pana Marszałka Supremi Gu-
bernatoris Regni Illustromi Marsalci.

Adum Rende Pater

Dostalo sie wiedziec Ji V. Msci Panu meemu Mli-
wemu, iakobys WMsie iakiegosz nowego Visita-
tora do Prowinciey wprowadzat, na miysce da-

wnego

Copia literarum Rendiſioni Miniſtri Gnal' ad
Andrum Proem Commiſſarium Reſkalicz.

Instantor urgentibus Serenissima Poloniarum Regi-
na una cum Excel^{mo} et Rendiſſimo Regni Primatu
neceſſum fuit alium inſtituere Viſitatorem Polonia
minoris, et Commiſſionem ſibi conceſſam revoſcare,
cui patienter paternitas v^{ra} acquieſcat, hoc enim pu-
blicā paci et Pro^o praefata quieti confert, ac provin-
de omni animi reſignationi, a ſte v^{ra} amplectendum,
et ab omni ulteriori tentamento et novitate, ac dili-
gentys deſiſtendum, quod ſi deſuper ad Sereniſſimam
Reginam et Excel^{mo} primatem cum animi ſubmiſſio-
ne et manuſuetudine, ac iniuria immemor ſcriberes abſ-
re no erit, tuag fame proſpiciet, hoc igitur praetta,
et ſcias Deo omnia offerre meq tibi ac Pro^o addic-
tum eſſe. Interea vale, mi in orationibus memor Ro-
ma in Conventu n^{ro} de ſfra caeli 25. Mai A^o 1674.

Reſponſum R. Pri^o Commiſſarij Rendiſſimo
Mni^o Gnalⁱ.

Syrociny in Lituania dum inſiſto overi Viſitatio.

nis

nis binas patentes a Reverendissima Unitate habens ad ma-
nus, et Apostolicum monitorium, ne a quopiam in hoc
impedeciar munere, recipio ordinationem Pti Reverendissima
ut desistam. Exhorui fatcor ad inopinatum mandatum,
Eidem nihilominus contravenire, sicut in alijs vitium du-
xi, ita ipse parere prompiti proposui. Verum cum id
expeditum esse intellexi ad antiquam instantiam Sere-
nissimae Viduae iam non regnantis, sed circa Silesiam
nunc consistentis, post electionem factam in Serenissi-
mum Joannem de Sobieszyn Sobieski Supremum au-
tea Ducem exercituum & Marschalcum Regni, ac Pri-
matis olim Republicam in interregno gubernantis,
nunc defuncti reasumpsit vires, et qua licentia aduersa,
rius meis licuit, per septem menses resistere manda-
tis Reverendissimae Pti, eadem humiliter presumo, consu-
lendo nomini meo, et non promeritam infamiam re-
pellendo, vel semel mittere meliorem informationem Ren-
dissimae Pti, Superavi per DEI gratiam cunctas difficul-
tates, quae circa hanc meam commissionem deplorand-
am poterant evenire. Defunctus, et principatu privata
niki

mihî nocere non potest. Complacitationem feci & amici-
 tiam inivi cum Pre Ministro ac sequacibus eius obe-
 dientiam debitam ab ipsis recepi. Visitationi adfue-
 runt, Correctioni paruerunt, sigilla officii & Commodita-
 tes itineris sponte obtulerunt. Serenissimus electus Paten-
 les literas Commissionis in presentia aliquot Senatorum,
 & Magnatum, negotium meum promoventibus, et si a me
 non requisitis, exquisite legit trutinavit, Commissionem
 in Personam meam / quam a tot annis in officijs merito,
 rijs optime novit / approbavit, admisit, protectionem mi-
 hi repromisit. Illustrissimus nuncios Apostolicus Dedit
 mihi benedictionem, Proceres Regni & Magni Ducatus Lit-
 tuania, ad quos scandalose et malitiose Adversarij confuge-
 rant melius informati. Acceptis domum tot gratulationibus,
 a varijs lustrata, et visitata paterne in majori parte
 Proa, cum Pre Ministro, Custode Custodum Tertio Pre
 Proa et 4to Diffinitore actuali, qui consulto ad facien-
 dum inter nos complacitationem Varsaviam convocerant,
 tempore Capituli pro festo S. Francisci destinato, et
 per Proam divulgato. Et ens miser cum summa mea

igno

ignominia et confusiones cogor desistere, certe non hac sti-
pudia per tot annos et labores in sancta verba Peli-
gione. Patientiam quidem scio ornare et perficere Religio-
sum, sed nimiam conturbare et movere in desperationem.
Adhuc tamen in paterna confido clementia et spem pro-
no in gratia et benevolentia multoties iam exportata, quod
a tam turpi et ~~benivolentia~~ Provincia mea liberabimur
infamia. Victis proinde omnibus impedimentis, non vides et
si exilirensu, quare debeam ab injuncto tot mandatis de-
sistere officio, imo per hunc recursum licitum et informa-
tionum, exspecto venturam consolationem. Quid enim dice-
rent conventus iam per me paterne visitati, Inveniati
omnes iniquorum negotijs, diligentem feci inquisitionem
et jam aliquatenus pacificationem disposui, sed et ipse
Serenissimus ac Magnates fautores mei mirarentur ad
tantam mutationem, facit pro me tam grave negotium
et Status meus instantiam, Sum Lector Tubilatus, Proa-
lis Actu, aliud non fero, sed paternis advolutus pedibus
finalemi prestolor manutentionem.

Copia

Copia listu P. M. do O. Provinciala.

Jan trzeci z Łaski Borej obrany Król Polski Wielki
Kiepsze Litewskie Ruskie i

Religiosse fideliter nobis dilecte. Dowiedzieliśmy, że wierność swoją wprowadzasz cudzoziemca do Sancho
naszych za Visitatora. A że Ocie Rykalicz nam do,
brze, z Zakonności y innych przymiotów znajomy, aktu
visitacji Provincia Mała Polska, y odwiedziawszy
Conventu Mała polskie, iż za wiadomością naszą,
visituje Litewskie; deklarujemy Wierności swojej
wola naszą Królestwa, że naszego Commisarza, ani
Prezydenta na kapitule przyjęta, nad niego w stan-
stwach naszych mieć nie chcemy y iabrosmy go raz
ad id obcundum munus prępuscili, tak go od-
mieniac' niedopuszczamy. Choć to mieć po wierności
twojej abys' nam żadnego cudzoziemca nie wprowa-
dzat a jeśli wprowadzony iest iabys' mu żadney
Visiti nieprowalat, gdyż by to było, contra ratio-
nem Statu nostri. Nieczynisz wierności swojej
inaczej dla Łaski naszej. Któremu Dobrego od Pana

Bogus

Boga zdrowia iyceromy. Dan w Warszawie Dnia 22.
July 1674. Panowania Waszego Roku pierwszego.
Jan Król.

Copia literarum P^{ris} R. Rykalicz
ad R^{endissimum}.

Præterita postea humiliter exposui R^{endissima}
Pati Superiori Colendissimo, qualiter ad manus
meas pervenerint litera confirmantes Officium
meum Commissionis, pro quibus advolutus pe-
dibus R^{endissima} P^{ris} profunde gratias egi, ac
viterne memot beneficij, cum omnibus mihi subdi-
tis et grã in me et Proam meam afflictam exhi-
bitã, quã a P^{re}. me persequentibus specificatis con-
ternitur cum suis subiectis, etsi tam in obscuran-
tia Regulari quam alijs concernentibus Statum no-
strum perfectionibus simus ipsis pares, si non su-
peramus, tot annis sub potenti manu D^ei. constitu-
ti, et continuis eruditi bellis ac alijs calamitatibus.
Patentes iterato e paterno favore 10. Januarij pro
me expedita, e latebris tandem emersit 27. Aprilis

Craeo.

Cracovia transmissa, quod dum innotui Illis
 omnibus Solemnis altissimo egerunt gratias, vota
 addendo votis pro incolumitate Illis Vra Adum
 Rendissima et fortunatissimis successibus, pro qui-
 bus in dies singulos ego Suprema Citabo Maie-
 stati animosior iam ago agenda obvias que ad
 huc vigent superando adversitates. Primum Proalem
 Polonia tum literis, tum per delegatos ad fra-
 ternam Correspondentiam invito, quod residenti
 meo Romano in casum et alia concernentia
 scribere volui oneratum curis Rendissimam
 Item non gravando, Scio quidem quod 17. Martij,
 aliam contra me procuraverint et expedierint
 instantiam ut gloriantur confusionem mihi et
 ruinam Commissionis minitantem, sed et hanc
 repono in patrocinium exporti jam favoris Rendissi-
 ma Prutis et beneficentia unicum meum asyllum
 paratus ferre (et si ab his pre modestia religio-
 sa abhorreo instantias oppositas magnatum, quam
 vis sciam Aulam Serenissima gravioribus Regni
 nego

Negotiis, ut pote sub actu electionis Principis impedi,
tam, Celsissimumq; Regni Primatum lectis affixum
pro infirmitatibus ac omnibus occupatissimos obiectis,
vobis humiliter et veridice responsurus si opus fue-
rit, Confido siquidem Conscientia mea recte Nunc
iterum atq; iterum peto suppliciter prorogationem ac-
tus mei ad duos menses, impossibile enim est quod
in tam arcto tempore officio meo exacte satisfaciam,
ob allegatas rationes, sed et importunas inter non con-
troversias, etsi iam direxerim gressus meos in Lit-
tuaniam, tractum maiorem visitationis in Mi-
nori Polonia abolverim, aliquot tantum Conven-
tibus ad ingressum reservatis, nam hic venit ce-
lebrandum Capitulum, Sacras interdum pro ecclesiis
manus Rendissimae P^{ris} et venerabundas exoscu-
lor pedes.

Eiusdem ad Rendissimum.

Desideratam tandem de meo et Officium Commis-
sionis accepi gratiam et determinationem a Rendis-
sima P^{re} Superiore Colendissimo 15. April. Anni cur.

rentis, nam ad 10. January expedite pro me patentes
intercepte, ut testimonio Dns Bernardini Macrowski
Presidentis Cracoviensis in Urbe manus propria scripto
(qui instrumentum Dns Ministri Polon. Minoris) com,
probavi. Tribuand' Superi tot Annos. et felicitates Rendif.
sima Sti quod vota me duce transmittunt subjecta u.
triusq' Proa, quas de Paterna administro benedictione
et favore, sed praesertim afflicta Proa Rufina' liberata
a tam turpi infamia' nota' alacrius iam incustans operi.
Sed cum impossibile sit, ut secundum terminum expira-
tionis officij Dns Ministri Proalis nempe 25 Junij
possim Capitulum Congregare, et Electioni futuri Mini-
stri praesidere, Latissima siquidem Proa paludosa, con-
ventus maxime distantes vices ad altero ad 40. milia-
ria Germanica in Lithuania. Accedit quod inter mi-
norem Poloniam et Lithuaniam mediat Podlascia
Pars Prussiae et Volhynia Proarum latiferniarum,
ob inundationes quoq' aquarum ex immensis nivibus
decisis ortas circa Festum Pascha' haerere in uno lo-
co per integrum mensem debuerim, Sed et omnes An,

Teufel

tecessores mei Commissary sex Mensium spatium semper
per transegerunt in visitanda Proa ista. Ego et si quam
totius me velle expedire anxius de Prussia et imminen-
tibus periculis modo permittat sanitas cui non parco, obe-
dientia sancta subministrante alas, proinde in omnem
eventum, supra terminum prefixum ex quo visitationem
15. Februarij Cracovia incepserim, uno Mense integro
pauca veram ob allegata, peto humiliter prorogatio-
nem ad duos menses, cum quibus tantum actus mei
habeo quinq; menses ob inepto opere et supplico pro
vocalibus istius Proa ut maneat cum voce activa,
quidquid habeo demandatum tam circa vitandum scan-
dalum inter saeculares, quam circa dissidentium ami-
mos componendos totum punctualiter et adaequate esse,
qui curabo mihi confusionem illatam in vulnera Christi
repono oblivionis sepulchris. Pacem tantummodo, quie-
tem, bonum ordinem, Obvia sancta Nitorem et de-
bitam curabo dispositionem ad D. S. honorem
Aemulae P. Vrae consolationem, nunc paternis ac-
cideris pedibus eodem humiliter exosculor.

Copia

Copia patentium Roma pro Commissariatu
A. R. S. Rykalicz.

Fr. Franciscus Maria Ghini de Politis Totius Ords
S. Minorum Seraphici Pris nri Sancti Francisci Mi-
nister Generalis & Dilecto Nobis in Christo Pri Fri
Francisco Rykalicz Proa Nra Russia Regul Obsc
Ministro Proali Salutem in Dno sempiternam

Pastoralis officij nri cura summopere postulat ut
graviora Ord nri officia qua per nos personaliter
tr... re nequimus, Sbus, doctrina, prudentia, etq
experientia praestantibus committimus; quare De
tua probitate, morum gravitate, et in rebus agen-
dis dexteritate plurimum in Dno confisi, Te Com-
missarium nostrum Visitatorem Proa nostro Mi-
noris Poloniae Regul. Obsc destinandum duximus,
sicut presentes nostras literas destinamus & insti-
tuimus ac institutum declaramus, quatenus in om-
nente tempore quo dicta Proa Capitulum celebra-
re oportet in illam te conferas cum plenitudine

pote

potestatis nostrae. Conventus omnes et Praesides tam in mem-
bris quam in capite visites, moneas et corrigas, pro-
cessus formes, sententias feras, excessus castiges abu-
sus reformes, Carceri si opus fuerit si mancipes, om-
nia mandes, Ordines exequaris et exequi facias, quae
pro prioris nostrae Regula obvia et recto Praeside quae-
bernio expedire et necesse omnino judicaveris. Ac
tandem praefata Visitationis munere absoluto, cae-
terisque omnibus necessariis si ut moris est si premif-
sis Capitulum convocas ac celebres, in eoq. preside-
as, cum voto consultivo, electivo et decisivo, atq. om-
nes electiones in eo canonice factas nostra auctori-
tate confirmes, Praecipientes omnibus et singulis
memoratae Praeside nostrae Polonicae Minoris Regul. Ob-
sue PP. et FF. tam Superioribus quam Subditis per
Inctam obedientiam in virtute spiritus sancti; et
sub pena excommunicationis Maioris lata senten-
tia ipso facto incurrenda, nec non privationis per-
petuae omnium officiorum Ordinis et inhabitationis
ad ea, ut ~~se~~ Commissarium nostrum Visitatorum

a Nobis

a Nobis institutum, tanquam suum superiorem
 et legitimum Praetatum recipiant venerentur, atq; in
 cunctis, ad Regula nostrae et Statutorum Ordⁱ pro-
 scriptum pareant et obediant. Te vero exhortamus
 in Dno ut in hoc munere exequendo ita te geras
 ut solum Deum Provinciae utilitatem Fratrum,
 quae tibi commissorum profectum et consolatio-
 nem, pro oculis habeas, in omnibus te ipsum
 praebens exemplum bonorum operum et fidelem
 tui muneris et Officij dispensatorem. Vale No-
 stri in orationibus memor. Datum Romae in
 conventu nro Aracalitano die 10. Januarij
 1674.

Sr. Franciscus Maria
 Alini de Potitis (L. S.)
 Minister Generalis

De mandato suo Ben,
 dis^{mo} P^{ri}o Sr. Marcus
 Brunus Secretarius
 Generalis Ordⁱ.

Reg^m tit. Proa

Die

Die 1° Augusti

Copia literarum S. A. M. Ad Reverendissimam
Generalem S. Francisci.

Joannes III. Rex Poloniarum in Christo Nobis dilecte. In
solio Regni nostri disponente Rege Regnum feliciter
constituti Regnum esse arbitramur, clavum gubernationis
ad Religiosorum quoque protectionem extendere,
quorum pro suffragiis (ulte optatum tanti muneris,
nobis pollicemur successum. Proinde gratulationem et
suffragia devotionis tuae grato excipientes animo, postu-
latis eius benigne annuere constituimus. Et cum Devotio
tua expediret ante octo menses ad visitandam
Proam Poloniae minoris et Lithuaniae Obem S. Fran-
cisci Religiosum Frim Franciscum Rykhalior, Lec-
torem Subilatum Proa Russiae ministrum Proalem,
visum doctrina et religiosis moribus nobis bene no-
tum, libenter nos dictum Religiosum Rykhalior, uti
officio personam parem et nobis gratam Regio
favore prosequimus, neq. alium preter ipsum tam ad visi-
tandam Proam quam ad presidendum imminente Captulo

admit

admittendum consemus, ne per ipsius repressionem iurisdic-
 tio Devotionis tuae deprimatur, et Iustitia ac regimi-
 nis Ordo confundatur. Quod si illum infirmitate aut ali-
 qua causa impediri contingat; alium quumpiam e Reli-
 giosis emeritis Majoris Poloniae, nominatum Janbowski,
 aut Brzozowski Devotio tua Destinet qui ceptum vi-
 sitationis Negotium terminare valeat. Quem ad effectum
 alias patentes. extradi et ad nos transmitti Devotio
 tua curabit cuius nos Sacrificijs commendamus. Da-
 tum Varaviae 1. Augusti 1674.

Copia literarum Generalis S. Francisci
ad Regem Poloniae.

Sacra Regia Majestas.

Sacra Terra Sancta loca que Seraphici mei Ord-
 industria per tot saecula christianis ritibus et uigi Di-
 vinorum officiorum sacrificijs sub singulari Sra
 Regis Majestatis Dna ceterorumq; gloriose memo-
 ria Poloniarum Regum protectione, conservabantur,
 nunc prohi dolor et cum lachrymis compello exponere
 re nuper fuisse a Tyrannica potestate Porta Olha,

manus

manico sublata et Schismatico Graecorum Patriarcha sa-
cilega subjecta, cum strictissimis mandatis, quod nri
vel inde expellantur, vel se subijci, et tributarios fieri dic-
to Patriarcha permittant nec aliter quam ceu hospi-
tes et peregrinos posse ibi commorari. Hac probabili
mutatione, tota Romana curia per multa obrigit, ac
per Apostolicas Litteras omnium Christianorum Prin-
cipum ad Portam Ottomanicam auxilia et instantias
implosata est, ac suis Apostolicis ubiq. mentijs, et Ec-
clesiarum Presulibus Ordinavit ut solitum Graecorum
questum, per Christianitatem suspenderent, quo sic co-
piosis hujusmodi collectionibus quas faciebant destituti
ac suis miseris redditu Turcica Avaritia spe majorum
tributorum delusa inanis reddatur et vacua. Nunc
igitur pro unico refugio superest propotens Serenissi-
ma Maiestatis Vrae protectio, qua in futuris feliciter
Belli progressibus ac pacis a victis hostibus postu-
landa articulis clementer dignabitur cordi habere
sacrorum locorum libertatem, eorundem Nobis resti-
tutionem et conservationem, ac in iustissimi pra
Didi

(w Rękopismie XCIV. f. 194 - $\frac{214}{2}$) the. cyfrow. o
Cygnunnei I (f. 202) nowa.

„Devotissimus Princeps ktorego pietas atque ma-
gnanimitas, tak powasna byla ze go y papieze za
swieto bliwego krola milo y dla wojestwa Jego nad-
nieprzyjacielmi czte w Rzymie tryumfy stroj
Karali a cesarowi y krolowi chrześcianow oj-
cu go swali. . . . niedniowai tej ze stary Cy-
gnunt pater patriae tak bormi sobi niestwi-
do niema Republika polska go panu. Bogu za-
dnyjs fortec sui Sambow pnieuho tak wielom
nieprzyjaciot quibus circumdata est, jedno
mogi slachecki ktorys niemado kriba do woj-
ny y nie na jedu raz, y niezudniowys ywie
do jedney expedyey. „ —

28 XCIV. K. 60 139
predicti decreti revocationem; quo sic Orbis Christianus,
trophæa liberatoris Patriæ Dei nostri Salva-
toris Serenissima Majestati Vre attolat. Roma in
Araceli 24. Januarij 1676

Sacra Regia Majestati

Humillimus ac Devotissimus famulus obe-
quissimus Fr. Maria de Nicolis
Minister Generalis Ordinis S. Francisci.

Mowa Jm. Pana Dembińskiego mia,
na na Sejmiku roku 1791. przeciwko
CC. NN. Serwitom.

Weyprawszy penitus in Incommoda Prorogis,
 spolitey naszey, na które, po oracie sensibilibus
 uty skowac' wytkliśmy; przyznać to musimy, re ma,
 xime legibus et scholis laboramus. Y którez tak, scz,
 slwie prawo, które, byśmy zachowali? która też tak
 positiva jest, aby równie, worysey ona, mili gaudere.
 Która novella, aby nam nie miała za soba, proci,
 gnać novitates? et novis inter pretatores? Prawo
 nie iednakho kaidemu stuy, naciagamy go da osób,
 Respektów, faworow, gniewu, nienawisci, Jorgiellów,
 orasu, miejsca i wszelkiej konsyderacji. Co Syra, piszemy
 aprobacje dawnych przywilejów; a reprobanus one
 ipso facto?; kiedy na walnym zierdzie Prorogispro,
 litey naszey napiszemy orasem Konstytucyi sto i dru,
 gie, a ledwie jedy, przywodzimy do skutku. Wkrad,
 La sis, is nas pod pretextem starodawnej wolności li,
 cencya, exutat affectus boni publici, a pasuje priva,

turn

tum commodum, prywatna własna, która seymny i seym-
nithi rwie: Interes prywatny jest in regula Consilio-
rum, y owe etote kiedyś słowo Nieporozwalam, którą
Anteceptorowie nasi przy etotej wolności stojąc, praw-
y swobod publicznych przestrzegając zarzywali; a my
go contorquemus licentia, tym słowem inauguamus,
prywatne Interessa nim koloryujemy: ead sis Bo-
re! Aleby mogli tacy pomniec na one słowa Duchy
Świstego przez Apostota powiedziane: Omnia mihi li-
cent sed non omnia expediunt. Wolność rusac' Seymilli
przedseymowe; ale Wojewodstwa przez to przetadowa-
nie Deputadrie, ale wyprawach swoich sprawiedli-
wości ubliżenie: Nuz co rzeby o godalkowych; bez
których ni dość że w wyższej Sług Arcyprospolita
wciąga się, ale y dyskretytuję w kolidacji u chre-
ścianstwa y u Wojska. A z kądre to takha confu-
sis animorum, distractio geniorum? Iniele rzeby z
wielkim Doktorem Augustynem Świlym: Multitudo
Scholarum distrahit animos, ut secundum idem, non
idem sentiamus. Co jereci gderi jalko u nas w Pol-
sore

sore się praktykuje. Chciała mieć staropolską (na-
 ta i prostota) / która, bogdaby się była commodius
 Anceprospolita reądita / i skroty jaskroby semina,
 ria virtutum: Myrodzily się Siofantia które tak
 infecerunt et distraxerunt Universum Polonum
 Orbem, że u nas bardziej favor nie prawo i spra-
 widliwość, falszywa i zmyślona postura, a nie,
 li prawdziwa postura; professa avaritia, aniz,
 li "Bogoboyność" ma miejsce: y tak niepostre-
 zonym Naborzistwem, subtelną Hipocritarum
 uwiedzeni szulka, nautka, y postura, alienam sa-
 tiamus avaritiam; ale precie non ad nauseam.
 Gdyby teraz świątobliwie Cnones szwitez pamięci
 Króla Jagiella coaterent a spoyreat na fundacya,
 swoją Akademia Książowska, in Margaretham Sci-
 entiarum, / jaskro ia, sam w przywileju swoim insty-
 tutował / z radziwieniem wielkim gustalby się: A
 z kądzie to tak sita circa hanc unionem, która ia
 same, chciała mieć unam w Polsce; tak sita fal-
 szowych Dissiosow, które to wysobim ubrywają,
 kot

Wotmierzem, y bobrowym raseczycaja, kotpasnem; kto-
ry hipocryta tak sica kollegiami swojemi porasa,
dzali, nietyl, gruntow, placow, majtncosci, odczwaly
od Jurysdykcyi podalkow z uczeniem ubogich lu-
dei cum prejudicio praw i wolnosci? Odpowiedzial,
by ja mu smiele: Pallit enim vitium specie virtutis
tibus et umbra. Owee'to sa, chytre ad instar Samso,
nowych liszki, ktore venerunt mittere ignem. Pallit to
WMM Panowie Przewospolita nasza najprostreciona,
ze prawos Magistros Scholarum, insidiantes catenu
swiatu, ktorych per proscrypciones z Rzymu, z Me-
neji, z Francji z Anglij y Jnszych Panstw, pro chil,
Ha rary, iakto hipocrytas, et turbatores status wy-
gnali: Nasza Przewospolita alit, nutrit, iisdemq
cum suo damno obedit; a to będas uwiedziona fuca,
ta specie onych Naboznielwa. Podobniemy co praw,
da do niestropnych i niestroznych Trojanow, kto-
ry Stratagemmate Najprzyaciela Dobriatogo ko-
nia pozorem uwiedzeni, y iego powierzechowna, Struk-
tura, nie wiedzas co ci; ab intus w niem zawurato,
specie

specie religionis cum excidio sui de miasta wypro-
wadzili. / a teraz z Portugalij Francyi expulsii p. De,
creta.)

Wprowadzita i nasza Rzymka, tak wiele szkot
pseudoteologow z zawodem sumienia y Dusz suta
bardzo zgorszeniem wielu; z tad Prorochim Duchim
Papiez Rzymski Urbanus kiedy confirmabat fun-
dacja, akademi Krowawskiej wszystkie scientias
liberales pozwolit w niej tradowac, idone tylko
Teologia zabranit. / Ktora polem Bonifacius za
wielkimi Krola Jagiella, y Krolowey z Rzymey
instancjami pozwolit. / y tak sincerius czytana
byta bez kulta wiekow sine scrupulis et scan-
dalo w naszey Polsce. / w tedyre akademi Kras-
nowskiej. / anizeli teraz kiedy w wielu Kollegiach
szkolach traditur. Duch s. Rector prawdziwy,
Teologii uory nas vites equanimes, et concordes,
corde et ore dicentes sic sic, non non, in orey nas
Pseudoteologia societatis uory, ktora aby pro com-
modo et vtilibus suis ludibrami summiarii

rozdzita y nierowana pro ratione status, Rustic,
tionem mentis suam pia sententia wymyslita,
ktora, iuz cety niemał swiat fadis et impiis au,
thoribus et exemplis regitur, dalitko lepszego lubo
Poganin Homerus byt edania mowiac

Hostis enim ille mihi perinde ac inferorum Porta
Qui aliud quod celat, supracordijs aliud vero dicit.
Idemby sz godzito wozylbim / a przynajmniej pe,
ritioribus / scrutari S. Scripturas ergo nam inde,
bite vetat Ecclā, a rādi bardzo temie Hipocrite
ktorey to przychodza do nas w outym odzieniu,
a wewnātrz sz, luyi rapaces dilatantes filacteria
sua et magnificantes fimbrias palliorum suo,
rum wysochym kotniczym, wyblnelibysmy tych
swytoschów, o ktorych sama istolna prorok,
wata prawda iuz w nowym testamencie ie to sa
ci, ktorey omnia opera sua faciunt, ut expecten,
tur ab hominibus, ci to sa, ktorey idnym pal,
cem potkaruja niebo, a obcina rēkami majętno,
sci i wsi kaspaja, chwytaja. Zalicaja ubóstwo a

sami jał najwiecej posiadaja majstnosci, wychowa-
 laja czystosc a swierceni adalteri przykladami
 sine exemplari pama, Zwiarzhnosci obedire usul-
 kiny kara, a sami Loci ordinarijs Episcopus wy-
 temuja si z Jurisdikciji, ut securius peccant. di-
 stantia judicis et pama. Do tych su directe re-
 gulue owo Przeklsetwo w Pismie s. Va vobis
 Pharisei, Hippocrita qui comeditis Domos Vidua-
 rum, orationes longas orates, idz protextu proli-
 as orationis propter hoc gravius puniunt, kto-
 raz temi orasy wdowa, do ktorey su falso nie przy-
 syje Societas, razaz spowiednik zowa, wyierdra
 Sentenaya, bigama mulier n jst salvari, Winiy-
 ia, aby z lustrowali ornamenta domus, facultates,
 ktoreby im mogly cedere, przez ich Senocinia asen-
 tationes, communitati, ergo jutne sa y widoczne
 przyklady, iakto spoliant sua verentia legitimos
 succesores, z tak wielu dobr sukcesyji i splendo-
 row Avitarum Domorum, more im smiele rrec
 kardy stowy Ubawiciela, Vos estis, qui justifica-
 tis

tis vos coram hominibus, novit autem Deus per-
versa corda vestra. Tally tedy tym swoim bobro-
wym strojem demontują devotum feminineum se-
xum, ad instar Sobolow, a kto chce ustrzedz się
a fermento onych cytae privata monita do,
cietalis wena w nich strattagemmata Jesuiti-
ca.

Kopia listu pewnego ad Amicum.

Monsieur

Tak świat jak i nowe zaczętego roku sercowym ser-
 cem winselem WMD Panu życząc przy Pasce Pana
 Boga najpomysłniejszych w życiu momentów, a przystym
 dla ciekawości posyłam WMD Panu nowy sposób Misyji OO.
 Teruitor, tak rzetelnie wypisany i im się żadnego punk-
 tu wstydić nie gotow, a Sadowości favorabilis posta-
 jūt jak Lucy... bo ex Missionario Apostolico, iuz jest
 Missionarius Aulicus, w Krymie mu J. O. Pani wyrobi-
 ta / wolno w ich katalogu patrzeć jak jest wydruba-
 wany / pis Operario Aulico. U nas tu w Lipsku
 inna s. rerum rarum exhaustum y nie ma-
 y zaciągają i starają się, nowo zaciągać, gdzie się co
 podziwa nitk nie wie! Ten tedy pasteryz nowo re-
 kruitowany relictis nonaginta novem et arrepta
 una p. qui ovicula, ma teraz nowo wybudowca,
 na jak na Dziudzinie Rezydencja, / która narwana
 Sanctuarium, zaraz w ogrodzie, tak wspaniała i wy-
 cheblowana, żeby i królewicz miał w niej wygodę, wśród-
 ku

Ku Sala dla przyjmowania gości, po bokach zimowe
i letnie Rezidency tak sztucznie wybudowane, że dru-
giego Teruaty pomieścić nie mogą. Sądzi tedy ten ka-
nonik ciata pańského pilnujący, lecz zaraz dwóch nasz
cały niewymownie pomieszanu. Pani u stołu wszyt-
kim często wypowiada słowem, wszyscy pomieszani je-
den drugiego się wystrzeżają. Teruata prywatnie seep-
ce, u stołu i słowa nie mówi, zgoda każdego public-
nie u stołu oblikuje Pani aby jej i najmniejsza rzecz
donoszono, a ztąd obkara do strasznego pomieszanu
Teruata ma do niej oracya w nowy rok gdzie tak pa-
lam mówi o jej favorach że ja kulla rary Poci-
cha zachonu swego narwał. Czym wielce była ukonten-
towana, zgoda i w nie ta Pani. Jaki do koscioła idzie
zaraz Teruata za kareta w Paradyce za nią in odorem
unguentorum paraduje, prócz tego ma wóz ceterodonnij
pod rzeczy, a jej koscioły i plebanowie piszora, z koscio-
łami. Nasz Diehan ledwie kudy bywa w palacu zgoda
niemia zadrzata na ich wyjście y z całym kizstwem:
kacusy trzech lat, Grady, ognie, karmel Carnalitates,

Bestialitas a to od misji panuic y teraz w Tawro,
 rze 10. Chłopow zgorzalo, w Palacu zartem pschnat
 nozem Pacholika Pana Marszałka Stangryt, alic'
 go do prawdy zabij, bo trzeciogo dnia umart & su
 fiunt inconvenientia. Sposob zas' odprawiania
 misji ich wyrazam im zwykly i przyzwolity.
 Seruici beda zaproszeni do kogo na misje, zach
 uija zyceraj ten 1mo Obieraja sobie w irodku tej
 Parafii stodole na wsi u Chłopa jakiego wygodna,
 potym sa pojedynczym rozchodza jeden na je
 dne wies, drudzy na drugie. Wstapija do karciego
 Chłopa oznajmujac o misji, y prosza aby wraz
 z dziecmi przychodzili do owej wsi gdzie sobie
 stodole obrali. ta stodola
 jest i sypialnym poboiem y
 more odprawuja, y w potrzebie komunikujac.
 Itak biedy od J^{mo} Polbranińskiego terarnijere
 go Suffragana y Officyata Uradowanego byli pro
 szeni do Baltowa obrali sobie stodole u Roszka
 Chłopa Poddanego Krmy Jey M^{ci} w Okole, a biedy

mieli mieć misyja, w Czepielowie obrali sobie stodolę, na
folwarku dudnym M. Medana Miezynskiego, y lubo ich pro-
sili aby we dworze odprawowali nauki, ze i wygodniej,
sew tam stodola y miejsce obszerniejsze, nie chcieli. Za-
czym Jm. tam wrytkkiego dosytał codzien, kawy, wod-
ki, wina i potraw se y to tam enowu przygrzewa-
no. Po zakonczonym tygodniu y umowieniu sie z Dorem
Plebanem tej Parafii; wychodza profesjonaliter tak
Jezuici z owej stodoly z ludem iako y. A. Pleban z Pa-
rafianami z koscioła na przeciwko nich, a z siedziby
sie maja przemowę, pytając czyli ich ludzie przyjmują, no-
gi wystawiają i enowu sie, w rad cofają, iż ludzie gatchu
narobia, toż dopiero ida, professionaliter tak Jezuici z o-
wey stodoly z ludem ustrojoni w krolku skorzane
plaszczki, z ostrygami poprzeszywaniem rozumieją
ze to India. Tu w Czepielowie zaraz do stodoly poseli;
po ucyżsioney przemowie kładna w nogi catego, y odbi-
rają regimien gduindziej koscioła, a tu odebrali stodolę.
Notandum. Najpierwsza Misyja w Baltowie odprawia-
ła sie, sucho, żadnych ni było Dialogow, w Zooleriu

druga

druga a tam iuz zaczęli Lancusehami brząkać, a w Cies-
 zielowic iuz pokazali wszystko co umieli. Zaczęli tedy
 Missya w Stodole na zupełne dwie niedzieli koscioł
 porzuciwszy ze się żadna mowa w kosciele nie odpra-
 wowała, był na ten czas ~~aktu~~ actu prasens J. O. Kis,
 ze Sanguosho y widząc koscioł porzucony poszedł do
 Lublina do Tł. Kutezewskiego na ten czas Officyala
 Krakowskiego; przyjechał, perswadował książę ze po-
 dobniejsy do nabożństwa koscioł jak stodola; i nale-
 gał żeby się im karat przenieść do koscioła, ale przewalut
 ichyżny Jmci perswaryja za Termitami żeby to wielkie
 wzruszenie między ludźmi uczyniło, zaczęli conclu-
 sum żeby w stodole konczyli a żadna mowa była co-
 dzień w kosciele lub i święto. Przypadła między trakt-
 tem dwóch niedziel uroczystość Bożego ciała, która
 tak odprawili, trana wszystko nabożeństwo odpra-
 wili się w stodole, po obiedzie poszli do stodoly i ze-
 weli się ludzie, koneserowaną chostyą ułożyli w mon-
 strancya y wyszli do koscioła na procesyja, w koscie-
 le była Exorta, po Exorcii chodili do Ottarów po mi-
 scie

ście Personaliter po zakończeniu poszli do stodoły.

Podczas tej misji niektórych dni bywają niektóre ce-
remonie jakto to odwiedzenie szpitalow ale w Ciupielowie
ze szpitala niemasz więc nie było 2do chociaż nie przy-
pada misya pod Boie ciato miewaja jednakk Teruici
francuzys, podobne. Itak w Parlowie choc' sie mogła od-
prawic w hosciale, iudnak ziby szym, ubkontentowali po-
szli do offiarnowych a pustych za miastem i tam te
ceremonie odprawiali 3to po-
stępujących na tej tam Ceremonii.

..... potrzebowani tan-
cuchami trzymając w rękach kreyce willbrie ida przed
processya za niemi ludzie z kreyzami w ciornowych
koronach, biorują się rogami chłopi. Także mieli w
Ciupielowie kiedy także mnóstwo kreyzów narodzono
ze i na groziach mnóstwo tego było. Tereli iakli Bi-
gus uprosi Teruitor to mu pozwola kreyzyski matc
robic y przedawac. Posliemy tedy pod hosciale a tam
ustroione bylo teatrum dla X. Terully Antkwiera, na
ktore jakk wrodził miał Exortę y opowiadał historie

ze się miał biec do krwi. Trzeci ludzie ptałac, jak
 ich pobudził do ptacru pobarał im dyscyplinę sta-
 lową powiadając ze się nie biec będzie, miał zaś na
 głowie ciemną koronę. Nastąpił nacartowawszy
 się z ludźmi dobył senus Browey dyscypliny uderzył
 się kilka razy mówiąc pokuta pokuta a tu ludzie
 wptac i wporzadł. Dotygn rączek korona ciemną
 tak obracać po głowie, różny rozumieć ze się ciz-
 ko wrani, ale sobie brygody nieuczynił bo i ie-
 dney ryski na głowie nie miał, podraz tego Al-
 tu stała się kilka historya, wotat k. jezuita An-
 kwicz na ludzi mówiąc: iakże pragniecie krwi
 moiej, mówili ludzie nie, a diad koscielny bywszy
 upity i prusty seawsy się o czym mowa, padł
 bryzem i wrzeszczał z gardła: pragniemy krwi
 twojej przenajswistszej

Druza bywa procesya oholo stody która 20-
 wiek strasna, kara sobie ludy spirytusn tegożo
 przynieść y senajmia na karamie ze dno strasz-
 na procesya będzie, w noaj schodzą się ludzie

az o 10^{ty} wychodruy i omi wychodra, w ptasocypkach
z ostrogami y kaidy z nich ma Exorte osobne, koto sto,
doty, na ostabnia, wruimy do stodoły. Wszedł X. Jerui-
ta Sadowelli na Tealrum i miał Exorte o piuhle
a dla potracania ludrom potempienca karat poga,
sic' wryskliwie swiatlo w tym dali mu psateli zpi-
rytusem w ktorym sol i klatki byly te zaraz zapra-
lit miemi si i blednicie, ludrom w ruzszoa, bardziej niz
w rydowickiej burnicy ial si spirytyus wyssala i ga-
sni tal on jalko i wryscay Jeruici kroyja si, y dopie-
ro chlopice Jeruicki swici lampy: ludrom sobie cudnie
argumentuja gpre si, podzial Jeruitas w Tartowie
powiedzieli proctawy ze w piuhro w padt. Tu si ta-
bra stara awantura, kuzna miata kuchmistra kal-
wina i koniornie starata si o to aby byl na tej
strasenej Pruceyji majac nadziejs, ze si nawroci
ten kuchmistr byl na wryskliwym, wryskliwo widruad
y stuzad, po zakonizowanych ceremoniach spytany co by
mu si ta misya zdawata, odpowiedzial: bytem si
na ortecch misyach, a na zidney talicy blaceni,

skry

skiej jak ta, tenie kuchmistrz wybrał przy nas z wy-
chodzących bab wiejskich jedną najporozumiejszą w ro-
zumie y pyta jej co było w stodole. Odpowiedziała
nie wiem, inni powiadają że ciemna jutrznia, dru-
dzy że ciemne Niszpory, coż tam głębsze baby mó-
wiły? Na ostatku przy dokonaniu Misyji bywa
Nabożeństwo Requialne po którym w kilka dni kończy się
Misyja. Po misyji idzie K. Pleban z Jezuitami y kilka pu-
niadze z Karboną za dusze zmarłych, tu w Ciupielowie ma-
larstwo około trzechset złotych, które obligowali sładwa
Jezuici żeby je oddać na klasztor na more święte.
Z tej Misyji z talionami ambarasami odprawioną roz-
ni roztropniejsi wnoszą te skutki K. zbrzydzenie
kościół i nabożeństwa parafialnego a zabranie swe-
go, tak i tu się stało niema y jednego kościoła Kuzma
Jemu w dobrach swoich któryby reparacji nie potrze-
bował pon... w Ciupielowie.

..... zaczyna. Lipski Kościół
i hromadki tak niezorni, że zboru luterskiego szpe-
smejszego nie znajdzie. Kiedz Ciupielowski Katedra,
sci

ici orzyl co wiecej za Drusizcine, bierze stolych bierze,
podawat za Erethya, iuz za Teruitoru rozumias, ze
w Duchu naboren'stwa potozona, nablonia, Pania, y
ze to oddadza co jest w Erethcyi wyrarons, iakho zy
wo. Owszem mi Teruici powiedzieli, ze przestrupa
ya stanza, toz nie nie wozmie. Kosciot Lijoški
mieli reparowac, a teraz po misyji i nie wspo
mnia, otina na ustyd porabiane tarcicami,
toz samo i brenskim myslano a teraz przesta
no, racya poniewaz Teruici powiedzieli zał sis Bo,
ze co im spravowac do Kosciota borigo nie umia
ia konserwowac. U nas zas najmniejsza rzecz
konserwują pilno. Była mowa o reparacya Koscio
tow a Teruici powiedzieli, nichaj sis nie stroja, nie
hall puszno idza, jnia, to oni sami wyreparują, y
prustata dziwna na tem ze swoim Kosciotom nie
nie wyswiadory, a Sandomierza truba najbogadsze
subinie na firantki dawac truba dwa tysiacce ra,
pisac a woz o innym nieprzeliczonymy expensie
mowic. Zgoda wrypsay sis chwycili koltatorowie

y Para

y Parafianie ktory są ejusdem spiritus. Po Mis-
sji przeychali obydwu Teruici do Kuzney to jest
Kieza Sadkowski y Ankwicz, pytata ich Kuzna
z kąd expens na Missya, az oni powiedzieli ze z
missji nabierali koto dwa nastu tysicy. albow
to prawda moze bylo swoie, poniewaz o sobie
mowia, ze my najubosci osobliwie w Sandomie
rzui. J na tymci fundamencie tak zapomagani
bywaja, a wieci za idna Missya w Cizielowie wsi-
li siedmdziesiat Curwonych stotych, co z insem
kiedy ich Kuzna cata. a tego nie chce rozumiec
ze querunt Villam non illam seu non salu,
tem animo ejus, bo czy niez innym Prosciotom
dobrze wiccy by sobie zastaryta.

1761. d. 15. Januarij

Monsieur
Mon tres her Ami
Dilcteur
Frere Ami.

Prophetia S. Hildigardis Abbatisse cujus
etiam olim videtur exemplum descriptum
in peruetusto codice Bibliotheca Domis-
nicano Destustensis.

Cujus libri titulus est: Manipulus Florum Thomae De
Hibernia.

S. Hildigardis Abbatisa prophetavit dicens:
Insurgent gentes quae comedent peccata populi, tenen-
tes Ordinem Mendicantium, ambulantes sine robore,
invenientes nova, ut a Sapientibus & Iti fidelibus
Ordo perversus maledicatur. Sed Diabolus radicabit
in eis, quatuor vitia sc. Adulationem ut res lar-
gus dentur. Invidiam quando datur alius & non
sibi, Hypocrisim ut placeant per similitudinem
& Detractionem ut seipsum commendent, & alios
vituperent, per laudes hominum et seductionem
simplicium, sine devotione sine exempla Mar-
tyrij, predicabunt incessanter, Principibus Eccl-
siarum abstrahentes, sacramenta a veris Porpore
haur, rapiunt elemosynas miserorum, pauperum
D infer

et infirmorum, trahentes se in multitudinem propriam,
contrahentes familiaritatem mulierum, instruentes
qualiter blande maritos et amicos decipiant, et pro-
pria eis furtive tribuant. Tollent enim res iniu-
stas et male acquisite et dicent. Date nobis et
nos orabimus pro vobis, ut aliorum vitia cernantur
et suorum obliviscantur. Heu et res miseras, a raptoribus,
spoliatoribus, praedonibus, latronibus, usurariis,
feneratoribus, fornicatoribus, adulteris, haereticis, schis-
maticis, apostatis, militibus, Tyrannis, loquacibus,
perjuris Mercatoribus Filij viduarum, luxuriosis
Principibus, contra legem viventibus et multis per-
versis propter persuasionem Diaboli et dulcedinem
peccati, vitam delicatam et brevem transitoriam
facient, eternam damnationem: omnes Ipsi aptas
fore Populos vs de die in diem durior erit, et
eorum seductiones, caperiet: et cessabunt dare, i-
bunt circa Domos famelici, sicut Canes rabidi sub-
missis oculis, contracta arvice, ut velut Vultures
pane sacientur, quos clamabit Populus dicens:

o Va vobis Filii Maroris Vos Mundus seduxit.

Annua Collegii Lublinensis.
Societatis Jesu.

Anno 1700.

Aluit Collegium Personas universim sumptas
54. Nimirum Sacerdotes 22. Magistros 2. Scholasti-
cos 19. Coadutores 11.

Curavit sodalitates 5. Unam Misericordiae. 11.
nam Bone Mortis. Unam Civium. Duas Schola-
rium Secularium.

Missiones prater ordinarias, quas pro Nativita-
te Christi et Paschate 7. aut 8. paria nostrorum
obire solent. Unus obiit 12, alter 3.

Conciones in alienis Ecclesiis dictae 13.

Confessiones ordinariae audite 9000. Generales
institute 49.

Moribundi ad Iudicium supremum dispositi 9.
Pena capitalis rei supplicio afficiendi; et ad
supplicium et ad beatam vitam dispositi 7.

Haeresim abiurarunt varii Status persona
12.

Qua

Quaedam Monialis Apostatrix ad suum Monaste-
rium revocata et reducta.

Mulieres quo lascivie servierunt, ad vitam pudicam
inductae 7.

Ut pellices domo amoverentur persuasum est officia-
riter 3.

Simultates et inimicitiae sopita et extrinctae inter
personas 12.

Persuasum est conjugibus, ut plurimum alias dis-
cordes in gratiam redirent.

Qui nostro consilio proximam peccandi occasio-
nem desererent, fuerunt 3.

Mendicare erubescens elemosinis adju-
ti plures.

Promoti ad Religionem Juvenes duo.

Ad restitutionem arii alieni notabilis inductus.
Inseruitum est in carceribus saepius Xenodochia
visitata multoties.

Ex parte sunt aliqui et Beneficia, caritas in-
gratiam nostrorum Sanctorum sibi missa. Quo,

Dam

femina jam in agone constituta voto facta ad S. Xaverium, persolvendi nimirum in honorem ejus Decemdiem, brevi integerrime convaleuit, et votum exolvit. Dissidium certos inter conjuges devotiones ad S. Xaverium, a pluribus annis instituta et continuata, integre composuit. Et maritus ebrietatem quotidianam, voto in honorem S. Xaverii facta, execratus est, ita ut eam amplius non serorbuerit. Sacrilegus ab annis 16. dum sentiret gravem difficultatem, in enumerandis enormissimis peccatis instinctu Nocturni, toties quoties grave aliquod peccatum dicturus erat, repetebat: S. Ignatii ora pro me. Quae verba dum imminaret levamen conscientiae sensit, totiusque vitæ rationes, felicissime Deposuit.

Anno 1701.

Aluit Collegium personas 54. Nimirum Sacerdotes 21. Magistros 3. Scholasticos 19. Adjutores 11.

Curavit Sodalitates totidem, quot Anno proxime præterito.

Messio

Missiones frequentes annus hic vidit: probaverunt vi-
cina Castella, & pagi.

Domini absoluti Penitentes 17564. In missionibus 3461.
ex his totius vite erant 763.

Conciones extraordinariae in alienis Ecclesiis dictae 20.

Sano capitalis rei ad bene moriendum dispositi 10.

Electo ad lictum et vitam aeternam expediti 12.

Ex alumnis Scholarum Religiones varias ampliasi
sunt 9. Nimirum Nostram 6. S. Domini strictis-
simam unam. S. Francisci duas. Virgo quoque clari Nomi-
nis Nostro direttore clarissimarum Catum ingres-
sa.

A vita in omne nefas effusa coerciti et coercite
37. In periculo prostitutionis positi 4. per proci-
tas Nostrorum industria, operaque doctes, ex illo eva-
serunt. Duo nupta salutaribus et constantibus con-
siliis cohibita, ne venenum maritis propinarent. Ab
artibus magicis avulsa 3.

Judei baptisati 3. Haeretici conversi 10. Schismatici
a S. Ecclesia redditi 5.

Pax nostrorum opera stetit inter paria prope 20. 41

Qui frequentia cum bellis consortia ejurarunt erant 7.

Obiit P. Franciscus Lechner Coadjutor spiritualis
10. Aprilis etatis ann. Rel. Michael Honra,
Dowicz Coadjutor temporalis obiit 2. Maji etat.
ann. 36. Rel. 13.

Anno 1702.

Abiit Collegium personas universim sumptas 56.
Nimirum sacerdotes 23. Magistros 2. Scholasticos
21. Coadjutores 10.

Curavit Sodalitates totidem, quot annis prece-
dentibus.

Missiones obivit per annum. In Nativitate
Domini per Nostrorum Destinata paria 8. In Sascha-
te per paria 10. In festis B^{ma} Solennibus omni-
b^q per singula saltem paria.

Missionem aulicam obivit unam. Castronnes 2.
Conciones extraordinarias in Ecclesiis alienis
dixit prope 30.

Generales Confessiones excepit 85.

Sacra Synaxi refecit per annum 79,000.

Disposuit ad mortem poena capitalis reos 6.

Attulit moribundis 58.

Incarceratos servavit per annum

Ad restitutionem faciendam induxit 8.

Convertit ad Fidem Catholicam ab Heresi 17. a Schis-
mate 7. a Judaismo 4. a Machometismo 2.

Lascivas mulieres ad vitam honestam adduxit 69.

Ex illegitimo usu matrimonii extraxit 2.

Inimicitias extrinxit 17.

Opera putabilis insigniora exercuit 6.

Religiosis familiis inservit Juvenes 14.

Beneficia S. Patris nostri, mulieres in partu
experte 4.

Obiit D. Albertus Lechowicz Coadjutor Spiritualis
23. Aetatis ann. 64. Religion. 40. et Simon Marwicki-
wicz Coadjutor Temporalis obiit 4. Februarii aetatis
ann. 63. Rel. 39.

Anno 1703.

158

42

Aluit Collegium Personas universim 59. Nimirum
Sacerdotes 23. Magistros 2. Scholasticos 23. Coadju-
tores 11.

Curavit Sodalitates easdem, et totidem quas ad
quot annis precedentibus.

Missiones obivit per annum in Nativitate Chri-
sti et Paschate, more et numero solito. Item sal-
tem per singula paria in Pentecoste, in Festis
Dni. In festo S. Catharine. Sanctorum omnium.

Missionem Aulicam obivit 1.

Conciones in alienis templis dixit prope 20.

Ab heresi Calviniana absoluti 4. Iudaei catechi-
zati et Baptizati 3.

Mortuus P. Adamus Chodorski Profesus 4. voto-
rum Aetatis ann. 35. Reliq. 18. Et P. Nicola-
us Gyrzanowski Scholasticus Approbatus
aetatis ann. 35. Rel. 18.

Anno 1704.

Aluit Collegium personas universim 64. Nimi-

rum

Nimirum Sacerdotes 23. Magistros 3. Scholasticos 25. Co.
adjutores 13.

Curavit Sodalitates totidem ut ante.

Missiones obivit per annum. In Nativitate Dni 9.
In Paschate 11. In Pentecoste 2. In Festis B. V. Mar,
ris diversis locis 12.

Missionem Culicam obivit unam.

Conciones extraordinarias in Templis alienis Dixit
prope 30.

Generales Confessiones excepta prope 200. Ordinarias
prope 120,000. Quia erat Jubilaeus Annus.

Absoluti ab Haeresi Calviniana 4. Iudaei Catechiza
ti 3. Circa baptisatus 1.

Dispositi moribundi 45.

Ad supplicium deducti 4.

Carceribus detenti visitati singulis septimanis
bis v 3.

Turgia composita inter Conjugatorum paria 5.

Statum Religiosum Nostrae Societatis amplexi 5.

Virgines ad Monialium Coetum directae 4.

Habi

Habitati, a prostituta vita et per omnes sce-
lus lascivie vagata extracti Adolescentes 15. femi-
na non conjugata 4. Conjugata 5.

Opem S. Patris cecisse in parte laborantes
exporta 6.

Obiit P. Joannes Skrzynski Professor 4. votorum.
Complurium annorum Concionator. 23. Decembris
etatis ann: 66. Rel. 46.

Anno 1705.

Obiit Collegium Personas universim 59. Nimi-
rum Sacerdotes 21. Magistros 3. Scholasticos 24.
Coadjutores 11.

Curavit sodalitates totidem, ut supra.

Missiones obiit in Natali Dni 10. In Pascha,
te 12. In aliis Festis 16.

Missionem aulicam obiit unam
Conciones extraordinarias dixit 13.

Confessiones ordinaria excepta 90,000

Confessiones generales 160.

Concubinaru 6. unus ab annis 9. alius ab
annis

annis 5. aliis ab annis 7. alii ab annis 4. 3. ad
vitam christiano nomine dignam, relictis generose
concupiscentiis inducti.

Ab heresi absolutus 1. Judæus baptisatus 1.

Moribundi dispositi 68.

Jurgia composita inter cives & Civissas in
tribus locis.

Ad Religionem Nostram expediti & admisi 3.
Ad alias Religiones 5.

Ope S. Xaverii quadam Domina magnas a Deo
gratias experta, ad imaginem illius obtulit radios
aureos estimatos aureis 22. præter lapillos, eisdem
radiis insertos. Ope ejusdem Sancti duo Juvenes
periculum mortis evaserunt.

Mortui e nostris duo. Martinus Guldomer
Scholasticus approbatus 3. Aprilis ætat. 21. Rel.
4. & Joannes Mianowski Coadjutor Temporalis
11. Junii ætat 45. Reliq. 19.

Annua Collegii Leopoliensis.

Annus 1700.

Seculi hujus initia, multo labore, pari circa ani-
mas fructu coronarunt locū cum domi e sacris Ro-
stris ad concionem divino spiritu perorantes, unde
plurimi ad sacrum penitentia tribunal animati,
tum foris circa lethali morbo projectos, ac in plate-
is nosocomiisque morbosos.

Erat a Confessionibus Illūmo Stanislas Jablonow-
ski Castellano Cracoviens et Supremo Copiarum Du-
ci annis 23. insignis e Societate Nostra Vir; zelo pro-
paganda fidei conspicuus, hic in multorum Magna-
tum familiaritatem immigravit, potissimum in Illu-
stri Reverendissimi Josephi Semulaniuli Episcopi
Pulhenici, per multas Ruffiæ provincias suam
Jurisdictionem habentis, in quibus venena Schisma-
tis spargebat, eodem tunc afflatus Antistes et exinde
ori alba Ruffiæ carissimus. Multis cum predicto
Antistite egit supra nominatus Pater; et ut plu-
rimos antehac Ecclesie Romane Græcos aggre-

ga

gaverat, ratus magnam Rufiae Rubrae, et Albae partem,
ad Unionem associandam si caperet Schismatici Episcopum,
Ecclesiae Orthodoxae de adunasset. Huic pie intentioni ac
zele Pater interim immoritur. Episcopus vero senis fractus,
amisso suo salutari Monitore (sic nostrum Patrem voca-
bat) post deliberationem longiorem, tandem se suosq. da-
tis ad Universam Provinciam suam literis ad Unionem cum
Ecclesia reducit. Sane pretiosus Antistes, Pretiosior Pater qui
tam salutaria evasisset. Secuta exemplum Antistitis sui
Rufiae Nobilitas, rediit ad Orthodoxam Ecclesiam tra-
xitq. suos Popos ac plebem in Societatem Unionis.

Abbatissa Monialium s. Benedicti adhibuit operam
Nostrorum Patrum, ut sui pagos illarum promoverent
Unionem, quo feliciter stabilita.

Ad haec missionis variae a nostris obita in par-
tibus Hungariae vicinis, cum emolumento animarum.

Solatio recreati moribidi nostro 30. moribundi
ultra 100. sanctam appetere mortem cura socio-
rum et labore, in quorum numero Princi loco cen-
setur. Mors Redissimis Dnus Innocentius Winnicki

Anti

Antistes Premisliensis Ritus Graeci.

Supplicio afficiendi ultra 18.

Abluti fonte Lustrico Judaei 3.

Penitentium sacramentaliter mensag Eucharis-
tica refectorum ultra 30. millia.

Annus 1701.

Spiritualium fructuum feracissimus ut po-
te annus Universalis in Regno nostro Jubilaei.
Triumphavit potissimum sacrum penitentiae
tribunal recensuitq, penitentium ultra 140. millia.
Absoluti ab Haeresi 70. Paganismum ejurarunt
19. Schisma ultra 100. Reconciliati Ecclesiae Ro-
mano Sectarii Lutheri ac Calvini 29. Sacrile-
ge ab annis plurimis confessiones repetita ul-
tra 500. Generales ultra 14. millia. A prostitu-
ta vita revocata Personae ultra 30.

Odia inter Magnates, ac varii status homines
sopita.

Insuper in Missione per Pocutiam versaban-
tur nostri salutariter, circa animas fidelium, et

Schis

Schismaticorum). Illos ad recte vivendi normam,
istos ad recte vivendi normam, istos ad gremium
Ecclesie adunando.

Religionem amplexi ultra 30. sive Concionibus
sive nostrorum colloquiis animati.

Annus 1702.

Multo sudore tam operariorum quam Scho-
lis Professorum coronatus: quorum nonnemo gene-
re nobilem, re bellica nobiliorem Artillerie Regni
Officialem, (sive Majorem vocant) heresi Lutherana in-
fectum fidei Catholicae adiunxit. Morbus hunc lecto
affixerat, ut sanaretur anima cumq[ue] diutius ed ve-
hementer febrientem et ingemiscentem, Pamula Ca-
tholica alloqueretur; num indigeret Sacerdote; ille
altum suspirans: Unde inquit iste haberi potest?
Sua Secta, Predicantem vocabat. Tum illa inventu-
ram se spondet Annui officialis ille, vocat interim
Societatis Nostrae Presbyterum; supervenit iste qua-
si aliud negotium questurus, ingressum sui cubiculi
per errorem excusans, bona tamen veniam se velle eum,

Dem

2. XCV. 2. VIII

dem invisere. A corporis valetudine sermone oreus,
 ad animi morbum descendit, post multa subijcit he-
 reticus, se nolle aliter mori nisi Evangelicum se-
 losius protestatur. Abit ad interim Pater, rursusq;
 post intervallum temporis redit, queritq; ab infirmo,
 utrum non liceat secum actus Universales fidei spei
 & recitare, aut absolutionem a peccatis impetrari. Cre-
 dere se omnia Officialis respondet nolleg absolvi
 ab homine nisi a solo Christo. hic tribus diebus
 continuis ac fere totidem noctibus, cum conveniret
 eundem Hereticum, proximumq; morti suspiceret,
 adijcit, non culpa ullius se fore reum in tribunali
 Divino quod tribus diebus et noctibus laborando circa ani-
 mam iam iam e corpore migraturam, nihil cepisset.
 Meminerit (affatus Pater) Officialium militarium non
 prostratus, corpus suum post mortem, more bestiarum
 non tam tumulandum, quam eiciendum extra urbem,
 si in secta sua decesserit, secus si fidem nostram am-
 plectatur, honorificentissime in templo B. Cathedrali,
 inter tot missarum solennia, inter benedictionum suspi-
 ria

via temulo inferendum).

Movit ea res Officialem, uxoremq; ejus, lecto mori,
bandi jugiter assidentem, quae sola antehac obicem salu-
taribus verbis ponebat, refutabatq; omnes fidei nostrae
propositiones, ut ex uxore Adhortatrix marito extitis-
set, annueret hic Patris consilio. Ergo rite confitetur.
Dumq; sacro epulo vesicitur, ecce tibi flamma ex culi-
nae nostrae camino, super tectum erumpit, tam fa-
cile suppressa quam credibiliter excitata per Demo-
nem credebatur. Funeris pompam Omnium religio-
sorum Ordines, ac Praelatorum numerus adornavit.
Monita solennitate actus, Mulier haeretica uxor,
exclamat ingeminans: Non alibi se deposituram
sua ossa nisi penes Benefactorem meum (sic ma-
ritum nominabat) Animam vero meam in mani-
bus eius Patris, per quem in viam fidei & aeternita-
tis ille deductus, diemq; legit publicae fidei Professio-
ni B. Magdalens. Sacram in Ecclesia Societatis sep-
tuagenaria major haetenus vita diem praestolatus
Insuper alij 11. ab eadem secta Ecclesiae reconcili-

163.
47.
liati. A Calvinii item erroribus ad fidem Catho-
dicam reducti 7. A Machometis luc. S. Fons Lustra-
lis in Nostra Ecclesia, habuit Neophytos e Judaeis
9.

Confitentium ac Communicantium numerus cir-
ca 70. millia.

Ad Missiones e Collegio plures mittebantur, re-
lati inde optimis fructibus, tum per Traditionem
fidei, tum per Evangelici verbi explicationem.

Ad multos quoque Ecclesiae Cathedralis Variorum
Ordinum, praesertim S. Francisci, S. Dominici, ac
S. Benedicti invitati sunt Nostris. unde Contiones ali-
bi habita ultra 60.

Annus 1703.

Nulli secundus annus praesens, quo ad fructuum spiri-
tualium proventum obeuntibus munia et labores Colle-
gi hujus sociis, potissimum qui confitentibus delicta
aures adhiberent. Tribulatum particulare a Anno Clomen-
te XI. afflictis. ab hoste regni Nostrae Provinciae indul-
lum in favorem Serenissimi Augusti II. Poloniarum
Regis

Regis movit ad expiandam conscientiam, varii status
hominum ultra 130. millia, totidem fere sacro epu,
lo refecti censebantur.

Confessiones generales exacte circiter 900. Sacri-
go relecta 700. Ad concordiam reducti communi 40. a
schismate 30. Plures ab haeresi. In Missionibus tri-
umpho spirituales multi reportati ac in permul-
tis Concionibus. Qui vite molestias suspendio fini-
re decreverant, ab hac infirmitate animi extracti
non pauci. Plures mala fidei Possessores, ad restructio-
nem animati. Inter plurimas quoque ac notabiles Per-
sonas inimicitia suppressa, e quibus nonnulli re-
ci alterius inhiabant. Nonnemo e nostris ex Missio-
ne rediens, ad Collegium, cum divertisset ad quendam
Judeum, iamq moribundum illius infantem ad ves-
sisset, allacrimanti super filij mortem Parenti, in-
quit: Se habere remedium quod in ultimo puncto non
mellos infantes in. pet. Petet remedium Pater, tum
noster dem de intincto aquis sudanis infantem
baptisavit, quod suspiciens foras itineris quidam

Lite

Literarum studiosus, eodem sancto actu super moribus
bundos duos infantes usus est.

Annus 1704.

Laboribus sociorum nobilissimus, potissimum
in obsequio peste infectis ferendo. Exorta huc Leopoli
septem circiter millia capitum extrinsecat, omnesq;
pene exceptis qui se malo subduxerant, tam e Clero,
quam e Religiosis Ordinibus sacerdotes. Sola super-
erat societas indefesso labore succurrens moribundis.
Fuerunt multi quorum unius 200. alius 300. totidem
ceteri, ad mortem pie obeundam disposuerunt. In
plateis finiq; civitatis decumbentes obibant nostri.
Poenitentium Cathedra alibi per Ecclesias vocantes
in nostra Ecclesia plurima hominum multitudo,
dine ad mortem subitam sese disponentium con-
ferte. Sustulerat hac huc cujusdam Proconsulis Leo-
polensis. Casimiri Kupinski uxorem, tres filias, filiumq;
urbis Notarium. Supererat funeri sua proles afflic-
tissimus Pater, filium quinquennem solatio habi-
tus. Infans hic dolore capitis (quod signum peste
infecto

infectorum erat) corrigitur: Orlandus Parens votum
ex consilio Confessari ad B. Rotham nuncupat deservit
que ad Aram Beati. Subito vegetus cum prole domum
redit.

Annus 1706.

Ahuc pestis ferebat, nec minus nostrorum labo-
res. Ecclesia asyllum erat, et penitentium Sacramentum
prope in hac sola usurpation, quod sive relique clau-
derentur, sive paterent adventibus, non tamen confiten-
tibus aures in iisdem. Iniri Communicantium ac
confitentium numerus, singulis diebus ac potissi-
mum festivis agere potest. Nobilis Virgo a super-
stitionibus liberata, et contra Demonem in cubum
promunita.

Miles quidam quod occultasset peccatum bestia-
litalis, quoties ad nostram Ecclesiam descenderet, sem-
per obvios sibi habebat, magno numero sub specie
corporeum Demones, postquam integre conscientiam
reserasset, terriculamenta evasit.

Clarissimus hic vita decessit, nisi per manus nostro,

rum

rum celo cepisset. Sive enim ordinaria morte fun-
gerentur, sive violenta decederent, ab Operariis So-
cietatis in viam eternitatis dispositi. Accidit ut
binos simul in malam crucem agi contigisset,
quorum unus columbas super caput suum volitan-
tes, ac sospitantes, non vano omine meruisse vi-
sus. Quod spectaculum lacrymas circumstantibus,
solatium disponenti Societatis Patri exciuit.

Plura adjuvante manu Divina, Anni decur-
sus Dabit.

Przyjdzie suse Wojuodztwo Krolestwo polskie liczy,
 i iezrac nie wszylkie posiada w calosci, a Kollegiow
 nauk sto blisko znajduje sie, proszy Akademię szkolną
 parochialnych i przywilegów, i iezrac malo nauk.
 Niegdyś sama jedna Akademia Krakowska uczyła
 w Krolestwie ze czterdziestu koloniami oszczędnym
 narodu koscim i zdawata się przez dwiście lat pro-
 szo naukami catemu wystarcac Krolestwu. Przybył.
 Ta Akademia Wileńska dla wielkiego (obu ta Karta
 z jedynym warszawem)

Prowincyi Ruskiej, malo nauk. Wzieli się, 00. Barufia,
 nie do nauowania. Rusi malo nauk. Wzieli się,
 Instytut NN. XIX. Teruitorio do rozszerzania Kollegiow
 swoich po stolecnych miastach, malo nauk. Przy-
 był Instytut NN. 00. Piawów z szkołami; malo nauk,
 przybył Instytut XIX. Featynow, przybył XIX. Thommu,
 niestow malo nauk, przybyły Seminarja dla Ducho-
 wnych, przybyły konwiktory kawalerskie z metrami
 cudzoziemskimi: malo nauk

Wizbi iuz Nauzycielow miszbrany, po uozniow

doi

decydując się trudno, i szeregi nowych Instytutów Dok-
torów i Nauczycielów potrzeba; chyba na to aby daw-
nych świadków do końca przytłumić! Sama Wiele-
bna Strona nie zaprze dla czego Przywilejami Eklu-
dyzjami i Procepsami pomnożeniu szkół Piarskich
przeszkadza, tylko zabiegając aby frekwencya tej
szkół a zatem Stawa nauki nie spadała.

Residentia Dantiscano

Catalogus 3°.

qui est rerum mense Augusto 1597.

Cum a multis iam annis nostrorum aliquot Dan-
tisci tanq³ in missione partim, partim in Residentia
manserit liberalitate et elemosynis Ill^{mi} ac Ad^{mi} D.
Hieronymi Comitis a Rodzarszew Episcopi Vladislaviensis et
Pomeraniae illic sustentati, his demum proximis tribus
annis p³teritis in spem futuro alicujus foundationis
redditus certos habere coepimus eius de A^{mi} munificen-
tia. Percepimus autem ex Pago uno m³ florenos polo-
nicos moneta octingentos / hoc est scitatos in moneta
Romana sexcentos / m³ paulo amplius, iternq³ ex
censu empto millibus florenoru novem ad rationem
5. pro 100., florenos circiter quingentos. Et haec quidem iam
certa sunt societati. Ex alio pago florenos circiter 80. sed ij
parum stabiles.

Ali possent ex his, ex nostris prope 14. vel 15. sumus
autem hactenus soli 4² sacerdotes, Duo germanica lingua

pcivi.

pivotalis ministerijs, duo polonica pro missionibus in
viciniam. Locum in civitate nullum habemus stabilem,
sed habitamus cū R. D. Nicolao Milonio Parrocho civita-
tis Catholico & officiali R^{omi} Episcopi. Concionamur uerò
quasi ejus-de nomine in templi ruinis potius quam
templo S. Brigittæ Monialiu, quod ante aliquot años
exustum modici nūc restitutum est, et sufficiat ut-
cumq; honesto auditorio colligendo.

zawsze ich Wolgarami zwano. Abarowie zaś dopiero pod Maurycy-
cynsem Ces. w Panonii zamordowani się powreli. ^{Dotychczas} ~~Dotychczas~~ w Sławia-
niachodni bliżej Ostrogotów we Włoszech których Wódz Wili-
giztaow Salwacyi do oblężenia Salony w Illyryku Szwedów
krajowych (propulares) wywiódł (Procop. Belzott). Jeżeli Szwedi
riomkami Alamanów a ci różnych słowiańskich ludów już pod Pan-
stwem Franków rostawali nie mogli tak liczne wojska po-
siadać aby je aż na tury części podrzucić. Jeżeli zaś Szwedi na zie-
mi rodrinnej mieszkający a nie imi ta między Laba (Albis) rzeką
a Dora rzeką Guttalem, więc Sławianie ci ^{na} Wotacy, Koczumi, Mo-
rawianie, Gotów riomkowie jako Wandalak. (Procop. Gott) pod lu-
dami Gotyckimi ^{zwanymi} ~~zwanymi~~ Gotów Wandalak Gepidów jedynymi
warwani różniącymi się niepowożą. Oni ^{to} ~~to~~ zarem i sero Koralegi kraj
od Wisty (Visla) w górę ku północy. ^{Wielki} ~~Wielki~~ obszar
Winiowaci rawni (Forward in Getie) tymi Ducej i Panoniach
poblizu którą ~~niekiedy~~ jako niedręgi swoich Longobard-
ów

minavurone mingei.

Dow ~~kontar~~ ^{Harj's} rest, Thraplowitke i innejsa pobliskie ~~ix~~ ^{ix}
 nowic rapli ci megq w tezy autonomaszycerwie. Stawianie jak
 swiadery Eneasor Sylwiorz (lib. 1. in Rhodum) za Honorjusora
 Ces. podkiewny Gallie narwe te przybrali. Smier' ter na palu
 u nich ewy rapia, ovi i wiez'inda i ^{mior} dobyr ^{mior} procyne' uwzgli ~~liet~~
~~uiermiera~~. ^{do nad} ~~hery~~ ^{wody} Dunajis Gepidowie w Dajyach 20 Dalka
 uiz Justyniana Ces. byli, brzezi Dunaja strazic i resto uapa
 dajacych Wolgarow odpietawic. Wodz Wolgarow Sandichlus ocy
 li Rosjus w saquidrtwie Smistrou (Danaster) ^{byl} sprymicienciem Ju
 styniana Ces. (Agacypor lib. 5.) a ten powariowszy Zaberka Wozen
 Rosja Wolgara i ridunka sobi uwarrit (Sigeport. Arow) koto
 roku 520. W tym wialku ratem zostali Stawianie uiz wprowadzeni
 ter wyprowadzeni. S. Gregor. papier wlicie do Fawisra pisre iz
 Stawianie te Ghyryku ocy ⁶ obsiedli utora sami Stawonia u
 zwali. ^{z ktorzy} ~~z~~ to Stawianie? zachodui reze. (Luit. woz. frank). pod
 krolew Dagobertem odrina ich, mowi to jest Boimow ktorzy pu

brune

Wskazywać tutaj (M. S. K. K.)

bracia Jstoyi i Salucacyi zasiedlają. Gdy więc S. Gregorz W. (lib. 10.)
 w liście 36^{ty} pisał iż Stawianie prowincji Italii lub Sycylii
 lub (tu słowo w Rykopsimie uciwyczenie) rozumie ualery Stawian
 zachodnich z Boemian, Morawean, Polakami sąsiadujących
 Bonfin (d. 1. lib. 8.) pisał iż jedni i drudzy tam się zwałowali.
 Stawianie Zadunajscy ~~na bracia~~ ^{od brzo} Adryata Krymskie pustosty
 li Prowincye pisał S. Gregorz do bisk. w Jstoyi: Stawianie
 (Stawian) zmisli Krymskie i Nauogimora Wojtko pod dowod-
 twem Piotra (Cedru) Laurentjusz Krol Stawian im więcej
 się w boju powodziło tem zafalej prostom Abardow poddawa
 się i okuzm zadają czym odpowiedział: iż braci od drugich
^{na} ~~przywykt~~ mi dawac (Menand. ab. S. Scriban) i wremocie roka
 raz Abardow Posła w pomordowac. ^{atote} Stawian pierwiera Thoma
^{(nomen generarium) nadane} ~~uzawaz~~ ~~tyruri~~ ~~uzgadajacy~~ ~~Ernace~~ Ta Sarmatow zachodnich
 Stawianie Humowic d. 32. Just. Co. Thacya sploudrowali, brancios porzucili
 tudziez Staroste (profectum) Thackuzo i wola Grelko pod amorem Thuzimjora
 (Cedru) Stawianie ci byli Polacy zhad wnosre zunicowar Just. Co. dwu biżali

Nowosłone w dnie na Dunaj pisać i rokować Polacy zaś mają i herb podobny do
 Nowosłone w dnie na Dunaj pisać i rokować Polacy zaś mają i herb podobny do

Syrna czyli odsorepienie S. Gre. 70. lib. 10. w liście 31) zawi^{er}żawa
niem węża i nadwieryota kara orka zawi^{er}żawieństwo S.
Kosciołowi Katolic.⁺ i jedności Prymaskiego Biskupa (communio)
ziarna ~~z~~ tej Syzmy w mniejszym wieku ~~z~~ Greckij
miej~~z~~ ^{rnictw} ~~z~~ Nasiem Syzmy Bisk. Konstantynopol
skiego duma. Byrański Bisk. podległym był Keraklejski
uu Metropolice czyli Perjuński i owi mówili to według
Głiki Histon. Greek. talbri Barou. pod wicekiem V pios. Gejarisera
A. D. w liście 90^{ty}. ~~z~~ ^{gromi} ~~z~~ rwatają na kleske które by
rant poniosł dwa razy za Sewera Ces. w dougen ara Gallie
na w III^{ciu} Stuleciu mówili. Prier ^{ty mł} ~~z~~ atoli dawniej
z poro tek swój z wiara Byrańców ^{breze} ~~maxia~~. Karania S. Andreja
apost. w Byrancie a poro unii S. Stachisa Biskupa potawa
Katedry Byrańskiej Matryakchaluzo ^{godności} ~~z~~ z ^{wimiankuj} ni ~~z~~ wrale.

~~Wiele~~ ^{wiele} Nie bowiem apostołów lub tychże uczniów było by
stolic Matryarchalnych było. Konstytucja więc S. Piotra Księ-
cia Apost. i tegoż Katedry uaruaoryta w Kosiele Matryarchal-
ne stolic uinwitem pod wielkim II prcy S. Anakletu P. P. Kto-
ry o Matryarchach i Metropolach S. Piotra ustanowio-
sili. Także i przed Nicejskim pierwszym Soborem godności
Matryarchalnej byprant nie posiadali bowiem trzy tylko
poorętek swój od S. Piotra apost. stolic Matryarchalnej tam
się znajdowały potwierdza to S. Hieronim przywodząc Ka-
non Nicejski o Matryarchach Byspańskich czyli Kon-
stantynopolskiego Kosciola. Do tej listy nie należy Ni-
cejska ustawa. Ani też byt byprant Metropolia
Metropolie bowiem poorętek swój wzięty od Konstanty-
nopolitany Konstytucji S. Anakleta pod II^m wielkim uarua-
rytem, a Kosciół Byspański ani z wielkim IV nie byt Kte-

Tropolia

Trojeleż w pierwszym Nicańskim Towaniu rowa się ^{sta} nowym
 Kościołem (novella ecclesia) ratym Kościół Konstantynopolski
 z prawa Kościelnego nie był Matryale haluzym ani Metro-
 polia aż do Teodoryusa I Ces. i Konstantynopolskiego So-
 boru pierwszego. Wybrzigi Grelow aby otrzymał godność Matryarchy
 Kościoła Konstan. których w wieku IV wyzli: Najprzod przy-
 wilej autentycznej donacyi proar Konstantyna. W. Ces. S. Syl-
 westrum Marierowi krzym. i jego następcom ^{udzielony; otrzymany} ~~synocesseli~~
~~ostathim~~ ^{my} ~~unijem~~ między Matryarchami Konstan. Biskupa.
 Stwierda to przywilej sacrony donacyi u Genнад jurowa Sko-
 larra pod nadziatem: de privilegio jakoby zwoli papau ja-
^{duchownego} cez p. świckiego i akceptacyi S. Sylwestra S. godność re-
 siona wywikła w trzemiu to jest nie podejrawe o Kyrane-
 kium Matryale haluzym Kościele jak nektem pod IV wiekiem
 powagi nie miało chyba proar akceptacya Kościoła gdyż
 albo donacya proar pierwszym Nicańskim Soborem zdercała

i Memorem

i Kanonem Nicejskim pierwszym z misją Konstytucyj
ta mi właściwie cywilna albo po Nicejskim legalności cy-
wilna także wyrażona w swej hierarchicznego stopnia i po-
cia Kanonowa Koscioła według podstępn Greków i adnego
skutku nie jest. ^{Podobnie} po skonczeniu Soboru ~~konstantynopolskiego~~
Konstantynopolskiego pierwszego pod ujęciem becnosc' legatow
P. Papierni i Aleksandryjskiego Patriarchy zachowali Gre-
cy w attech Kanon jakto za zgodą Soboru ~~rociatacy~~
Patriarsze Konstantynopolskiej (Baron roerwicki)
Papierni zaś potwaodrują Soboru tego Kanony ~~dotad~~ ten
podstępnj odrucit (Baron) w wiecj 5. January ^{R. 1788} ~~roku~~
582. w Rzymie obchodit Sobor wezwawszy a wshodnich
Biskupow ktorych jedni przez Dostow ras' 5. Epifaniusz
Bisk. Cypryjski i 5. Paulius Patriarcha Antyochenski
osobiciu cy zas dowali. natymto rzymskim Sobore wznowionj
~~zast~~ Nicejski Kanon o trzech Patriarchach zwjzycaniam
Konstantynopolskiego

Konstantynopolitkiego (roczniku Baroniura podług Kodexu
Watykańskiego) Trzeci podstęp przez ~~duchowne~~ ^{swieckie} ~~duchowne~~ ^{wrótchy} o tegoż
przywzaniu nagłibi bez wtey inuere pragmaty oruaz mi odpro

~~duchowne~~ ^{odpowied baki} Teodorusz II, Leon Beszyk, nakoniec Justynian
Cesarz (Baron. w rocznikach) Suma jurysdykcyi do Kosciola

^{cydnych} ~~rozprawy~~ Konstantyjski Biskupi za Konstantynopolu rządnych

sobie podległych Kosciolow mi mieli, w pobliskich Azyi
Kosciolach rozciągac jurysdykcyę proreli. Wtore tymczasem

prawem ^{Zadnym} ~~faktem~~ dawnym, ani urzynaniem dawnym, ani
wywarzym ustąpieniem Antyochenskiego Patriarchy

podległe ^{mi} były (Baron ex Concil. Chalcedon. art. 13.) Do Koscio-
la w bliskości Illyryjsku Prymskieinnu Bisk. jako racho-

duiemu Patriarsze podległych misunijac rekti wyziagnac
takiego wryli podstepu. Atthysus Konstantynus. Bisk. pro-
sit Teodora II Ces. o wydanie prawa mocą którego Koscioty

Illyryjskie

Fligryku to jest: Dacyon, Sardani, Roczny, Lemianota,
Saluacyi, Seytaji, Panacis i. t. d. podał pod Konstantyno-
politanskiiego Bisk^a ~~prawnika~~ ^{wtorem} Kanonowi Nicu~~g~~
I odycerych ~~prawnika~~ ^{wtorem} ustawy S. Piotra od S. Anakleta
W. ogloszonej twierd ~~prawnika~~ prawa posiadania Pryms^u
Bisk^a (Prawo Cesarzkie lib. 6 i lib. 45 o kościółach S.) Kosci-
ły Fligryku inawce Medyolan'skie zależały od Metropro-
lity (Bar. roz. de Ausentio Medjol. Ep^{is}. Arriano i w S. Ambro-
zego Ep^{is}) dalej Syrmiejskimiu Metropolitice podlega (Ba-
son in not. metropol.) u Kanonie Justynianskimiu Bisk^a (sic)
który przez uocelle Justyniana I Ces. został Metropolita
Fligryku i Wikaryjorem Prymskich Biskupow tamie.
Zwinnia ta nastala z wiedza Bisk^a Prymskiego a Biskupzi
Pryms. oesto dzialali przeciw Prawu Czynlucna. Teodorysta II
Ces. inuymch co widac z S. Gre. papiera ktory Bisk^a Saloni-
tan'skiego

tądskiego przez Konstantynopolitkiego wyświęconego u Karat
 mówilem w stuleciu V. Mikołaj Pap. i Adrgan następcę
 jego siłce broniłi jurysdykcyę papieską w Sarmacyi Arc
 atow przez Wolgarow zasiedlouj i S. Ignacego Konstan. Wisk.
 skarali iż się w ta jurysdykcyę wdzie rak (Baron i Bi
 musz in. Tom. Concill.). Ambryga porządku między Patryjar
charui Kosciółta. Nigdy Biskupi Konstan. raducym proawca
 Kosciółtucym godności Patryjarchalucy imi otrzymali ani się ~~nie~~ ^{nie}
 starali przez Chalcedoński Sobor^{mie} pro Prymskim Biskupia
 pierwszeństwo. Czynili wprawdzie zabiegi o wydanie Kanonow
 aby Konstan. Patryjarchat drugi był pro Prymskim następo
 wali ^{indrak} (Alexandryjskiemu i Antyock. Patryjarchatom przed pomie
 niowym Soborem a Prymskiemu Bisk. deklaronali się zore
 Najęć się prawa Kosciółtow swoich. Były Marcyana Ces. i Se

uatoraw

u autorów ranciejsze próby, ale wtedy na Trynwickich Biskupach
pach nie było ryshaniem nie mogło. S. Leon. W. pap. S. Sym-
płuzynor, Felix i inni ~~kanonow~~ Nicii. I Soboru uocno
~~obstawia~~ ^{in Trynwicki} widać to z listów S. Leona p. a innych mówien
o stule. V. Antimus Bisk. Konstant. aby ten porządek
między Matryarchami był potwierdzoney ^{następnym} ~~ten~~ portelu wiej.
Przez Teodora Cesarowe starał się o ustanie Cywidue od Just.
I Ces. wyjął się i przez tę władzę świecką ogłosić mającą
ariby ^{oboh} przy pierwszeństwa Krzym. Bisk. Konstantynopolski
w porządku Matryarcha, był drugimi, widać to z listuwy Just.
I która się i o kanoniarzym prawiu mającej. Oparli się Krzymy
Biskupi a między temi S. Sympłuzynor p. Antyma eallom
mami Koned a więcej go do dawnego stopnia nie przywrócił. (Mar-
tynolog Rom. iaktual. Baron.) Ambicija jurysdykcyi Prym-

Bisk.

Bisk. ^{itaci} równość ^{Przewoźni} jurysdykcji ^{na} w Sądach
 najwyzszych Patrijarskich, w uarucowaniu Soborów Gene-
 ralnych, w przywłaszczeniu ¹⁸⁶¹ Tytułu pastora kryli Bisk.
 Cerkiewniczego. Jan Konsta. Bisk. ^{Postnik} Spejulator zwany tyż
 rozegolnieni ^{rodkami} ~~specjalni~~ starał się o równość jurysdykcji z
 Przym. Bisk. Roku 587. uaruczył bez wiedzy i pozwolenia
~~Przym. Bisk.~~ ^{tych} Sobor. Wyrokiem swoim na zarzecia, potwar
 Gregorowi Autyack. Patrijar. tegoż na Sobor powołał, osądził,
 uwolnił. Z mocy Kanonów wiecznego Soboru tytulek kanea-
 skiego Patrijar. uruprować powoł. (S. Gre. W. lib. 4. epist. 38. i
 lib. 7.) Opart się temu portelowi S. Gregorz. W. wtedy Kardynał
 Dyakon i Legat cesarski (tauri lib. 4) opart się i Pelagjus II ^{Pap.}
 uchylając akta wiecznego Soboru bez jego powagi obcho-
 dzonego dopat papier to zagrozić: ^{ix} chyba by chcieli być od
Nosiota ^{wytknuć} ~~nie~~ (S. Gre. W. lib. 7. epist. 60) także jwi będąc
 papierem teur zaparał swemu Legatowi Sabinauowi aby

na uaboru istnie

na uoboznistwie Jana prostuska niebywat (S. Gre. lib. 2. epist. 62.
lib. 6. epist. 7.) Seryjaska na Konstant Biskupstwo następnij
Jana inaczej niechciał do swej Komunii przyjać Gre. S. 10.
avr Cesarz namim porzbił swe rano ił pokać Epist. Komuński
go nie dzełł sił Epist. (S. Gre. lib. 6. epist. 30.) Katiunik
Biskp Konstant roku 1030 po Sobore zwanym in Trullo pod
prowagą Bpym Bisk. odbytym i potwierdzenym inny taki
bez woli tegoż papiere naruczył i obchodit, faktory we Kanu
my spisek ^{spisek} Luca. Których to zony Korion a Dye Konon po=
zwolit, to niedzielne posty zniost, to 80 Kanonów Apostolskich
od Gelazyusza Bisk. Bpym ^{pokatus} na ~~kanonach~~ uruczonych (apokryfiki)
takowe potwierdit, to inne ^{inne} wydzane lub wydal sił, niejz
ce Kanony uchylit (avr. Kanon.) Sobor ten z faktu weni Kan
nonami Katiunik Bisk. wryciem sriuyet wybijow aby go
Sergiusz po. ~~teny~~ potwierdit, na bardziej nalegać (Bard. de Ser.

Stat.

& statim Justin. Minor. Anastar. Biblioth. in Sergio Pont. et Ma-
 rye Scott.) Licet tege fatera & twardreie nadeymu pranceu ad
 papiera otrzymal ^{z dozwol} ~~nie~~ podateczy bowiue obadwa sello
 dlwie byly ten Stawa papirow ten ciatu. Stawa: Teodor Kou-
 steu. Bisk. abto'a Soboru faterora Henonymora p. w uicatero
 Wieny uwiad' lirag zo uicidry Monoteliton ktory piewne
 Chrystusie ^{icho} ~~juicy~~ ^{kojady} ~~reymika~~ ^{to} sobie widra odwoch ras uater-
 rach ^(notarwial) ~~(operacionibus)~~ Chrystusa ~~stedey~~ ramikere chial. Wita-
 lianu frapr. ktory Konstantusa Cs. ^{tytuana} ~~uicidreie~~ i Macera do Swia-
 tyni S. Piotra w Rzymu przypusid i od tege darunki przyjal
^{zawolac} ~~zawolac~~ ~~niektorych~~ e Dyptychon wykresit ja ^{zawolac} ~~zawolac~~
lora Macery ^{po niej} ~~zawolac~~ za powage Soboru VII^{go} uicwimose ^{zawolac} ~~zawolac~~
~~tege~~ przywocit i ^{skrytki} ~~zawolac~~ przyjal (akta Soboru u Karou.) Biskup
 pi Konstant. powr saruika w adre moc Rzymickich papirow
 berborui Tabili: z przyoryny Antyuma Bisk. Konsta. powiad
 wygnanie i suiere S. Sylwena p. od Just. I Cs. Tabri za ma-

~~Magister...~~
 tak ~~habituam famul. participiam; altera corporis. Fata.~~ uoneq

umowa Pawła Bisk. Kon. S. Marcia p. awstyd wygnaniu
i śmierci wywierpiat wyrej moritem; toż z uatenuenia Kali
uilla Konstant. Bisk. Just. II Ces. Karat uwarić Sorziusa
p. teor uawiniego zwta suzo popeđu rotnuie brawli. (Kawa
i Paweł Dyakon: de gestis Longobardorum) Cwoz'sy podstępy
pseudopolityzorne Kłóreni Grecy przeciw Nicena I Kano
nom Konstant. Biskupom p. atropel halua awta dre rejs-
kali. —

stege Rykop: libr. II. p. 335. P. F. Parisii: Sarmata fabuli
(saule III seti II S. 4.)

Syrma Greekie powszechne.

Juz tedy Syrma powszechne Grekow na ^{nielabiz} ~~nielabiz~~ ^{rodzaj} ~~rodzaj~~ czyli
to w Grecji praktykowanych rozkrowione tak do osob jak do
crasow i miejsc i spraw dojrato. 1.mo Zrodlo zbrodnia falsoru.

Krag profalorowani tak i w tym stuleciu ^{wyraznie} Grekow ~~z wyraznie~~ Leon
W. p. (Epist. 75. ad palest. u.) wiadad sie iz Grecy zfalorowali list jego do
Flawiana S. Gre. W. (lib. 5. epist. 15.) Dalkarreda wyznawa iz Grecy Sy-
uod

uod Chalcedouski profetowali. Sobor obumowiaj ^{VI} ~~zastaj~~ ^{abstio}:
 12. Q14.) swiadrej jako Grezy Wicjliuora p. i Memuy Bisk. Konstanc.
 na Synod piaty ~~obumowiaj~~ ^{wieca} ~~zastaj~~ (litas) ~~emyslili~~ i ~~parture~~
~~Exarxali~~ ^{podsuneli}. Grezy Biskupi na Synodzie srostem doste-
 dzili niektorych ~~patrow~~ ^{patrow} Greckich. Grezy Biskupi ~~patrow~~
 o ~~Kalostwo~~ ^{Kalostwo} ~~Monotelitow~~ ^{Monotelitow} ~~konopora~~ ^{konopora} p. i ~~potwariali~~ ^{potwariali}. Swiadora
 Teofan ~~Grav~~ ^{Grav} w ~~historji~~ ^{historji} i ~~Quastary~~ ^{Quastary} ~~uor~~ ^{uor} ~~Biblioth~~ ^{Biblioth} ~~ca~~ ^{ca} ~~Wosponie~~
 S. J. ~~Commentar.~~ ^{Commentar.} 2. ~~de relig.~~ ^{de relig.} ~~Wagor.~~ ^{Wagor.} fol. 119. ~~To~~ ^{To} ~~deu~~ ^{deu} ~~niej.~~ ^{niej.} ~~Wtym~~
~~ras~~ ^{ras} ~~wiek~~ ^{wiek} ~~u~~ ^u ~~stary~~ ^{stary} ~~patrow~~ ^{patrow} ~~Balaun~~ ^{Balaun} ~~zwan~~ ^{zwan} ~~Antyoch.~~ ^{Antyoch.}
~~Patryarsha~~ ^{Patryarsha} ~~siowem~~ ^{siowem} ~~patrow~~ ^{patrow} ~~stwami~~ ^{stwami} ~~piama~~ ^{piama} ~~swe~~ ^{swe} ~~napelusi.~~ ^{napelusi.}
~~Kanowem~~ ^{Kanowem} ~~Soboru~~ ^{Soboru} ~~Apostolskiego~~ ^{Apostolskiego} ~~naganion~~ ^{naganion} ~~ych~~ ^{ych} ~~od~~ ^{od} ~~Ge~~ ^{Ge} ~~laryasa~~ ^{laryasa} ~~p.~~ ^{p.}
~~na~~ ^{na} ~~wscibiat~~ ^{wscibiat} ~~nie~~ ^{nie} ~~na~~ ^{na} ~~klad~~ ^{klad} ~~pa~~ ^{pa} ~~ra~~ ^{ra} ~~uim~~ ^{uim} ~~Zouar~~ ^{Zouar} ~~pred~~ ^{pred} ~~uim~~ ^{uim} ~~ras~~ ^{ras} ~~Katolik~~ ^{Katolik} ~~Mon~~ ^{Mon} ~~Bisk.~~ ^{Bisk.}
~~naganion~~ ^{naganion} ~~ny~~ ^{ny} ~~od~~ ^{od} ~~pa~~ ^{pa} ~~piera~~ ^{piera} ~~wy~~ ^{wy} ~~rej~~ ^{rej} ~~uow~~ ^{uow} ~~it~~ ^{it} ~~em.~~ ^{em.} ~~Balaun~~ ^{Balaun} ~~pisal~~ ^{pisal} ~~ar~~ ^{ar} ~~Argu.~~ ^{Argu.}
~~pa~~ ^{pa} ~~piez~~ ^{piez} ~~o~~ ^o ~~rt~~ ^{rt} ~~er~~ ^{er} ~~ek~~ ^{ek} ~~wy~~ ^{wy} ~~kle~~ ^{kle} ~~ty~~ ^{ty} ~~pa~~ ^{pa} ~~tr~~ ^{tr} ~~ya~~ ^{ya} ~~rch~~ ^{rch} ~~ow~~ ^{ow} ~~by~~ ^{by} ~~w~~ ^w ~~Gre~~ ^{Gre} ~~ckim~~ ^{ckim}
~~ty~~ ^{ty} ~~m~~ ^m ~~le~~ ^{le} ~~pie~~ ^{pie} ~~z~~ ^z ~~u~~ ^u ~~mo~~ ^{mo} ~~wic~~ ^{wic} ~~iz~~ ^{iz} ~~ra~~ ^{ra} ~~z~~ ^z ~~u~~ ^u ~~nie~~ ^{nie} ~~to~~ ^{to} ~~pu~~ ^{pu} ~~er~~ ^{er} ~~w~~ ^w ~~re~~ ^{re} ~~u~~ ^u ~~st~~ st ~~wo~~ ^{wo} ~~pa~~ ^{pa} ~~pi~~ ^{pi} ~~er~~ ^{er} ~~u~~ ^u
 by pr st aw u je m

zaprzestaniem posiadania tytułu metropolity rzymskiego. Właściwość ta berwstydnie jako faktor występa de metropolity Thama-
ker i Chrześcijański Metropolita w swej odpowiedzi na berystem
Bisk. Balsamon napisal jako od wyroku Konstanc. Biskupów
nigdy ni apelowano i w tym na faktoru schrytany. Eu-
tych Kacer potępien przez S. Flawiana Konst. Bisk. do Rzym.
papieru apelował; mówitęm pod V stuleciem. Sami nawet
Biskupi Konst. synodalnie potępieni do Rzymu się odwoływali;
jako: S. Paweł, S. Zotonoty, S. Flavian, S. Iguacy Konst. Biskupi
w wstąpienych im wiekach mówitęm. Balsamon od Ces. Greckie-
go spytany czyli według Kanonów Kościoła z jednego Metropolity-
chatu na drugi wolno jest przenieść Metropolity wyzszego od-
powiedzialno uadziej iż będzie przeniecion iż mówitęm według Syno-
du w Rzymie dprawnionego. (Choniat lib. 2.) Przeniecionie Biskup
prow & powazy papieru prawnione. Dowód na S. Proklu i S. Iguacy

cijus

uym Biskupach Konstantynajto mówitę. Balsamgu piero
 przywieja Papieron przesław Kon. Niskypowi z moey Sobom
 Drugiego letku mieniruego let 5. January 178. Kanon nowego
 Sobom w tej mierze uchylaję a S. Leon W. W. lincii do Nanye
 na Ces. i S. Grou. W. w rozprawie z grekami jawuiofator Bal-
 samona przekazywaja w piątym i srościeym Stuleciu mi-
 witem.

Nikifor Kalist Konstopul pisało Rytual
 Grecki liraceni ^{po} bledami i imposturami napisał. Futorer
 ten skaruzę się gdy Wiersz Ksalunisty: Nich beda zawstydręci
ktory orę ~~orę~~ ^{inuyrly} objaśnia stowy: Nich beda zaw-
stydręci ktory orę chleb porasiny (aryma) Rytual ten stro-
 fusi Guadyus Patryproha Konst. (cap. de asijn. sect. 7. Posponi.
 Biblioth. select. lib. 6.). Niketas Choniata w historyji pa-
 szer mówiac: Daleko od niej pamięci nich beda wojny prodkio
 w których miszycieraja Grecy. Wrocznikach swych ptaorę

uad

nad zdobyciem miasta Taciunich gororem ad Saraceno'wum ~~mi~~.

Lez oremuz fatorsz pod Janem Katar, wychwela Alamanę
Cesarowa? Frydryka Rudobrodę, Ces. (lib. 2. ^{pod} Francuzi)?

Grecy i cudow fatorsza. Dospiteusz umich przeprowidnia jat
orywe ruzyslit ktora, Francuzora Komucena Greckiego Ces.
naklonit aby podroz do Palestyny Frydrykowi Taciunickiemu
Ces. rozuceni sposoby utrudat (Choniata lib. 2. Francii). 2°. Du

na biskupow Konstant. Bacyli Chamater z Thesfalowickiego
na Konstantynopolu preucisioing podjudzit Andronika
Komucena Ces. Grec. by Taciunich w Konstantynopolu
bytnajacych przesladowat (Choniata lib. 7.) 3°. ^{Uwary} ~~Radga~~

wielkie wrazenie uciedry Grekami i Taciunickami. Na Ta-
cunich ~~Spe~~ ^{Spe} ~~triane~~. Grecy Ces. Grec. zwyciezyl Pittawskiego
Arabię, Akwitanskiego Nicia, Temona Jawarrińskiego czy-
li Salrbunskiego Arzbiskupa, Gwelfona Norwickiego Nicia,
Andriei Baronow wotkich i Suttanowi Egiptu wszyotkich

wumow

w rui cote ractat. (Otto Fryding lib. 7.) Niaz miasto Krowia
 Taciunichow na Turkach zdobyta Grecki Ces. Turkom wydat
 (Otto Fryding lib. 7. C. 10.) Na Kimenice Manuela Komnenes
 Mourada Ces. Taciunskiego Krowy, Aony, z domem w Adryanu,
 pole od Grekow spalony (Chowiat. in Manuel). Turec Manuel
 Cesar Taciunichow w ^{ciemniach} pracowniach rabskiej sidla ^{na} stawia
 Wapno do magli uniorat, w Kupnie pieniadre od Taciunichow
 przyjmowac karat a neary Kupionych nie wydawac, za przy-
 we pieniadre kuc'a Taciunichow uawracat, Turkom Taciun-
 ichow rady rabskiat i ich pmer Turkow rabskiat. (Chowiat lib. 1.)
 Dalej powiada nie bylo rodzaji ciosci Utoreskiej Grecy pre-
 ciwko Aluanom nie wryli (Baron pod rokniec 1147. Tyrius
 lib. 16. C. 22.) Andronik Komnenes Ces. w Konstantynopolu
 dwoisto rozlucny uawrac' karat Taciunichow na pradec, Aony
 tac'a rabskiac'. (Chowiat lib. 7.) Schwytany Jan Kardynat Sub-
 dyakon

De yatione papueri. Legatua obrouicini Grehon postamy sciety
a glosa jego do pna ogua prapwie rana (Wilhelm Tyrinus lib. 2°
C. 13.) cudami pro smierci styuat. (Roberta de Monte przyda
tek do Sigberta.) Koscioły ruinowane a prozbawione, Swyatosci
pochwycione klasztorzy taciunickow zbawione, domy tyzobwa
zreucinia zrownane, Misii pomordowane (uowi Chomat in
Alca Graui) Eukaryotaja w orlebi podceptana (Teopilaht
Wolgar Epist.) ledwie ~~na~~ który taciunicki tadori dopadloszy
tarka kleske przecizy i drudzy ras do Wicziu publicznych
wtraćeni. Jacyy Kamneni Ces. Stuchajze in postur Dory-
tenora unicher w udrzeleciu S.S. Sakramentow dziruemu spro-
sobacui taciunickow uelat. (Chomat lib. 7. i Arnod w Krowie
Stawim lib. 3. C. 20.) Wzrostka drat Frydrykowi Ces. taciunicki
um którego Chomat chwali nadwszystkimi Koiarutzy Chry-
stusa radzy patajze ^{ktory} ego (by uowici) Witalisa grob gardząc do

mem, ^{wygodami} ~~rozprawami~~ Krolewskiemi, spokojnosci i szczesciem do Aj-
 ory i z obej rzezi i sprowadzic ^{rozpraw} wojownika Choniat pod Fry-
 drykowa wyprawa. Odrotwiec na Grekach. Konrad Cezar
 spalemi Krawego smego spalił w Aodyanopolu Kwartor
 Grecki z miedziemi (Choniat in Mamuel), bytby a wie-
 ciej przydal tes Michal Filipopolski Bisk. Kaciński i bla-
 gat Konrada (Choniat). Rogerusor Krol Sytylii somicie
 misil sa z wygnaniem przez Mamuela z rozdrumytk.
 Wyprze Korcyre Grekom odebral, Korynta zdobył i zbu-
 ryt, (Przydatok Szeberta) Etolia, Akarwanio i Tugat
 (Samielki lib. 6. rocrailki) Ogrody i przedmascia Konstantyno-
 pola pomiorowyl i wielka bitwe Grekom wydal ^{ciel a i je} ~~z~~ ^z
 portlacane straty do Mamuela Matalu. (Przydatok Szeberta.)
 Andronika obelgi pomosciłi Sytylijorcy rokni 1185. Miasta
 greckie wielkie zdobyte Dyrachium i Theopollonika na
 Grekach

Greckach ustronane. Swiętyński i Swiętości Greków potrafił
nie (Chomiński in Andron) Graacego obelgi zretard Frydryk
Ces. radniej uirualatorzy wiary u Grekow uiości Radnik
miasto Filipopol u Wolejaryi Frydryk Ces. zdobył
i uisiorzył. Wern zamek uedostępnij, Adonjanopol i
inne miasta i Mauicette zamek z 6000 Grekow uiości
i ogniem ^{spalony} ~~oflowrowat~~. Skutki tego wrygotthiego uiości
blagau rewisi' między Grekami i Laciunikiami tak
ci uuisyły uizdy się uiości uie uiości lubo uia uiości
seu sobie bliżki (Chomiński in Andron Ces).

~~(O uiości Sarmatów u tym stuleciu Orpu: Partii:
S S tejschuy i tego stulecia uiości uiości
uiości uiości.)~~

~~↳ Rosów, Germanów, Polaków.~~

Cracus, Caracus, Carocus, Crasco, król Szwedów, markomanów
Szwedów czyli Polski, Czeski, morawski, węgry, Sorabji, Toringi
i t d. czyli pierwotny pod imieniem Sławon (Savinorum.)

Różne jego imiona. Karakus (S. Greg. Turon. in Hist. Franc.)
Krokus (Serrarius S. J. in Moenitia.) Chrochus (Quinow Lib. 3.
Hist. Frank.) Korsiko (Viege in Apokal.) (Bergomen. fol.
155) Sige Bert. Vinc. Belvac.) Krasko, Kraschus, Sige Bert.
in chron.) Kroschus (Vinc. Belva. lib. 19.) Krasch. Kra-
sch u Sławian Syn Nadzosta Króla. Mógł się
zwinąć ojcowskiej roku po Chrystusie 406. (S. Prosper
in Throuie) Kraspidor w Throuie (L. Sim. lib. 6) przyjeżdż
do Gallii Prowincyi Rzymskiej w trzykroć stoty,
liczy ludzi ostatnich dni roku tego. (Sermani Archid.)
Wandalowi, Alanowi, Sauri wroju do Gallii w przedli-
mowi (Frehulf. lib. 5. C. 6. Hist.) dwa lata przed w padnie-
niem do Krymu Alamyka Króla Wispygotów. Podług
etymologji Agaciosa Król ten bydi był tabie
prowincii z Alamanów miał bowiem rokuch z Serman-
czi krajem zabranym. Usiącał i ludzi roba. Był Mue

z ziem Alajio wschodnich czyli Wolynianow (uawer
 ni ~~Kocz~~); Talwie Szwewow czyli Czechow, Obotrytow, Wa
 grow Sorabow etc. naczelnicy; Talwie Burgundow Wazie
 (Pawel Dzikow in Arted. et Honor.) Ci a imi jalko od
 Leska trzeciego krola pochodzacy zyjadowali sie w Obocie
 Wraha w tyunie wojsku Kwady (~~Chachulpa~~) Wiedzopolacy,
 i tych ~~niekt~~ ⁿⁱ ~~niekt~~ ⁿⁱ Tawarzy z Matorpolacy Wandalowia (S. Gpe
 zot. Tur.) ztoma narwy Talwie i Saxonoy Starozycini. Zwierek
 Fryderyk Cesar w dyplomacie: Carolus inuoi Magnus conuer
tit Vandalos verbo et gladio; tudziez Fryrowie Wandalowia Syl
 lingowie z wyspy Fryryi, Brytanyj i Kucii ludzy (podty
 Wazie) Wandalowia (Vandalii) podnarwa Szwewow idz Mar
 Romanie Wstonych Krajna Kubicina Tacity; Sorabi i Longo
 berdowia i Obotrycy i Wagry i Longowia ludzy te woryst
 wie Szwewian ^{tu} ~~tu~~ wawic. Byli i Frankowie w obocie Wraha
 widac to z podrozy Kutiliusza lib. 2. te wiec ludzy rebrane
 a podty Agryasa Alemanowia przyw Ren do Gallii pte
 sch. (Cros. lib. 7.) Swiezy Hieronim w Lisie ~~Wazie~~ (ad Byerub. sic.)
177m
nowi

Torone

uowi ir ~~torone~~ ^{Torone} ~~Wojciech~~ ~~Wralia~~ ~~byto~~ ~~z~~ ~~Wlad~~ ~~Wan~~
dat: Sarmata, Alanow Gepidow, Herulow Saxonow Burgundow
nieprzyjaceli Romanow.

Watykiński I. Jaki postępy Wralia tawre z Szwedy
Hieronim list 152 uowi ir w Gallick miasta, pod Wrali
zburzył dracie ^{wykorzystał} ~~prasa~~ a tora jego czasu. ~~Wrali~~ ~~rozwiane~~
z rianu Moguncie pod ten czas krymska Wolowia (Serarius
in Moguntia) i wiele typiczy ludzi caetych Vaugiones
orzy Wormacya ^{probowie} ^{anie} ^{nie} ^{wierzy} ^{ca} ^{swia} ^{glab} ⁱⁿ
Beetnem Munster (lib. 3) Kyphoreniome i w Kolastwo
Wladow i Wandalow premisione osady następujacych
a: Miasto Remizuarue, Morine, Tornakum, Nemet, Ambria
ui, Argentoratus, s. Hieronim list 152 do Heliodora Wolo
ria nieprzyjaceli torone ^{zalana} (Salvian. de recto justitio
lib. 6) (Oras lib. 7 C. 38) stowem wszystkie prawne osady
jaki opiewa S. Propper w wieworach następujacych:
Gallia... heu ex de torone de centi

Vandalicis gladiis steruntur et Gothicis
Non castella petris; non oppida montibus Artis.

Imposita aut urbes amicitia equoreis
Barbarici superare dolos, atque arma furoris evaluere.
Lepardus opat rzyjacy oholo roku 550 pisze iz Wanda
nowi zamek Magdunum zniszczyli nowo zriemci zamek
ten ruzaj dowal sie w bliskosci ^{Orleana} (Aurelianey) (Gouon lib. 3.)
fol. 194) Niechaj by Krakus Krol pod Arletatum byt spoj-
man pmer Krzymstwie Molanie wiedzion, mecrony i sicuty,
jak pisze S. Gregor Turon (w Historiji Frankow) (Muuster
lib. 3.) i Winnuty Bellwa (podlug Sigeberta) nastepcy je-
dwak Krolowie Gwadow i Wandalow zwycistwo to dalej ciaz-
gneli zdaj byto swietnie i trwale.

Wosplywon 2. Czy Krakus Krolen Polakow? Wywodze iz
nim byt Protokop wojnie Wandalow ~~by~~ w spozeresny tak
mowi: Vandali circa Neotidem prespifauie irruerunt in
Germanos qui nunc Franci. Mowi si o puznosrej rozcior-
ce Wandalow. Lez Wielko- i Malo- Polacy sa Wandalami
w okolicy Neotidu, Wista meka w Polsce od Ntorej
Wandalami zwani od Neotydu odlegta mit stopiedziestaj
prawi; Kwady ras sa Wielkopolacy. II. Najsci Krola Wa-
kusa

Mowa narwane: inundatio gravissima. (Surtus w regnie
 S. Seweryna Kolońskiego i S. Nikaziusza Kencuńskiego
 Biskupów i Wincenty Bellvae speculum lib. 2. C. 37. moris.
 w samego rożniere było 300 tysięcy a dodawey do tych
~~ludzi~~ ^{taborowych} ~~nie~~ i ciurów będzie Wojtko nie mierne
 Powiem krota Kraba unostwa ^{celem była} ~~tey~~ ~~nie~~ ~~para~~ ~~z~~ ~~em~~ ~~sta~~
 na Prymie za rabiiu Ojca Madagosta tudziez rabiiu
 Stylikona Wandala Krpuskiej milicyi spretorocego
 a indusreui zony Stylikona ktora sie zwala Serua
 Siostra Honoriusza Cesarza (Rosim) Zmista gdyz
 we Włosech rabijano Wandalow Stylikona rożniery
 ich zony i dzieci (Rosim) Wandalow przedciinat tyficy
 ktory w Laubach Krpuskich pod Stylikonem wojo-
 wali unikajac zniszczenia do Laullon Alaryka Krota
 Wioygoton nie kto sy. Nalerato wiec taku unostwo
 ze wsrzytlich Kraucow zwolac aruby Krymian probic
 i waluc uharac: jaką była Krajna Kwadow, Alanow rypsi
 Wille polska i Woleju (Marceliu Comes) w Historji Tenci

sic wyprawi
 0

się wyprawy i storcy: Stylico Vandalorum, Maurorum, Sue-
uorum Gentes domis Alexi Stylingi Waudale teje
wyprawy towarzyskami byli ~~ix~~ moiwi Maryana noyeli
& Betyski w Hiszpanii roku 412. (Herman contra Chro-
nic) Silynguj owi w granicach byli Waltho protki. Adame
Prucenicki świadek w Historji i w czasow jego Elba
nieke Stawonii czyli Waudalii granica była Schitii
gru ras od której Silyngowie wyspa na reki Elbie IV.
Krakus król Waudalow panował najwiecej w obudwoch
Panoniach nim poszedł do Gellion swiadrej (Jornand
in Getic). Je tanc z porwolecia Krymian zostawał
był wiec Kwadów i Molaków Moranow król której
Luway od Panonii drulit V. Fraukowie znowu zajm-
oy Belgium gdy Goutera prawego Kujia wracaję cego
z Afryki od Kadaw wytkurzyli Genwerika ras brata
naturalnego pojinali i na pral wbili (Prokop o Wojnie
Waudalskiej) zrymusi ta benewa od oddalen rych i ischo-
Quich zawrej ~~je~~ ^{nie} bliszych i zachodnich wypru drony

Zostata od ktorzych statow obawiac sie moria, bysto tych (Tęgi odweta)
 reprezentacji. VI Stylisko Wandal milicji Rzymskiej podawa
 jako rionetk rionkow na pomie merwat (Cros lib. 7.) (S. Pro-
 spere Chroni C.) Jue Stylisko byt Wandalow podpodrzycym
 z Matopolakow ktorzy wyrzucili ich przed obronienistowac
^{luda pntep (rusticorum) wyszli}
~~przeprzyc~~ iucie kaja cagn ~~przeprzyc~~ a ten stopniami w Wojsku
 Rzymskim do najwiporych przyredt rascorytow; pisze Eu-
 rebiusz (w Zyciu Konstantyna Cesara) ir ci Wandalowci wy-
 li Matopolacy wytkodicy w ramkach Rzymskich wojen
 na stuzyli i rascorytow dostajidi. VII Czymi Wrolem
 byt Kwahtus przy tych stawa zostata polkonania Rzym-
 skiego. Dwa stawa ta przy Kwadach, Cechach, Mora-
 wech, Wagrach, Gajzach, smadkiem Orzyus (lib. 7.)
 podlug niego (Eneas Siplwinor lib. 1.) Wandalowci od ralki
 w swoim kraju zwani przy podbiciu Gallioz Stawami sie
 nazwali. Wista rascorytki w Motorze Wandalus. i Bonfiriusz
 (Dec. 1. lib. 2.) Wandalowci mowi od Styliciona merwami pora-
 brami Gallioz „Se datus id est gladius didere, Stawami rasc

Tak kwani

(Bóćini)
Kobrowani Polacy a Czechowie.

A

z Regiop. CVI Libr. III (Sculo VI postchr. Nat. (P. F. Ravini) 68)
(^{in nomine: lauris} ^{wyjątku} ^{Sarmatae Idit: Juniper.})
Laurentius (Wawrzyniec) bról Stawian (Stavinorum).

Królem ou Waudaloo w Gjiyruie roztajacych byli podawane uuu
Wiwadon, Incewów, Markouamow chroescianin Starouy znowego
i Krolestwa upadku wystat Chaganus Abarow, ^{soybs} Wostow abyje
od niego ^{podawane} ^{haracru} dopominali. Starsiej Duz Polakow
i Boemow ^{z Soroga} na ^{to} ^{umow} od byli Stawian na to umow odpowiedziata:

„ Stawianie ewy kti ^{braci} ^{praxusane} ^{tu} ^{nie} ^{optacae} ^{re}, a to ruch
wale ^{Wostow} ^{Abarow} ^{Wostow} ^{skawali}. Abarowicz
goy sie o tem dowiedrali liczem Wojiskiem wyosci z Paucnij
Sarmackij i Laurentjusca rabili. Państwo Stawianskie re=
pektue emiseczywozy. (Menauder hist. apud Scriban. S. J. Juste=
tat. C. 26.) Wtedy myste ^{Wostow} ^{Koscioty} i ^{Duchowienstwo} ^{Moldkie}
i ^{Crestkie} ^{re} ^{secretem} ^{rejmisty}; w tedy prawdziwego Boga ob=
radok w ^{Maństwie} ^{Stawian} ^{Wiwadon} ^{ktory} ^{wedlug} ^{Jonuan}
da Stawianami zwani ^{szeregolnie} ^w ^{uiniwoli} ^{Abarskiej} ^w ^{ktor}
nej Stawianie ^{je} ^{zobeli} ^{lat} ^{wiek} ^{na} ^{ustat}. ^{Niewola} ^{Abarska}
Narodu ^{Kuskiego} ^{szeregolnie} ^{dotknie} ^{te} ^{Bohemij}; ^z ^{tyd} ^{po} ^{chode}

reunia

12
i zmieniać u siebie, w spółce sobie języki ceski zruski, co do
wynowu i ~~in~~ wystawienia; u nas Cichości (in Alloguisis
Ossien). Obarowu Rosy mianem in. byli Wolegarani Oz
bata Krola potomkani (Paul ~~Diaton~~).

Laurentius Krol Stawinow czyli Stawian był Krolem Pol
skim i Czeskim. I Stawinow narwa Wandalom w Tascina
mowitem wyzej wedlug Sytwinora, Boufina i Jornande
sa. W Widowie mowia on szeregolnie Stawianami iwani i Wotr
Damian (in S. Komuato) pod Budlawem Krolem Stawian
rozumiat Bolestawa Chrobrego (Chabrij) Krola Polskiego
i Czeskiego a mianowat się ten Krol Krolem Stawian, Gotow
i Wola Wolow dowodem nadgroben jego w Katedrze Moruanuskiej;
czyli inaczej Krolem był Skwadow, Swenow i Mar Moruanow.
W Wiznie Kieje Wolostu Wiznie od Bolestawa III Krola
a brata swego rabity w Stomunem prochowem; napis grobo
wy podaj (tu miejsce biale w Rekopisim). Aut ow Jornande.

wniosek (iz):
sa ~~ra~~ (in Getic.) ^u ~~Perodet~~ Wistly naród liruy Wini
^{istomy} ~~Wini~~ objaśnia; ten sam Jorman
des tak sie tłumaczy: pominar Wini dowi secegdnie Stawia
nie pod Justynianem Cesarem powepes Dunajiu pruchodra,
(modo ubique. soumit.) i ^{taba} ~~Wini~~ pominar a podleghi
byli Ermanarykowi Królowi Gotow w ciągu awar tego Wieku
(Jorman. in Getic.) Za usow wni Justyniana I Cesara nie po
nar pominar Saruacya rapli. Mieli takie Królowka
Kolikow. Pominar Wandalow i Katolikow zostali Arzyana
nie usowitow w Lidre II w wieku IV; pominar Fredigald Wna
Dow i Mar Komamon Ukolowa pominar S. Ambroge Wisk. Ne
dyolan'skiego Katalierka zostala (Barou. Au.) Pominar xi
Germanickich ucowa do Arbogasta Wojak Krymskich Wo
dra prawowarneni sich nieci: zwycizior ucowa sta tego in ci
S. Ambroge pominar ktory zdy prowie stowcu stoj stawi (Su
aus)

rius) pomieniar i Geuserik Król Wandalow w Afryce Arya-
nem z Katolika rostem. (Daugywa i Procuilla, apud Sigerbert II
Ladlika ^{zuryeso} Stawiam ~~zuryeso~~nych sasiadowaty i Sudriha Alarwa
Alarowi w Mansuni miedzieli Stawiam ras ogolea ta uarwa
~~repeci~~ re Duzajem na switnocy; ita to Sudriha w zgle dem Ma-
nioni jest Bohemia, Polska, Morawia. III. Wrobley Historiyk,
Kerulow zachodnich droze do Brytani ozgli Tuleni (Thulen)
od Duzaju opisuje: Kerulowi nowi przebyli ziemie Stawiam
i Dackie ozgli Danow lecz same Polakow Morawcow, Czechow
ziemie byly i sy na drodze od Duzaju do Danii ~~lecz~~ ^{i jej przyspaly}
~~zawito~~ ^{brzydo} a ratym Polacy, Morawcy, Stawiamami. IV. W podo-
bnyu zuchwasatem Wosklotwa Staroryzua Polakow podzi-
la sobie podobnie, Woslotow zgwateiwozy. Stawiamie ratym Wto-
ry Woslotow Alarstich ^{swiatneli} ~~zgwatini~~ byli Polacy, Czechowia (Kochu-
nek Historji lib. 1 epot. 8.). Mateusz Riek. Krahowski powia-
dajir niegdys Alexander W. Król Macedow. postal do Samratow
wymagajac

wymagające od nich ^{dawaj} ~~zgodę~~ i poddaństwo, pytaniam krytyki
 Moskowi. ~~W~~^{Ami} Alexandra ^{lub} poborcami ~~byli~~ ~~z~~ ~~byli~~ odpowiedzieli:
Oboje. Morawijanie zostali ci Moskowi jako poborcy od Sarmatów
 ze skóry ewlecceni a skury ich szotem i mchem wyprchano.

^{to} Podobnie postępując sobie z Moszą Abarois Sarmacji. Mole
 cy potomkami ^{stanęli} ~~byli~~ ^{byli} si adaja. V Tacy Stawianie
 wleźli nie mogli Abar skiej a odtepi i wolucieni i oam i Mo
 dem Laurentijnorem ^{z wyjątkiem} ~~z wyjątkiem~~ Stawianie Wini dowca i wzięli
 poddaństwo, osiedli między Elba i Renem i Odra i Wista
 Król bo wiem Wini dowca Sauto Wolatias, Morawian, Bohemios,
 Sorabow, z tego wyrodził poddaństwo widai to w S. Grae. Tur.
 (ca Appendix C. 48) (Surins w Eyciu S. Wirgilitusora Salobur
 skiego Biskupa i S. Sigebor. Krola). Dawnie od Abarois Stawia
 nom ~~motorone~~ były co rocuru Hiberu, Abarois straci Wojsko
 we i i gte ~~conobue~~. ^{ff} (S. Grae. Tur. in Bibliotheca Watsonum).

* primi in protus congregus: domestica in familiis turpitu-
 gines circa familias. Odrego wny Hiego Samo hool Wi-
 midio Stawian wybawit. ff

Wątpliwość za którego Cesara Krymskiego w wie-
ku VI przypadała ta Maska Stawian?

Nicodemu Justyniana I Cesara I Formaudes (in Getic) pise
pod Justynianem I in trech narow Winidow Stawian, Au-
tow sroep i rod jedu; tych trech wesk wyjezdki i napu-
dy za Just. Ces. temi określa stomy; ktoryz mowi, jowaw
owredni grasuja; wiec w tedy Stawianie nie byli zlagu bi-
ni. Dalej Formaudes (de suces. Regnor.) pise in za Justy-
niana ustanowice wyjezdki robili Wolgarowi, Auty i Sta-
wianie; i Markos (Bellgot) pise in Stawianie i totem Totili
Krola Ostrogotow do Wloch zwabiani owoto w prowincje
Krymskie Just. Ces. wpadali; Krola ras Totilas panowal
okolo roku 550 a Justyniana Ces. 26. wiec jowaw i wte-
dy Stawianie ^{byli} nie ruinowali; chyba by pod Konie Justynia-
na Ces. wadow a w latach interdictu ^{toz} (Abaw i woss) w spady
Nerpo Justynianie Tyberios Cesar ustanowiz z narodow

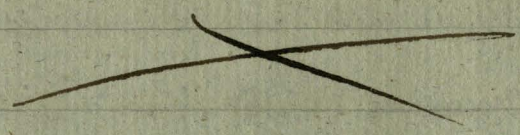
Sarmackier

Sarmackich, Rycerskich (equestribus) tudzież Koryckich
i Pawonickich 150.000 Wojaka przeciwko Personi raziugnat
(Ewag. lib. 5. C. 15.). Wic w tedy jesore Hunicy Abarowie
(Hunni Abaros) nie posiadali Panowii II Huni Hunowoi
nasarli Panowija re Just. Ces. a imni po trywiera Mauryc
cinsra. Hunowoi - Wolgary przyarli do Traczi, Panowii
pod Just. Ces. Agacyan (lib. 5) mowi: Zabery Wodr Wolga
row pod Justynianem Ces. raluowit Traczi i Kryuzstia Mo
winicy. Saudichtus drugi Wodr unliczy Wolgarstkiej
nad ralky Konglon w Mirzy uirszrej orzyl po terarwiejora
imni w Motdawii zostawry rawnat przywierze z Just. Ces.
i na jezo werwarie z Zaberyjine bozy Krawany Tooryt. Hun
uowoi rzo Abarowcy wedlug Cedrenu przyarli nad Tunaj ro
Ma 574° i emyirzyl Tyberjusza Cesara, re Justynia II
Cesara. (Ewag.); Dwiej jesore wojrowali pod Maurycyussem
Ces. popsiu Abarowa aby im wolno bylo zicnie w Kryuz

skim

skimi Dani'stwa przez napady, nieprzyjaciół niemiłosiernie
pod ^{waryntkiem} kowczych ścian Wojskowej i Obrony granic, upra-
wień. Turcy za ^{pod} daniem ^{am} ~~...~~ wedle Euru Miatra dan-
niej rwan i Mas Jaget ^{am} i ubowi Teofan Pyraucki przez
posły do Justyna II prosił by Awarowie napadły ich
nieprzyjaciół ^{od} Krymian nie byli przyjęci. (Teofanus
Photin Biblioth.) Za Tryberysca Awarowie otrzymali cięśli
do probudowania łazien, których most na Dunaju by
łatwiej i wygodniej przesłi stawili. (Rovar in ⁷ ~~...~~) Most
półtę jednak Awarowie z krajem zabranym i Mierzi i Dan-
iii. Chazarius Awarow ^(Chau) ⁱⁿ ~~...~~ od Manrycyusza iż na
zmierzenie ich ziem siłę morską wysłał, ~~...~~ Turcji
sry Koscioł w Daniii. Dyrzyparski i Świętosci S. Ale-
ksandra Wielkiego, powołaniem srogim staranym ⁱⁿ ~~...~~
straciny sędziwi Synow z Mierzi uciekli się ratować;
wypli ranej strycmawry od Manrycyusza to tui kw 50000
aurorum
orepli

wypli stoł i stoty i stote talenta (Nicopt. Callist
 Feb. 18. C. 28. 20.) Pod Mauryciusem Stawian przypa-
ła Włoska puzre Bopini Dec. 1. lib. 8. podras wejściu
 do Włoch Longobardow Noryk miasto z Mrowincya
 w Posiadaniu oddane zostalo Longobardow Just. Ces.
 e pry murencow (Wolker Bellzoth). Od Longobardow,
 Kuniow Awaroskich pod Wandryja, wrażeń nejuprej-
 mosci Noryk od Bopis i Awaros misokanow ewanym
 cyd i pocy z Bawarya. Wtedy Karzaldus Kzre
 Bawarski z Alzajem Awaros ugrad na Stawian
 tych granie re rozjem ^{przysunę} ~~przysunę~~. Bohemi bowam
 Sorabij Stawianie, Morawcy, Birej z Bawarami są siadu-
 ja. Tad ter Alzaj Awaros przecinoko Mauryciuse-
 wi Cesarowi Stawian uobraj it. (Simocatt. in maurit.
 Paulus Drais. et annal. Baron.) —

III. & Nęskopis: CVI. (Libr. III P. Tr. Javisu: Sarmata polid. Juniques.)
Wysiełek (See: IX post. Chr. 72.)

Świętopelk (Narodow. ^{Widny}) (Sveatopelus) brat
morawy, panonij: Polsliej.

Herman (contract. in Chroni) świadczy iż Morawie w Pa-
nowie ca Dunajem u. p. Kastaw (Kastaus) niedrili także i Świe-
topelk. Historzyj Suij jego również podają. (Saxtmar. lib. 1. —
Munster lib. 3. German. Herman. in Chroni) powi^ę go Swetibald.

Dem Swetibaldus (Gouoa lib. 1. 2o S. Munster.) Swatocopium
(Swatocopius) Boufian Swatem pro stawian'sku: Świątek

Ługosz i inni Historzyj polscy Świętopelkiem (Sweto-
pelus) Jan VIII papier rwa^ę go w Liście Świętopulchrou
^{Steny} (Świętopulchrou) wabia na Morawie w najbardziej przybli-
ra się do stawian'skiego jawnienia Świętopelka.

Wątpliwość. (Carbunus est). Którego s^ęrepu Stawian-
Milora w tencu dziejopisowu polscy Boufian w hist. Węz.

(D. 1. lib. 9) rwa^ę go Swatem polakiem & Kycia Marota w dro-
nyu który i z ^(Ritio) Kycia polakiem. Dziejopisowu oby Mola-
kowi Swata przypisują. Także i Samiotti (lib. 4. Annał) jutrzy

muje

musi iri polacy pod Sw. K. p. M. i. c. ~~XXXXXX~~ ^{daone} w
nowi rajli ~~XXXXXX~~ ^{grody}, tak przed ^{usure} m. w. d. K. a. t. a. w.

I. Pansoyei Dewonij materata do Polakow przed Augustem
Ces. Saruaci Krotewscy czpli Kwadaj i Mar Kromanui rosta
wali w Pansoyi nowitem ko z Formandesa (w K. d. r. I.
pod Pansoyi) ja Augusta Ces. wyzna wo ich etantaj. (Ela
rus. lib. 4.) Sarmate nowi patentibus corapis inegruant
quos satis fuit Danubio prohibere. M. Aureliusz, Li
torop Cesar: Quadi Vienna Austria receptam uti suam
acriter defendunt. (Regar monarchon) Mar Kromanui Krot. Kwa
dow i Mar Kromanui. ^{ty} Laja ~~XXXXXX~~ Karmunt w Pansoyi uca
ra stolie i ~~XXXXXX~~ ^{w g. b. r.} Gallon panuse (Ces.
Aurel. Victor in M. Aurelio imper.) Samo Krot. Stawian
Wicidow tabri Karyntom w Pansoyi rorkaryje. (Cromis)
Swates ciagi ~~XXXXXX~~ ^{znahomits ryls} riewni w Pansoyi odrykat
i te posiadaj. (Auchuus (aw Kocui frank.) nowi: K. o. u. y. C. e.
si Pansoyi ar do Kaby rajinija.

II. Sarmacja
Lacyzow

Zażył po Cioje krył Tybiskorek ~~z~~ Matyjałowa
a potażona niezdyś z Państwoem Szwadzo krył Wilko
połka była mawitem to w I. Kędre (Szwadach) Otoli
w Sarmacji Zażył Svat Kigre panował widał to do
kacy i erekcyi Nitren'skiego Biskupstwa w Sarmac
cij tej prier Swata Kigre cca roriatanej według listu
Zana VIII papiera (apud Rimini an. Tom. Concil. pod
Zanem papierem). Także i z ordynacyi Arcybiskupiej tegoż
Wapieru w liści do Swetopułcha w którym mi S. Cyryl
leuu według Krewiaru polskiego ale S. Metodemu Wic
dozracłinnu Arcybiskupowi Wechira Nitren'skiego
Biskupa pod władę odazi wrar z Klerem wrystrick
Stawian Kardego narodu Polakow, Morawow Czechow
~~pod~~ jedna naruż Stawian obej tych, mawitem to o Sta
wianach w Kędre I. ~~z~~ ^{Roznie} z nagrobka Polestana Pra
brego Stawow Jotow i Polakow Krole III. Koscioł polski
SS. Mstelnikow obchodri który w Kłartore Sobor dyceryi
Nitren'skiej

Nitrenskiej w tym miejscu przynajmniej byli już w Polsce
 nad Dunajem reką, już nad Wazę Pustelnice zycie swoje
 couo (Gomora de Eriem) ^{Pustelnik} ~~swaty~~ [†] Sewera od Wyzbro nad Wazę re-
 kę Sarmacyi ^{Warty} Jacyzom [†] Cierono więc i jako ciomulow i jako
 na ziemiu ^{rodziny} ~~swaty~~ Niebu oddanych. Ziem powieinionych doores-
 ujem panem był w tedy Swat Xiąre. ~~†~~ Ziemawitaciere
 Wolskie pisze hist. oresha był w Wilozgradzie; siedział
 stolu cięższego od którego wytkluciono Wsory woję a zięcia Czek
 w eworas niewiernego był więc Swat Xiąre ^{pewniej} ~~z Xiąre~~ przyczynił
 jako nicory ^{nie} ~~z Xiąre~~ namiestnik (Proksa) V Martyrolog. Rom.
^{pisar}
^{man} ~~XXVI~~: Warystlich tych krajów królów uchodził jedni kró-
 lowie polscy nie dbali są tak nieświadomi i bawili wiaćru-
 go? Goy Kociel, Rosuistan Xiąceta S.S. Cyryla i Meto-
 dego tudzież pięćdziesiąt innych osob do Krymu dla na-
 rodu Stawian'skiego powygnanie cenie wystali (Soborukh
 ruski, in S. Cyryl. apost.) ^{tylko} ~~inni~~ scigreta polscy nie dbali
 i nieświadomi

i niewiadomą prozelitwą do Cesarza Greekiego celom otrzy
mania miary S. Doktora od Królestwa Stawiańskiego: Swata
w Morawach i Panowie Roscistawa w Alkian erygi Alani
Kociela Lubrzeskiego których ^{australaym} w zachodni i ^{na zachod} na
Smatem. Wschodni, Roscistaw a Kociel (sic) w ^{rodz} w tych
Kociejach ^{jedni} ~~toż~~ ^{o mi} Kociel ^{cy} niewiadomą
domu. Jeduakre Kociel Polski S. Cyrylla i Metodego
jakto Patronow i Apostotow obchodze (Pracownik polski)
posiadate i Polska otrzymamy w tym wieku od Papierow
przez S. Cyrylla i Metodego przy wiedz ^{mowa których} przedmieszku Wra
nowskiem w Kocielku S. Kireja Benedyktyzmi sturib; bora;
jazykiem Stawiańskimi odprawiali. (Volatowan lib. 7). Swat piore
rolatowa Czechom i Kucpom panowa ^{oorem} radem z naszy ^u u
meiem; toz samo (Lubrawski lib. 4 i Eueasr S. S. S. S.) tur sie
spreciwinie gdz w tedy u Kucinow (Kospio) Paska z potomstwem pa
nowat. VI. ^{Trzej} Trzej pisowia polscy przegrupa ir dawniej Polska Mora
wa i Czechom cir samu Koscowa ^{reg} driti i wry st Kiecu w ^{spolu} w polu
miprzyjaciotmi

nieprzyjacielami byli; tak Marobud był Królem Markomanów
i Thudow i Szwedów międzytem to w Niedre pierwszej. Tak Wau-
mir czepli Wauko Królem Thudow i Szwedów pod Wielkim piec-
srym międzytem; tak i Markocaira Króla Szwedów i Thudow
Sextus Victor międzytem; tak ^(Chroci.) ~~Chroci~~ ^{Chroci} w wielku tracim za orasow Galicja
Ces. Królem Wawiatoy, Thudow, Szwedów (S. Gregor. Tur. in hist.);
tak Wratka w wielku pracy za Honorjura Ces. Królem Wenda-
low i Szwedów; tak Gebutt Szwedów i Markomanów i Thudow
Król towarzyszy Anna Attyli tak więc i Swat sciągi Ma-
nowii Morawy, Wolski, Czech a more i Moskij. ^(Pofie) Krowia
golski (in SS. Cyrylet Meto.) uodwi: in amphi Sweto pluzi
keyno. Także Polstew I. Król Polski bany Mersborg a Stawian
Sorabow a nad Saly reka bipte stupy graniczne Państwa
Wolskiego zalk to raznej history iwiny nieprawym nie był
^{najerd w ikhem} ~~xxx~~ ^{opawca} zalkoby ciudre rapimant ruenie bez prodkow
nieine wind ymowal. Tamo Król Stawian Sorabow niał sobie pod-
otki et.

kegylek

ległych. Ale ten Dyktuar Merrebasski Bisk. w hist. Polsta-
woni Wrocławiu nieścisłość najpewna rażućca a wtedy omi-
wada: hostis noster Polstawa I jedno o rozgosi w zwycięstwie ob-
winiła który Saxonów burzących i ruinujących Stawiańskich
rych i ~~Ważni~~^{średnie} przesładował i więcej ~~prze~~^{był} rwał by go ~~pr~~^{był} i prawym
najpewnie Euiljus (100 roz. frank.) i Sals, u woińska jest
w Stawii. VII. Węgromi rabowcy Sarmaacyi Jazygów wydartej
Wrocławiu Piaranii Sławom i Piaristoa polskiemu re węgle-
du rze ~~Ważni~~^{wiele nysł} powinni byli. Komentar Kadlubka pisa
pewną smutną piemięćnia myśli o starac Węgromi re węgle-
du krajem Sarmackiego nad Ciszę posiadane go ar. do Polsta-
wa Sławom tabri as Węgromi i Polakami i u wini Stawiańcy
często dawny Saxonii nieprokopi i tejie lub Frankow dzie-
dnie szwiba była wojakowa do czego re węgle du rze Sar-
mackich obwinę rani byli. (Meryan.) Scotus (in chron.) pisał
i i owe wy ciórki Stawiańcy i Węgromi ^{wspólnie} foryli.

Tak więc i świętopietk Ziemi polskiej a nie Świętopietug jałł
 stoi w Brewaru polskim, robiony od Franków xicicim Ma
 rachi czyli Marchii inoorej Morawii, otrzymany od ^{tytułu} Fran
~~ku~~ posilki. Gdzie tyłko doszedł posiadanie stał i re
 dy dżostwa rozprostremet; ~~całkowicie~~ ^{wybran} (przez Polaków ~~z~~
~~całkowicie~~ ^{tytuł} posilkiujących Franków wy ~~prze~~
 mało emich wriąwszy wnicioły (Hermau. chronie.) Fran
 kowie wysłali Wojsko przeciw Świętopietkowi lecz zosta
 li porażeni. (Hermau. chronie.) Sam Karoloman ~~ciaż~~ Fran
 kowie na wiadostach do Panonii i Morawii przyśredził ta
 nowe emisory. Lecz Morawie to drie te francuskie (franc
 cicas) napadły zory romuncem z Kwadami i Szwecjami na
 oreluctwo takowych eburry, licedwo Embryk Katarzbowi
 ski Bisk. nad temi to temi psectorony (przeidio nawienu
 prospectus) mógł on uciwisko, ratować (Hermau. chronie.)

Wyzna wozdy

Wygnawszy Świętopetrka nieprzyjaciela w tę część Państwa
początek Karolowego zwana w której Arnolf naturalny Król
solomana Syn przewodził a te spustoszył. (chron Herman).
Bawarskie Wojsko Franków Swata wejsie do Państwa a
z Swatemu nad reka, Raba potyczka, od tego Swata emisioei
w ciemole wiecie (chron. Herman) ^(sic) Mscibog xcięre Bestia Hosto-
wita Syn z prosi Kanci Franków Swata dopędril Kerich ^{wymordowan}
~~Kerich~~ (Herman chron) Franków Torguzów, Saxonów Wojsko
Bertharui drie drine Swata spustoszył i te dobyra cofnęto
sie ^{które} rok 891. pod Wsią Kutycie Arnona Bisk. Herbi-
golskiego teprze wyprawę Madra u Ottara rabito. (Lytuanow
Lib. 1. Muuster Lib. 3. in Francia) ^{wspomnie} o Mierostwie
jezo nie domnie uaterij. Potniej Arnolf zwany Król Ger-
manii i Cesar znowu przeciw Swata z Wojskiem zebrałszy
porwał, wystawy wielkie darunki ierliwsie muos-
stano

two węgrows ^{dał imi wyjechać} ~~węgrows~~ ^{Swatopetka} króla tury
 uczył i do uciórki rzucał ^{przez wiecie} całą
 Morawie z Maustwe ^{supernie} Swatopetka (wyrzut Gonon lib. 1. in
 S. Swatocopus) ^{był} Semistypius poseł Swatopetka króla
 do Kapiera Jana VIII (list. 247) Wątpliwosc II
 byli Swatociari (Swates) także a postotem polskimi?
 Tak uucimam. ^{dział} narodu Stawian'skiego do tego
 przywiódł i w publicznym a wopólnym prozelatwio
 od Cesara Greckiego nauzyccili Wiary to jest: SS. Me-
 toda i Cyryllego braci dla Stawian'skiego narodu dopra-
 wali się a ci byli Sygnami ^{ant} Konstypzja zwanego filo-
 rofa z Tesfalouitki obywatela Konstantynopolitkiego. ~~St~~
~~ma~~ ~~XXIX~~ w Korarow w Tawryce Stawian'skiej Mo-
 wy uoryli się (Brewniar polski pod Semir). ^{Poruczy} przez
~~XXIX~~ ^{mię} i Opa ich Ności do Krzymu wróte S. Klauusa
 ras krępu pap. ruce. w Luaynie ^{retopisne}, uianitenda
 Leonem

Leonem Ostjenskim w Kijowie II; odwarciu i S. Marcia
 pierwszego mecz. Krym ^{poprosy} paszana te podroz Swat Kijie
 wydatki potrzebne trojst leor Skaz owo wydatki gdy Kosci
 S. Klemensa przez ludy Stawian'skie w srodku i racho
 dwie przez wyzej reczonych odestane uciskiony cudami
 jasiuaty? ^{to miyke uironumiat e)} (S. Ludmilla) Dalej Swat Kijie
 gdy uroisio przedzielat do Krym na wyswieceni Ma ca
 tego Stawian'skiego narodu takze dla polskiego S. Cyryl
 z soba zaprowadzit osobami doलयenie ma te powolanie
 tudziej jasiu drugi opatrzet z tazyh wiec powodow takze
 a Molski Aposto tem uwariany byzdz moie ucio witam w owa
 Sobor. bib. 2 pod wik. 9). Wazpliwosc III. Jak Swat. X. z tego
 swata redot. Konfu. az hist. piora i i uie kazyg w jstora oryli
 Daczi ratony? leor Gauou (lib. 1. o S. Mecz.) ^{musi is} pod Wegrow z wyca zony mied
 depustelai uste pier tam swig toblawie ^{uwao} unia. Madzwotki jzo sagn
 ywupie pochowat (Wolaterau lib. 7). Swatoboy Syre Swiatopetka nastepit.

Saruichi lib. 5. nowy i Wolaterau lib. 7. pro Cym w orzech. Sawau i Morawj

addita
Canonisatio

Regnante Boleslawo Judice, Divus Stanislaus Episcopus Cracov: canonisatus ab occisione sui Anno 1175 a translatione ejus de rupe sui dicta Klui.

Divus
Hyacinthus
moritur.

Skalka polonice in artem, a. 1165. Eodem anno Hyacinthus Polonus in Lychi pago orinundus prope Opolim mortuus, Religionis de min: observantia ferventus Divi Dominici hie fundavit Divus Hyacinthus quinq; Monasteria ejusdem Religionis ac in Templo Spmae Trinitatis sepultus ad cuius tumulum miracula ad hodiernum diem visuntur satis manifesta, quibus dum in vivis esset, claruit abunde. Duos Monachos in cuculo ad Zaerocim Civitatem in exundatione vinctos, per flumen traiecit:

Terror
terre in
Polonia.

qui verebantur pedes sequi illum. Eodem plane tempore tremor terre in Polonia fuit. Sal in Bochnia inventus quinque miliaribus a Cracovia perfossores fodinarum, huncquendam nonnulli (ut vulgo fertur) loco dotis in Poloniam adduxisse, ex Hungaria referunt.

Sal in
Bochnia
Inventus

A. D. 1267 Diva Hedwigis opa in vino obluta, in monasterium Trebmicense translata post mortem ipsius anno 23. — Anno 1268 Salomea Haliciensis Ducissa soror Judici mortua in locobio Zawichost postea in Skala Princeps seu Ducissa fuit: post mortem translata Cracoviam ad eadem Divi Francisci, que miracula subsequuta mortui ipsius, notum est omnibus ut patet ex historijs.

a. 1249. Infans praedidit incursionem Tartarorum unum annum agens. Eodem plane tempore Kephannus Rex Hungariae filius Bela antecessoris sui, pater huncquidam, Boleslai Judici uxoris, Deo votum et Divo Stanislawo adimplere volens, ivisit ades Divi Stanislawi, qui a Judice loceri suo honorifice susceptus et vitates pro maj: Regia post in Hungariam recessus.

Regnante Boleslawo Conradus Dux Masoviae Cruigeros ex germania adduxit, Druteis cum repugnare non valeret. Eo ipso tempore Civitas Kloczko a Rege Polonico atq; Ducatus Opavie deflexit.

Templa et Monasteria que fundata illo tempore fuerunt.

Duo de Koniskie in mogila Monast^m fundavit, in Rancicia mto. vca

Mitoria, Lubra discedens Italia in Mutina mortuus, opa sanc-
tata Cracoviam inde ac in eade ssmo Trinitatis mandata terra.
Anno 1237. Frates de min: observ. Conventus Divi Francis Craco-
viam praga devenerunt per Rudicum Regem adducti quibus Teu-
plum Cracovie extruxit. Dem Galicia intersticio unius anni
elapso monasterium Conventus eiusdem edificavit.

Anno 1257 Conventum Fratrum Eleemosinarior. Regula Divi Bene-
dicti Beatissime Mariae virginis per Alexandrum 4^m Pont:
ordinatum et constitutum novum, rubras notas Crucis sacrosan-
cte in vestibus gerentem relegatum tum per Boleslaum Rudicum
fundatum et nomine Divi marci intitulatum. Hi Rudicus virgini-
bus extrui monasterium in Zawichost 1° Clara curavit, uxoris sua
Kings, & Salomea sororis, precibus monitus, pagosq; 25 huic Mo-
nasterio adjunxit: ubi mater ipsius Grymnislava sepulta. Præterea
in Krystauowice ad fluvium vidam aliud monasterium collocavit.

A. D. 1279. Boleslaus Pudicus Rex, Imperio Cracov. Sandomit: Lubli-
nensi fuitus Monarchiam Poloniam 37 annis administrans, non sine
Eucharistia Sacramento ac extrema unctione e vivis secessit Mense
Decembri. Cracovia in Templo Divi Francis cuius ipse fundator
in vivis superstes dum epet, sepultus. Probus, sincerus, sobrius,
misericors in egenos et pauperes, omni genere virtutis præditus,
laboris adtamen impatiens venationi totus deditus; adversa fortuna
Rex unquam qui maiori & peiori præmeretur Polonie legitur
inveniturq; nemo, & auditus: a primis namq; cenabulis ad exte-
rius, humiliora vite sue tempora in castitate inviolata permansit vixit. — Pole-
stus postea Rex exactis etc etc (vide opus cit. f. 28) —

r. 1460,
Opisy, król
podaje.

Postanowiono w Ławicy na Seymie, aby Opata Lubowa
którego król prosił, a tak potem w obycyay swętoy w innych
Opactwach, bo przedtem Opaty iż sędzi jakimi Ministry Sęmsi
obierali zwali je ludzie wielcy: in utriusque pondera terrib. Także
w Biskupstwie król sam rozdawał ludziom castoronyjowem
stadajęc wtem Oyca swęgo Jagella bo przedtem abo Papier

Biskupstwa
król rozda-
wał poczt -

Biskupstwa rozdawał abo kanonicy je obierali, przez sprawstę-
ki rozmaite a wędzo ludzi tektwie którzy Krecyppospolity ninie
przygodni im byli; za Jagella teiny ay Potomkowi jego to na
dobra drogy wędzo re ludzie godni ay w sprawach k. d. t. p. b. i.
głi na Biskupstwie Stolarach wiadają ay ci co su teraz Biskup-
stwu, woby tak, bo im teraz mierit tego, re drudzy z mlodych
tak cwiethem niewracem y pracy, Wnatom y Krecyppospoli-
tey sturzyli, a Matyaszka Dobrze Plebania, Wontentowai.

Jako naprzykład po śmierci Gniezyńskiego Biskupa Wnatom-
skiego kanonicy obrali na Biskupstwo Jana Boreckiego z Krow-
cia a król stał do nich aby byli obrali Gniezyńskiego kan-
clerza Koronnego. Lecz oni uciążąc swęy Elskuyi utracić wo-
towali na Boreckiego y uatowali na Gniezyńskiego.

Kreski jednak miał Włótwi zgodzić się na piąt swych
Krysek Gruszczyńskiemu a w tem się ozwał trzeci Biskup
Jakob Saimiński ten który był potem Arcybiskupem
ten gdy był w Kryzysie od Włótwi postawił u siebie był
w Papieru primum vatansae Polone a gdy to Biskup-
stwo przypało ozwał się znowu Prawem i powarali go
na Biskupstwo Suffraganowie bo wrogie Włótwi przysy-
niał od Papieru na wie jeśli by tego nie wyrzucił i na
Kanoniki jeśli by go nie sprzyjał. Czego gdy się Włótwi dowi-
dził w Prusiech będzie postać do Kanoników Huute i Ho-
morowskiego aby Gruszczyńskiego za Biskupa mieli a
nie jego pod straceniem beneficji i wywołaniem z ręki,
a tych Kłótów Papierkich aby się nie bali i apellowali na
Concilium albo dania sepcy sprawy Papierowi Kanonicy
nie wiedzieli co kryć, bo się w Papieru bali i Włótwi
obrócili się jedni na stronę te drudzy na owe a Włótwi sobie
kontraryjnie karał Pieniążkowi Staroście Krakowskemu
Papierem wygnac i Włótkowa. Co też wyrzucił Pieniążek nie które
o Biskupstwo

kontraryjnie
142 kłota
Papierem
o Biskupstwo

Handwritten
papierka
r. 1462v.

z Krakowa wyjechał a rozgiewai ostrey się obredłszy karat
 oprawcom z Krakowa wyprowadzić a majetnosci ich pa-
 brant, y uložilo się lat dwie a on y Papierz Do Króla posłał
 Legata Arzypiskupa Kreteniskiego chęcy gwałtem prze-
 wieść swego Biskupa. Oco się Król rozgiewaił barro y przesł
 Legatowi: Wolał bym Królestwo Polonie stracić niż twego
Biskupem mieć. Legat się też rozgiewaił y wolał głosu: Le-
piej troggu Królestwa narodu zginąć niż by Papierowe
stawa miało w ster iść albo Prawo Konicelue zginąć; a tak
 się rozewli a to stawać musiało co Król chciał.

Wstępny Rykop: Cz. I z Rozdziału XIV wyjętek.

Heretycy
 w Polsce
 potępieni y
 Senatorowie.

Ktencu widział to Papierz że iwilka była na on czas po-
 terasie w Polsce y w Litwie Heretykowi którzy siedzieli
 na uaypředniyszych stolkach Senatorowich, bo w M. Polsce
 Wojwodowie byli Pomerański Lubawski z Górkami Znowotawski
 Krotowski Kamski Górcowski Pomorskiy Malborowski Ciuowicki
 co M. Polsce Wojwodowie Krakowski Firley Sencowicki

Zborowski Lubelski Maciejowski. W Kusi Wojewoda Kuskij
Hetman Jaroszewski, Bractawski Wisniowiecki, Wojewoda
Kujawski Ziemi Opatowski, Wolynski Rigni Kordecki etc
ruskiej religiiy Heretykom bardzo affekci. W Litwie po-
czasy od Wojewody Wileńskiego Kaderwilla mało ni wssy-
cy przedniejsi Senatorowie Heretykami byli. Wice Kantel-
kandis y innych Urzędników bardzo wiele było w Polsce
y Litwie tak greckiej Religiiy jako y heretyckiej. Nwi-
dojczero Pawiat y szlachty morniej całej famulci a ci wssy-
cy radzi by sobie byli obrali Pana swej Religiiy. Ci też
innych ludziow wycieli przyswack niemacy do Króla Szwed-
kiego, że swagier że złowreni Królowa postanowito by było
na nogach potęgi przeciw moskiewskiemu tyranowi podry-
wito by one liże. Która był Król August przed śmiercią
swą z Królem Szwedzkim na Moskwićina poradzony.
Wice y to że Król Danijski który wiele z tego nam wypra-
wid na morze w tenoras y sile portom pruskiem przeska-
żad y Tractatbergi Polskie z morza regnat unsiat by być
Krotory. Norwickiej navigaciiy Litwie przy wytorabronie

oco się Włók August Drugo Kunia daruio, z kąd by było
 Korowic wiele przybytków przybyło. Nadto Drugo swego
 K. Stey porzyczonego na pewne ravelki Infanckie auis posaga
 którego był jesore miowic, auis spadku pu Włolowey Bonie
 Matec y po Krauc Matronki swey Włolke Augustie już by
 się był nie upowinac. Takim y podobnem przyuczankom,
 widząc Papier ior karetykowic przy sway potęde mieli tu
 dri Katolickay y greckay Religicy pouygnac na owe sen-
 tencij. Miał się naco ogladać y w edrygac jakoz to wyprzed
 spowazywory re Wola Boga do tego nie przystajita. Mowi
 y to w spowumie re kiedy by było tak goraco od Włolke jeded-
 Niczo ludzi praktykowano y ztatem gotowan y obustrinami
 Norruu powano jako od insypt competytorow nich by był
 Włoloy Włolestow tego nie był, jako on z tallemi swemij przy-
 uistami, Włolowic przykoderid wysyptlic competytor, ale
 to wysyptko popowiat, stateray Francisz Montuk Biskup
 Valencki, Włoloy goy Włolke Kawaarskiego wele w Narycia przy-
 padu Włolore było przygotowan na wyuordowanu przedniey-
 szych Karetykow, uuknacy się z Francij do Barylicy bo

Zkłada
persto
pamięć
wielce
i polski
Karat.

był sekretarzem Jego Królewskiego Majeestatu
Wielce był zastawionym Królowi Francuzkiemu, a gdy się w Paryżu
wesele y uroczono strasliwy odprawit przypadek wieści że Król
Polski Augustus umarł. Montauk nie śmiejąc do Fran-
cuzki jakżeż musiał sobie drogi do Polski a postąpił do
Paryża do Króla y co statki Jego oznamując iż Kró-
lestwo Polskie walczy acz tam jest wolna Elekcya tu-
ż się do tego mógł dowiedzieć reby Królewicza Francuzkiego ten
na Króla obrano y ręką mu drwinie to Królestwo Polskie
obciążę swojemu Królestwu że postulatno odprawie jeśli kara
tylko aby to rychły mu dawano rmai a list winny aby
mu do Obywatelów Polskich y Litewskich postano. Wied
tesz z sobą kilka Francuzów którzy zbiegły do Barykcy
które zwal Królewskiemu Sekretarzem y uwiadomik aspy-
stanczy y postuge do praktykowania ledri a to uroczid
Dufaję y swej chytrosci y subtelności w Władztwie Kró-
mu iż świadom był Narodu naszego sprawy y potrzeb na
swey K. Pety bo ter tu nie kiedy za Augusta był postaw
od Króla Francuzkiego wiedział czemu by nam mógł dogodzić

i sercu was oszukai. Jakkor na' omyslit si' na nadziej bo
 szona. Od Wro'la swego porwolenu wriat tak ruzar fortelnic
 sie w serca tudelnie w sirtowatij Pana swego Henrykowi
 Cwre katechizy i obiatnie smacznych A. Pety. tyje dajac ide
 byto dosyp' katek prywatnym osobom w Nomu bydi oszumiat
 postrebowego to mu dodal y maobuawad tak wiele re wozycymie
 mogt; a wwidzial to ni A. Pety y prywatnie kowu protyroszka
 dai Wro'ł wieumiat ra te obiatnie, y tak si' stalo bo K.P.
 y prywatniey osizkali na obiatnicach samych skuthwiler
 nie widziawszy, y na wieki by byli mu usporzeli. Co iszumiat
 bydi jemu to dopiero postacaj w Paryżu gdy Montluck Wro'
 la y Matky Jego wital z Polski przyiechawocy gdy mu Wro'ł
 rzekl: Dzikujz iidei Wro'lestwo Bratni memu rzednali ale siei
 naobiacowali tak wiele ze teim dosyp' uerynie nie bydrim
 mogli majje przedem swych cię kowu y Dugon ar narbyd.
 Montluck Wro'lowi na to odpowia dajje zawolat na was codimy
 wliško stali; Day mi wacu tto uca dwa wreswone stote y podat
 mu je w stok Francuz jeden, a on dat jedemu Wro'lowi a drugi
 sam trzyinat y wrekt do Wro'la; taj zastawie jedaymu te wory
 stliki Montpuye y cizary a je drugim obiatnie. Wro'ł obaczyszy

jego obłudę abo raczej nie iność rozważawory się oddatun
wermowy rloty. Cuius potestis gnowicciał P. Janowi Ławo-
skium Starosie Betlemium dla proestrogi s. nowo Pisto-
wie z Polski przyjachali do Warypi y barto mi rade dzie-
nowat bo się miał na pucy y sprawy k. Pety nasay gony
Krol poprosy siez Wondycyiego slugo wiechciał a drugu chiał
znisć. A to był cel tych obietnic Kłomesciu Monluk &
wawit ay k. Pety y przywatni mi a uuz dy uuzi y Koro-
lajki produkcijow opowca tyłko Wopawdy Wozakowskiego
Firdleju y dwoch Kracie jego a ten otmoway Monluk sub-
teluowic y uikawowic swą prusidł Posty Szwedckiey
Pana ich z Krolestwa Polskiego rwarit. Lecz nic do tego
1) przypeto Witor uni widzi iz Krol Szwedckinay bliardy był
Krolestwa Polskiego a ior miał się naco Pospier oglydai
bojaje się by tak ewierchnosci jego w Polowu nie pogan-
drowo jak w Szwecii, Cesar teta chrowicianiłki y orowu uinuuic
Kra. baki się bysny abo Krola Szwedckiego abo Kwarca Moskwo-
skiego uni obraki do by byli uuzi wnet potężniejszego se sladowac
spredćcia abo Krolewice francuskiego a uuzi by po obu wobrach
swych Krola potężnie Kracia rodkoną y byliby byli jakow oble-

zemu rawnym jkhoz nastuchali sie Xiarcza Niemickie gory
 Postom Polokim gleytu mizarar Cesar porwolit is mi kto-
 ryu wory Monduk mowit ze francuzowie y Polacy w po-
 gotowiu woyska majic usyquia sobie gosciniec ni miu sika
 nie wiorny z Polski do Francuzey. Cesar Turcki Kiwnie
 sie bat bysimy abo Cesara chresciani'skiego abo Umarcia mos-
 kiwskiego nie przyjaciel jego nie wzeli y dosye subtelnie
 temu rabezaj; Kniarz moskiwski y ten sie bat abysimy
 nie obrali Cesara albo Krola Szwedzkiego ze bysimy sam
 silniejszy nie byli za przybyciem nam potegi. Krol Szwedzki
 sie bat bysimy Moskwiem nie przyjaciel jego nie
 wzeli. Tak i Pan Bog strach pascit nas sa szadny na-
 se a nam driwne bto zostawienstwo swe dat y ouem
 Interregnum a potym obracim y prowadzeniem Kro-
 la Henryka driwne Polske ostanit w werystkiey Eu-
 ropie gory sie wiele ludzi prostych majdowato co do
 Polsewa malo stychali. Tam niektore kapitaney
 widziat w cudzych krajach przedta Elekcyja ludzi
 dosye porome ktorey rozumeli ze Polocia jest pewna
 krajina w. Niemodch. A potym po Krola Henryka
 tak zacni ludzie y tak swietno y bogato pacharli y gory
 potem Krol tak wielkim wzrostem y nabierem do Pol-
 ski sie wyprawowat y z taką kupą ludzi znacnych

przed obieraniem do Polaki prowadzony był by to to mi-
nim ratunek siłom wojskowej Europy. Ktoż tedy będzie
tak tępy aby tu wielkiego sroczcia Korony Polskiej y
W. X. L. y wielkiego miłosierdzia Króla nad miłymi
repatriant.

(z tegoż Rozkop. IX) Opis I^y Podniecia XVII. wyrostek.

— — — — —
A to stać ma być najpierw przypominano o królu
(Stefan) najpierw do Polski przyjechał tedy został w Polsce
wojsko barzo słone y na dobrych słonech dojrzał w lesach
y we zrosie ludzi nie węgierskie Gierucki y parobki. Co król
za dzień Węgrom uwarował bo inakże ludzi ani słone a nas
matenoras nie popisowano. Na czas natych dobrych pasch słone
y słonech został ubiór wojenny taki jakiego nie między
Polakami y Litwami naprzeciu słone y słone było potrze-
dojrzał słone a nie przeciw ognistej strzelbie. Najpierw się stać
na słonech tak wysoki że pół pasch słone zatrzymawał a
słone słone to bywało albo słone słone albo do niego razić słone przy-
uwarował słone co warzyło razić słone słone słone. Na pasch-
słone razić był pancerz obrona słone w której nie tylko
słone ale y najpierw może słone słone dobieć, a na to pancerz albo
słone słone a pancerz na niego bywało słone słone słone albo
słone słone słone słone słone, słone słone słone y słone

wojsko
Polakie
władnie
co słone
dojrzał
y poradnie.
słone słone
pancerz

Ni jak pudyto z Włoffia (sic) y z Wita z pora. abo z for Wietow
 (sic) co w synstko z wielkim ciarowem byta y w naymniejsz
 syn wiatu ryceza ciarow do wia y Wonia osadnito a do tego
 Wopie aby z Orwem byty tak wielkie y tak ciężkie z pro
 porcem aor do gabli re to wazyto więcej niż terazniejszy
 Dwie Wopie y inszych rzeczy Wareszkiek y wspominał
 się mielko Wtem w rabinim pole y w pokroju Magiu po
 staro-dwielku rycestwo polskie patrzuje to jako ryceza
 kura? polska granicow y Niemców barzo się ujęw-
 odnowiony. Dobata y inszym Cud socimow. Wroł tedy kiedy miał się pod
 Pańsk, rozpuscił Woyako Polskie, przepisawszy im taki spust
 wsiadania na kon' jakiego teraz nasi Usarze ujmaja y z tak ubra-
 nym Woyakiem Usarow Polskich, szedł pod Pańsk najprzed,
 a potem do Moskwy. Pismota tez Polska kępa ce barziej
 Do blarnow byty podobni, niż do Ryuzow bo si ubierano w szaty
 szachowane, z różnyer barw sukna, Kar da Karwatka y sea-
 rawara miała w sobie kilka Futr różnych, a bron' Jech, uiceł
 abara. Szusimca barzo rzadka. A ci ani widzieli jako szanie ro-
 wie' abo Kase; az to dopiero pierwszy raz ujrzeli, gorsimy
 Lanchorony dobywali a potem pod Pańskiem. A tak jako
 jedda nasza Węgierskiej jendie, kull y Pichota, Pichotie się
 jedli we wsey ot kienie ukonumodowai, które gory Wroł w Ryce
 w prawo, byt miui silny Nieprajacim, Niemcom, Mos-

odnowiony.
 Pichota staro-
 wiecka polska
 y stroj jej.

odnowiony

Kwiec i Tatarow. Zarzym Inflantska Ziemia, ktora juz
 byt Moskwiem osiadl i Polock z wojstkiem i sto-
 cianu swemu w reku krolewskie i R. Pety. praporty, Polz
 swanue i Moskwa iukrowicim, amsi Suedri czugnowe
 i Mestwo krolewskie widze, razi byli swemu Monopoli.
 W idze krol i z piechota Polska, wzawszy ciwrenie do
 on, podstata Dobre Liczbowie w celakij cudrowie skiej,
 znalaz sposob piekny, ze z Morawych ziem bez Koszta a
 prztko moglo sie zebrae Liczbowy Wilka Tarycy appo-
 stanowit i miast i Usci krolewskich, aby wybrane
 wysylano, a to na Seymie. Za tego tedy krola Kycerstwo
 Polskie, jako enowu sobie praportu i za swego swemu sto-
 regararyto, serce i Przeknow jak w nich dzysto. Zarzym
 i na swych granicach, i za Granicami i cudzych
 ziemach, stawe swey R. Pety. pieknie w enicany.

W ybra-
 cy i piechoty
 i Dobrych
 kowstny.

(Z tego dykopisna TX) z Czci i TT i z Rodnata 27 i wyjatok.

Confede-
 racji 4
 pod 14
 Marszałki

Potym Krol Jmci (Zygmunt III) i R. Pety. i prap-
 wadni ludzie schody dziwnei wielkie odniesli od zoln-
 row confederowanych, ktorych byly ctery Woyska
 pod ceterma Marszalkami Stolebnia Sapieriny i
 flantscy i Smolewscy opow Morawo Wilka Woysk.

A najprzód weszli w Ziemię Stołeczną i Sapięzińską
 z medremi i poutorem i zdali się być pokorni chociaż
 umuśm kilka dziesiąt domów Szlacheckich nawie-
 li i bardzo uszczodzili na Granicy carar byli jedynak pro-
 ouych swych niewrascich jako wężowi w rękawie
 nie uszczodzacy ani się rozprzejy albo psceroty na wiasne
 polki stabe są nie kasają tak oni skoro ozylki na do-
 bry paszy, a na dostatkich się zdobyli carar ciężsi w
 uszytkim Stanom Koronny w W. X. L. bo najprzód się
 Panstwowi podzieliłi wziełi Królestwo Wołoskie Sto-
 łeczną i R. Litewski Sapięzińscy a znowu Kar dytych
 podzieliłi się Wojewodstwami, Miastami, Wsiami, Sta-
 rostwami a duchownych Dobrami z kąd zrywnośe i ajin-
 szych potrzeb swych dosięgali przez swe Edakторы
 i samy się stawie potem na tece swe rozjederali a tak dria-
 nie powiecznie prosy ludri wypaganiem wieśtych nauym
 stacyi strownych a powiecznie a to raz porarie
 wyjmie mało odetku dajac ubogim, to się uowoi o
 Dobrach R. P. a duchownych; Szlacheckie zaś Dobrawali
 Kraci swej yzwaru stacyami ich nie ciennie zyli ale
 wlotki tam ustanowieniu to tam to sam wieśtyko
 poddany Szlacheckim ale a dworom byli bardzo przy-

Krasy i cizicy. Ale toby jeszcze znosnieysza Nacdy byłyby
do Stolu K. M. nie było dzielić do cła i myta w przedzie
py i Urządowski i Kuski, ekonomiję i wiełkie krady
od Dzierrawcowy arendarow K. C. i. Edebrawscy swojii
porowrypi, i sami sobie brali dochody wrystki a nawet
musiał im K. T. M. i R. D. to na ostatnie Sejmu
roku 1613 warowac ze ich arendarow miano ich a
rendow Dobrach R. D. az do zupełneych razpłaty. Nasto
pobory postanawiali na podanie R. D. i Duchownych
i gwałtem wyciągali a przytem, Łodem składne i
kacii grosz Fakri i kwarte do siebie z Kawy brali wtem
się dzielili a nawet im kontentowawory się tyja chci
wosci swojij az zbyterowym utratom na stroji i ban
kietowaciu dogadzaję rozpytali pro wrystki i kwi
stwach Korownych i Litewskich do R. D. Senatorow
Duchownych i wiełkie prośbę o Korubalee i da
wano im tego barro wiele az nakonie podskubliyas
co was bracia zwali postali bowcem do nas pro Nidk
drzezię i Nowi z poborami swemi z listami R. D. i Mar
salków swych zrekomo prośbę a gwałtem potem w
siedu wyciągaję pro sresci poborow Tanowych, które
wedle Nwidkow poborowych pobierali i kwitki swe dawali

a tto dac' niechial' abo Umilton' poto rowyph, nie uka-
 nat' na one piestkiy prozbe, tedy go grabili stadu y ty-
 de, razpuskali y po Milka dni urosyli; y sika piono-
 rzyl' a nie wracali ar' im pobor' dailo y tak im dawa-
 no przodcy uir' tytu co go na Sey much stanowa, a
 jui tem' piasz' siagad' ar' po Wisly y sied' by byt' daley
 ale na srozsie J. K. M. dat' im stowne plicia dre-
 nowa po 30 ff. rty, Nardycy, aby si z obora rozjachali
 a napszaty crekajce stacyowu y caakeyowu rety dailo
 Noy y takci obor' gny si rozjedrut na teri y 16 Septem-
 a 1613. ktory byt' leg' pod Grudniem u Lower y 29. Junij
 ococewali swe pobory y uotaly pobory a co wracali y u-
 ciecie ryl' to jny much zostalo. Toz' ocykali y Sappi-
 ripicy u Litwa ktory takci oborem tereli pod Kwidziem
 az' do Nowembra. Niedy im napisucono y rozpuszono je
 ale ir' y tam wiele bylo takich ktory opow' pod tow
 nie wiecey nie mieli na swiecie tedy ei psichali do Ho-
 torych y Suolen'skich. Wouf' deratoro y tak si jny
 nich ryl' u ludziom ubogim srodze. A w tenre czas
 w oborach bedze wedlug' swego upodobania na Staw-
 ty y Miastu dani pewne y wielkie ukladali y wyciaga-
 li co z boziri ni jedni cale psacili dradey jaks' uprosi'
 utawozyci mogli. One nas obory ktore u Turk wiel-

Kuich grona dach tak długo na jednych miejscach
leżeli barzo wielkie srbodny Obywatelom poblizszym
poopyli i w niektórych y ma iate porusili. A gont
Dwa Woyska tak srbodny Polacki y Litewski Kra-
je uasta jito trzeci Woysko Confederatow Smoleń-
skiich który długo sie po Litwie wlozra, wielkie
srbodny ludrom oryuli miechaz wydr' lepsi ni dno
dry a potem sie udali do Mnosz gorie Mnoszoy poro-
li sie byli in opierai oco jednazi c sie ruiceni dali
in 8000 fl. ity kondyucz aby od nich wyszli a oni
ter uazajac ra swe poszli do W. Polski y tak sobu ter
tam swobodnie porywali jako Stolecni y Saporijci-
cy gorie andrey a mieszkali tam az do rapitaty.

Czwarte Woysko Infanckie które z Panem Chodkiewiczem
oem Het. Lit. w Inflanciech a potem w Moskwi bylo
wyszedory z Moskwy rapitaty ni uazajac z Confederatow
dry sie przykladem innych drugich w Litewskich
Pomestkach ter oryuli co dnozy gorie andrey; az do ra-
pity ni. Dopiero poroz one dwie leci lud ber bojarini
Bozey, ber rora dku ber wstyd jako mis'wa, ni cze ni
wary nie uazajacy z roruca itego kullajstow swawolnez
rebrane, Moracy ci kante mieysca nawiedzali ktorych oryul

zotmirou nawiedrac niezrearno bylo a tak Pan Bóg chciał
 najmniejszy cielek ta zła wola wypełnić a woystrzym ludzom
 tym samym ocy rakurze a dokurze we woystrzym naszym
 krajach.

1612 A najprzed było willei Wojsko Koraków w Moskwie się
 Korawy z włożące epay Confederacji ze Stolicy wyszli do Litwy, która
 Moskwy widząc iż tam nie było czego czekać wyszli z Moskwy a wiel-
 składy czynili po Litwie. Wła składy po Ukrainie Litewskiej, Polskiej a kijowskiej
 Polakom i
 Krasnie. orzynie jako wily z gładniali w padłory między owce a po-
 wadali ze raptaty za służbę rekali. Drodzy się też w
 Wilku podtrach zbierali do Moskwy słysząc że tam T. S. M.
 idzie ale y ci kontentowali się domową robotą a przu-
 pięciem swych górę mogli nie dochodząc Moskwy a przy-
 stawczy re się T. S. M. C. włożony nie który jednak z tych
 podzieli do Moskwy a rebrato się im było około 12.000 a

1613. Drodzy prowadzą re 14.000 y ci nie długo tam byposy wysz-
 li na Kieły Rus a tam od pół lata mieszkając willei
 umiastacze wyrzynie a potem w Kijowie Szecku y Niewier-
 nie w ciegneli y tam się wedle swoy myśli rozciągnali a się
 na nie pięć Województw Litewskich spisali y do Krupy bie-
 wali toż dopiero dougneli w Polisie in nowembri. Ale nie
 docarli Szeck spalili burmistrza y Wilku ray eow iż imra-
 ser do miasta nie puszcili, posćinali a potem Pame Sapie-

ie w Crasnobel w jachali y zdupili do gruntu. Tego roku
takze kilka pułków choraków wybrali się byli do Węgier
na pomoc Batoremu Wojewodzie Siedmiogrodzkiemu
Ale gdy udzielił im Batory rejestr watekali się pod
gorra y Potkuciu dlużo wielkie srebro wyrują. Tego ro-
ku weszło 7000 choraków Mławańców na Księstwo Wo-
reckie ni nocentobri y wielkie srebro wyrują w ni Woj-
wodstwo Wołyńskie y ludzie Ksi na Duna y Warkowskie
go ku nim ruszyli toż nastąpiłi w Polisie y tam nie
porzucowali. Tymczasem też wypry w pierwszym Kri-
dziale jako wielkie srebro Patarowi porużyłi w Państwach
T. K. M. proar te dwie lecie y jakże do nich wielkie summy
pieniędzy są wyucione za obłąk wieruciu w wieś ludziac
słych. Co są srebro uicoruwawane. —

(Wykop: CX) Część III Rozdziału 59. Wyjście

— A gdy Karolus IV Włolował tedy Matka tak dobre
kredyżła Syna y P. P. re miało więcej roku wystrwał a
1572) to ca. radę Gwiron osobliwie Wardynata. Wtórego Włolowa
verro ni to weta y ca jego radę chodriła ar do jego śmierci. Te ory-
we Franciey ustawione Wojny y przesławionu były ra tego Kro-
ta ar przepły do oney strasliwej neoy Paryżkiej w Kłowej y na
ni stryżk męczyłach rumor wielki był re do 100000 ludzi samor-

dowawo. Pisare o Wilku die siat tysicy pioser. Ai potem rapa=
 lewie Wojny domowej obranie Henryka Krolewskiego Krata na
 Krolestwo Polskie na maty oras bylo prapuznito. A Koniec
 i nie swrestliwy tego Krolea Karta i taki byl re gdy sie powozat
 poruwai do lat prapocetowy i regiment Krolewski Matu
 odcymowal tedy go Matka ruc nawidzila a Henryka Kwa=
 ta jego i jej wygadac, pochtbowat, bo nie mied przerysny
 orawie ma jej takich jako Krol Krot jego barzo un to wala
 y wtedy na Krolestwo Polskie jechac brat sie chci un i Polacy
 Krotowi douzglali re by sie rychto wybarat Matka go roz=
 ma i teni fortelun raty uowata, rjonec unu racye Krolestwa
 Francurkiego niz Krolskiego. Ai nawet unu Karolus Krol rekt
 quiewajje sie na te chwotki i z Polakom Krolea jilno postara=
 ba abo ty do nich co rychley iec' abo jsi do nich poudy. J
 usiwionu to jawnie w dworcu re Krotowa Henrykowi unu=
 wita gdy sie o te droge frasowat aj nie barriej unu sie dciak
 z Francyy wyjachac, jedz nie frasuy si unie dzejo Kamb=
 orier unierkat; a gdy Henryk Krol nasr z Paryza wyjja

1573. Apat 28° Septembra tedy Krol Karol wyprawadrit go i unie
 prowadric ai do Metey do granic unie icllich prowadzita go
 aj Matka re swojmi Francymereu. A gdy jacy w drodze byli unie=
 sie Witry roruciuozt si Krol Francurki na febra ciorka
 y zwan ludrie porzeli mowic re go Matka otruda jaltor tego

potem wielej došli ludie y jawnie jej to potem radawali.
y tak król francuzski narad sie choro wrocił; a Henryk Mat-
ka jachet która go dalej prowadzila a gdy sie z sobą rozje-
drali nie umieli się z sobą reżnac po państwie bo y ptacem było
niebysy y wiele czasu wiele to one reżnacie bo onar sie obłapi-
ory cutajac ptakule to ras pasurajac się po Miłłarłooi enow
się obłapiali; na com ja okiem naszym pesteryst; a i ta Matka
wyrękle affekttem z morona nyrenny sa da Bog rycho
w styrcu ludie godni wiarę zorego wryotha z enai y tygh
proklatu wtore o króla karta nieustawajacy ale com po
wroley się zmagajacy choroby do Polskiej bywady y otu-
re w chorobie króla namowita iri jodpisut nie wtore Mei-
wersety wtore po wryotham królestwie rorestano w wtorych
iri król sobie reżwota nie tuory rotharuje re bywryocy kró-
lowey Matce jego postasut byki ari do prap ardu króla Mo-
kiego Henryka na wtorego królestwa jony chodri a to roth-
red utne tym wryotham wtorey u dworu byki y jorypiti
to Alansonius brat jego ney mto dery król nawarski y Bor-
gonius kardynat, krewni królewscy; a iri królowa mome u
je da wryotham neery y doktoryma ich; ale nie dry kuni u-
wumami wtore do Polski pisute y wtoreni wogt Henryka
o królestwie nyuoni; Francuzkiem y to by to iri ona w chorobie
królewskiej pomowita Alansonius sa ney mto dery jony mego
a da

a dla suspiacy potwarzy y Króla Nawarskiego pomówiła,
 iakoby oni chcieli Króla zabić; a iżby alansonis na Królestwo
 wstąpił, y tak ie do Króla oskarżowały, pod straż chowała
 y znikim im mówić niedopuszczała bez przystawów pomowića
 o to y inszych niemato, ale poprostu do więzienia pobrawo, ie-
 dne niewinnie powieszono, a drugie trzymała iowięzaniu pod
 straż az do śmierci królewskiej, y potem az do Henrylowego
 przyjachania. A to Henrylowi przez Balauniego do Polski
 oznaymiła, upewniając go y proząc aby się gotował do Fran-
 cyey; A potem słowo karzes umarł, kazała mu przyjechać,
 y przyjechał; a tak y ten wieborak karzes IX za materyna
 rade idąc, y wierne państwa przestadując od materynych
 rade zginąć przed czasem. Dem urodzony tak do spraw
 wielkich, iako y do Broji, y spraw dniowych; ale nieszer-
 słowa młodość jego, że wodze miała. A ci mu niedali królo-
 wać tylko lat 13. Henryk król polski gdy był od matki
 swey (r. 1574) o śmierci Brata swego Karolusa obciążony,
 bojąc się żeby nie ommieszkał do Królestwa francuskiego, z kra-
 kowa kłosecznego miasta polskiego, wnoy cicho wybiegł, y
 pospiesznie biegł do Francuy, a tam przybiegłszy pierwy
 mi był koronowan z Ewangeli Kacui się wwoyng potężen
 zaciągnął, która siła zobu stron ludzi poradziły, uspokoiła
 się cudownie, w dwie teie, Bo gdy już rzury Ewangeli Koi
 tak były woynami wywiezaty, y do schytku się braty, ze ni
 ter

1574.

1576. też zdato że nie wojen domowych Kocie miał być, wy-
gadaniem Ewangeliików. Tedy P. Bóg wzbudził Ludzi zame-
nabozen'stwa rzymskiego, którzy widząc wolności R. P. i
swey upadającej do Ewangeliików się przywróżywali, a nawet
y Brat Królewski Jozef (Alanson'skie), zbrigi wnoy od Dworu
Królewskiego y z nim się zwinawszy ludzi wiele zbiral, a
Ewangelicy też nie byli Jozef Condessa wystali; do Niemiec,
do Strasbureran y do Karimiera Electora Palatina Rheni,
o pomocy prosząc. a ci na ich utrapienie patrząc, zehgion
wielku, woysku wielkie, y kosztem wielkim zebrali, y z niemi
poszli do Franuyey, która gromada ludzi gdy była sroga, y
cierpka Kólowi, przystąpił do iednania, a tam y R. P. i
swey prawach dostawiona y Ewangelicy wolne używanie
swego nabozen'stwa otrzymali y woyskom onym wielkim
Król pranie y nagradzić musiał. A to się stało roku. 1576
dnia 28 Apryla, który pokoy drugiego roku romainie rym-
skiego nabozen'stwa ludzi, za praktykha papieusza idąc,
zwaci chcieli, przeciw im nie spora było; Do y Król nawar-
ski y Kondess, y Alansonius posłanie rzeczy zatrzymy-
wali aż do Roku 1588. Ten miszereplivy Henrych był
wzicy nie osiem latym, bo przedtym nie Kóstem Polskim
został był ich Sargieltwikim, y brat od nich na każdy rok
sto Tyncy Franków a Frank wazy 20 grosy polskich, a to-
mu dla tego dawali, iż im Kólowi woyskto wyzwał, co Karali
względem

względem prześladowania Ewangelików. Też y Polki
 przyjacielski, nikogo do przednich y skrytych rad swych
 radnych nie mieć iakoż iasa. At potym gdy ich boleć
 poczęło ze ze Ewangelikami pouczat i szukali drug takich
 iakoby go wysadzić Kri'lestwa. Co on potrogiłszy zabił
 Kochanego swego praućym Kardynasa Swiza y Brata Jego,
 a potym znowy dżury, y ich przyjaciół, zradliwie od
 mnicha Dominikana Jakuba Klemense zabity iest nosem
 iadem na pusuronym. I tak niBORAK Szasling smier-
 uia od ciebha tego narodu, ktorym gwoli siła gresny
 y niewinney krwi wylat, zabity iest. — —

Henryk
 III Krol
 Francuzki
 od mnicha
 zabity
 iest.

(z tegoż Rozkop IX) Orqui III Powiadanie Ojca Wyjatek

— — Gdy nam tak P. Bóg wielkie dobrodziejstwo odjął, ied-
 godnym domu Jagellowym uęskimy plci nam awistato; obra-
 lisimy na Krolstwo Henryka Krolowicza francuzkiego ate-
 go awiżkilujes onę Konstytucyę Wiltuniskę y Konfederacyę
 Choruzpiskę przeciw Karolowi Nowemu wryquione przy-
 swedlisimy do tego ze jatto Postawa Jego na Elekcyey pod
 Wernansa przysięgli nam Konfederacyę naszą ktorą smy
 sobie wryquili na raty namie uniosci y dżody unedryżo-
 no wieżę cemi; takay on w Paryżu pierway ilir una Dektet
 od daw Elekcyey a potym na Koronacyey swey w Wro-
 Nowie te Konfederacyę naszą nam popyrsz y jatto

Conspiratio
na dipy
duty, wkradki:
pod korona:
Henryka.

w Statucie y w Kronikach opisano jest a mniem moze
oory y usry su najlepreni swiadkami. Leor gey wrol
na dipy uel srow slinny pro korona cyry, prier Legata Papirlic
goy y uame Duchowne byst do tego przywidrow y od przy-
sięgi sięgi rozgore srowe i jure bysto uarychtowanu uato jako
Francuzy Selsy Polaki pamieta uel wstare manostatne
wiec obeladr Kiercy rozumytery re duna pewnego Francu-
zowie na emowie do Kboru francuzkiego Krocim nar-
swadego w srodzory na S. Jana ulicy uel li sie z soba rzeko-
mo pownadzi i y dwa razy strzedic na wiec a jedu
meat uolae na ulicy wygadory re Garkona Strzelu
Krokwskiego rabito narzym uel li sie rzucić francuzowie
uayprow y strzedac na one ludri w w Dborze byli a
potym Salsy na to w publicznych miejscach rozda
drem y dalsi na to uarychtowanu do uich przybzyci
ucl li y tak one co w Dborze rostali ludri wybi a
potym do drugiego Dboru się rzuci i y do domow y gospod
korettyckich y wynordowac w srodzich wszędy dostac
y poryci moezli; Tom ja na tamtych Seyance Koronacyry
widreat pewnie. Takim sposobem wrol in lacinskiego
porytka ni uuiat auiradnego inszego opowir francuzkie
go a widreat y widreat re uich byst Polakow witorz by
go wlosku uuieli przyawozt z soba Wlocha z Fran-
cyry, uel wretka ueronego witorz go porytka wloskiego y
w srodz y w Francuzy y w wrokwowic ueryst bo ten porytka y

jest bliźni francuzkiego. Ten Włoch stał zinną w jednej gos-
 podzie a tenże stał w czterech francuzów iudzi raryzera Włochy
 unyżłnie z Konstantynopola przyjachali byli na Morona
 aż do Krakowa a przytym z francuzy dla owego mordu
 Paryzkiego uciekli byli do Konstantynopola bo byli
 Ewangelicy. Włoch tedy on był z owem francuzem iudzoj
 przyjrzini a wiedział o tańcy konspiracyey na Jerezty-
 ki ręk mu było owych francuzów y przestępcz ich po-
 chm nadząc im żeby ujęli ręk z Krakowa a prosił żeby
 go nie wydawali że ich przestępcz. A oni też będą przestę-
 pcami między mordem Paryzkim tańcy temu unyżłny-
 ry co chcieli cwał długi jęki pomierkać w Polcora magla się
 gwałili z Krakowa wybierać kłoni sobie w szok jęku jęki.
 A ja widząc donyśli temu się że to nie dawno. A iż ciemną
 drionie wielki braterski mi toś mieli tak dla jędnosci
 wiary jako dla języka habitu y obyrcjow francuzkich
 gęjmu jędnego co kłilorego rucich spytal po ciehu. Co to wy-
 nicie? czemu nad owe ramyety y tak nagle się wybiracie?
 powiedzial mi że niedawno ale ty otem z mi kłim nie mowisz ty kłi-
 ruma y ruma nie, ari kłidy na kłoni wsiać be driony. Na
 co gęjmu ja rektał powiedzial że ci on Włoch kłolewski kłom
 wyjęł przestępcz otem co się w jępy wspomniato a oni dla
 tego do Konstantynopola uję ręk y unyżłnie rękili ujękac

abo si ja ostro uobit uicie, a prosit skada ja rece aby tego ani
ou Wloch ani radeu papiricik ni postrezt nigdy re to wasz
odemne. A cheszli komu nasrey wiary powadrici tedyz tam
mi powiaday si pie' dni minie. Ten umie pod przy siezy obo
wierzet y jmu mu stawa dotryma. Tam to potem ni wite
rym Panu Tom Ewangeliom szegom Wroblewskim ozaymit
a takich bylo kilkanacie wtozysimy si tak dobre z sobe
byli ryli re stwo by si bylo co rawe to na jedno miycesimy
si byli stwore y byli bysimy w takiej Grandy reby nam
ou Tamut Wroblewski uaymicy ni byst srogi. By-
lisimy ter tak czuyai ridimy srujezi y stwore mieli woz
sadrone reby nas bylo wwas ostrobrono. Leor P. Böz y Wil-
kay Madrosi smey Wostkay y Mitosierdie widriat re y
tak bylo re. Sprcto te re zamysly Wroblewski y iniszych
ratorymat. Twola oim iniszym rabawisje ai do uucierai
Jego z Wroblewa. Tego reu si potem zamysla Wroblewski
go jenore sepuicy dowiedriat po Jago uucierai odmar-
nych Mitku osob ak uucydey iniszymi powoiuymch Mysr-
Kowalskiego Kisk. Kihak. z Mitorem w antodosi in wielkay
przyjorui byst. Jedeu byst Mitkotay Mysostowski ktory
potem Wroblewe rostawry byst Kacowitkiem Wroblewo-
skim a Grezi Goroliński ktory byst potem Biskupem

Chelustkin. Ci oba goym znieci jiri za Krola Stefana o
 wiazę dysputowal rapaliwry sie powiedziel: Na moieci Ho-
 reticy Bogu chwalić i Krol Henryk uciłt co by was
 do tego czasu bylo wykreuciono z Polskiy z Litwy y pro-
 tem ni powiedali o Wrałtyce Wrałowskiy tak w temie
 jako y ow Wloch, a tego dokladali i Krol jostem jstibdy
 jentre co Horetty Kow rostko ni miał nigdy radnego Hore-
 tyku ni wci ani na Swore swym ani w Woywachy;
 Jygni Storożo radnych ani wiełkich ani małych Stacie
 y Storożo ani diernia radnych dawai raducum Horetty-
 kowi ni miał y zborow y Schot w swych Miesiach ni
 bronie miał. Ale tem rty ramyjt jego y z Konfederowanię
 rtych Polakow P. Bog na wiatr puscił.

Respons ad Aptęj Królestwa Czeskie^o K. Jmci Zygmuntowi III Gdy Jch przex list swoj wspomina o zradę i Rebelia przexis cesarzowi Jmci Ferdynandowi II (a ten ze był królem Węgierskim: Czeskim Arcyksięze Rakuskie)
Anno Domini 1618.

Litery do S. R. M. ab Ordinibus Bohemis.

Serenissime et potentissime Rex Louise Louise Almen-
tissime, Proquisi et oblati nostris ea qua par est obseruantię
humilibus et paratis officiis redeamus Vestre R. M. et toto Jc-
dyto Regno Polonię omnia salutaria tum ad hunc tum ad
alteram veltam vobis in Christo paratam pertinentia. Literę
M. V. R. reddite sunt vobis 29 ejusdem mensis 7^{bris} quibus per-
lectis cognouimus V. M. de motibus in Bohemia non satis
infortunatam esse neque mirum nam et ad S. C. M. Louiuum
Nostrum Clementissimum Sacri Regni Imperii Electores
Principes, Praeriacias, Respublicas et Civitates ita innocenti
ab adversariis nostris delati sumus ut nisi de rei statu ple-
nius a vobis edocti fuisset facile nos non modo cupidos rerum
nostrarum sed peccatos contra Magistratum Nostrum nobis
divinitus datum inobedientes, contumaces, rebelles, provocati-
ori atque ita delatoribus ritis offensuri fuisset qui sane dela-
tores quantum in ipsis esset Universam Orbem Christianam
contra nos ad ruinandam charissimam Patriam Nostram concita-
rent

reus committit etiam quam plurima quae Ordinibus Regni
in mentem quidem nunquam venerant idque eo fieri ut nos Re-
quum Bohemum in nihilum redigi, sancta Concordia per Diplo-
ma Carorum et Pacta Conventa inter Statum sub una et
sub utraque confirmata infringi et libertates ac privilegia
nostra tolli prospicit atque istud nefandum ^{veris} ~~factis~~ ~~pro~~
artibus nonnulli iniqui (sive iniqui) suas potius res
agantes quam quanti C. M. et Publico Bono consulentes clam
cadere perita non sunt quod ut S. C. M. Domino nostro Reven-
disimo et universo orbi christiano innotesceret, edidimus eo
tempore publice Apologiam nostram quam non dubita-
mus ad manus V. M. pervenisse, scripsimus in super com-
plures ad C. M. summa cum demissione et subpitione pe-
tentibus ne C. M. fidem adhibeat istis delatoribus qui nos ita
iniquae apud S. C. M. criminati sunt et adhuc criminati non
desineant nos enim Sancte Deum et Conscientiam nostram in-
testem vocare, nihil esse a nobis contra C. M. non modo sus-
ceptum sed ne cogitatum quidem, quae aut turbatoribus pa-
cis coeire, ea nequitate inevitabili necessitate, tamen certis
decessis acti ex Apologia nostra apparet tamen occultis justis
Domini Dei veluti ~~in~~ iudicis malorum machinationum ~~judicis~~ ~~ciis~~
a Statibus Regni facta esse videtur enormiter peccarunt

acerrime ac invadente versione punirentur siquidem Sacro-Sancti
 Saucita et invidiabilia apud nos Regis et Statuum Regni ^{pa-}
 etiam darunt, Tempora evangelica alia solo aguerunt, alia occlu-
 serunt in carceres varios pro concupierunt satiare condemnata
 horumque contra innocentes Ordines Regni non meritos ³³
 terunt et quod gravissimum est aditum omnium ad
 Coarctam Majestatem conquerendi super his intercesserunt
 imo eo progreſſi sunt uterque licentia ut quavis contra
 Regni Leges nomine Regis summo cum Majestatis eius
 dispendio liberę patiantur unde nihil mirum si zelo
 dei tacti Ordines in fervore suo quoddam ex his obstinatio-
 nes perſerant, quod vero M^s V^s in super in literis suis ad-
 dit Nov a Coarctate nobis oblatam et paratam cum
 ad ignoscendam clementiam tuam et aequas rerum componenda-
 rum rationes repudiasset et contempserit unice et ea qua
 per est observantia V. M. humiliter oramus ne talibus
 de nobis sparsis sermonibus fidem adhibeat, quicquid certe
 credere dignetur Ordines super Regni submissis et humil-
 sime facta sui purgatione C^m M^m supplicasset ut per in-
 terpositionem Electorum S. R. Imperii oigo notum
 cognosceri, mali C^m M^s Consiliarii dignosceri a nobis et tandem
 publice tranquillitati et pacatiſſimo felici C^m M^s Regni

in id quod Deus adiuvet & consali prospit. (Podpisow uerna)

Steph. Rykop. sb. 413.

Tytus ad angeleryleio Chmielnickierum ducy.

Theodatus Chmielnicki Dei gratia generalissimis, Ecclesiisq,
Imperatorum Imperator, omnium Cosacorum Zaporoziensium,
Terror, & Extirpator Nobilitatis Poloniae, Fortaliciorum
Expugnator, Exterminator Sacerdotum Romanorum, Persecu-
tor Ethnicorum, anti Christi & Iudeorum —

Copia listu od Abary - Baszy do Jego Pana Hetmana Kor.

Wielkiego Stanisława Konięcpolskiego w d. Anno 1634. d. 16 Junij.

Lubo mamy między sobą dobrą przyjaźń, w czym się jedynak powin-
 nia Wasze nie wreszcie musi doświadczyć, dla tego i ja Waszej,
 Wielmożności nie rychło odpisuję; raczyliście mi oznajmować
 strony podanych tak narysach jako i Waszych reby w proho-
 niu rostarwali się jedynak cokolwiek czynićem w czymś to ra-
 honorem Cesarzkim czynić umiatać będąc sługą, Cesarza I.
 M. C. T. i poddanym Jego; toż rozkazem i o W. W. re takie to
 czynić musimy co Najświeższy K. T. M. rozkaze. N. Cesarz
 I. M. z Przekonaniem swojem rozkazem jawnym Państwu przestaje
 że tego reby w nich żadne nie postać nie przyjąłszy mo-
 ga, raczym gdy się swawolęzstwo z Waszej obdare Ziemi trzeba
 aby zwiezo sprawiedliwość uczyniona była. My kolo tego pra-
 cujemy reby jacy Ziemi swej bronili i swawolęznych którzy
 ją psują powściągnęli, ale tak domo jako i na Wojnie
 będą. Pisaliście do nas że między wielkoscia ludzi ruzajdzie
 się i chęć i dobry jedemu naprawi drugi repsuje ale tego kto-
 ry reby z umiarem ziemie srodze P. Bóg karać będzie, a chę-
 cy się i w umiarku rabujcie chciat uscić się nad innymi ubogich
 ludzi którzy w będzie, prawdziwe to jest rozkaz. N. Cesarz. I. M. C. T.

W

wieści swej swawoli i tuwa nie dopuszcza nawet za najmniejsze
ziaruo honorarne Karac Mari, a kiedy by sie jidew ~~to~~
albo Edryca jidki znalart jedney go u nas godziny nie zjawi.
Wto krywdy orywi ten w uciebie nie bedzie, a chociar i do
pniekta przyjdzie i tam srogi uciebi uisnieci bedzie. Boga
ryje uad nami i dat nam ostro scable Wtore krywdam
urysionych rnosie bedziemy; jidki Wojcie poduczenie
wiecni swojy w uineer obrucie i choi sie ter nasza w uie-
weer obroci my tego ratowai nie bedziemy i Wojicy su nie
bojimy. Przywiazam D. Boga re N. Cesar o ten nie wie re
wiecni nasza jest spustozona ja i wdrieu i wnoy o ten
mylate rity ubodry podam i prowiaty w uineer sie nie obra-
caly; nie jestem ja ritych ludzi Wtorey sie chytne obchodru,
ter koto pokoju srocare i pracownice chodre; wirowali
siecnie W. W. tubom ja nie nie wiecni i uistowai re-
ducy srtkowcy nie uisnieciem ale dopomoc nam D. Bóg i wie-
ra nasza re sie nie wiecni uroja okare w Tajure manuy
uadrzej re Wto nam bedzie nieprzyjacielu w uineer go o-
brocniemy i z wiecni porowuamy. Treba aby wny obadwa
stowu swojimu dosyc orywnili a gdyby wny su z soba znosili
suadnie by wny stych Wtorey wiecny nam dobra przyjaru
uicioraja znieśli; prooco N. Cesarowi. T. M. L. T. nie lada jidko
by wny.

byśmy się przypuścili i pamięćta byśmy która by mi
 dy nie sągineła, wyrzucił; i na odpusty dy i bożinod-
 stwo ludzi woyotkich zawobili. Sile było swawey riewi
 ludzi tak samych jako i Fry Stanisław Komieproski
 i pamięćta sile i takich jako i Ja było takie pamięć-
 to, a proci chociaż sile riewi się zostata riewi; maany
 li tedy sągine lepiej by jako w pamięci ludzkiej rosta
 wu pamięćta a chwotora naszym i waszym podda-
 nym gdy w pokoji będą miortka. P. Bóg za nas pro-
 sić nie rawniebraj. Tak rok gdym chodzil do Was na woj-
 ny jaun się tego nie domyślił aleu to ca rozkazem
 Cesarzkiem wyrzucit; sam P. Bóg widzi że to nie ca moji po-
 wodem ani chwotora się stalo nawet kaducego takiego kto-
 ryby się fortelami nawit przy sobi nie trzymam wim
 powiem że kardy sprawiedliwy ortowiek ma twar jasna
 w srodce i w srodka jego gorie kolwiek się obroci ostro i rozga-
 jst, a przewrotacem ortellowi, totowu, zdrajcy Kar Janu do-
 brze się nie nadgodzi a nakanie w niewol się obroci. Na-
 ozyliście do mnie W. W. piwac jeśli byśmy sobie przy-
 jrzim i pokoji sobie nie rzygali tedy teriny o ma d bawo
 i wojny się z namu w rzygane lbedruie; Bóg sam i Pro-
 rocy nasi podlug Ksiaz naszych przypuściam rawnit w się

Drac

drzci' be drzci; no co my nie w gładaruy i to ory nieiny jakto
nem Cesarz rozkazuje. Ja jestem do brannu przyjadłowi do
brym przyjadłem, nie przyjadłowi nie przyjadłem i rapo-
moce. Kozia Mandem nie przyjadłowi Kosci'ca w garle sta-
ne, a jere'li sie My wojne albo nie, my sie o to nie pyta-
my; tak wiele do N. Cesarza prosytacie na które on nie
mie dba dokad My Postu naszego jakto najprw dreg nie od-
prawicie. Ja z mojej strony starac sie bede aby smy z
sobą w przyjarui nie szkali; tak nam w teie jakto i ci-
nie wojniac; a lubo tego roku z drugiego enami nie ra-
worem przyjarui z przywiecra Cesarz P. M. C. muijoto
dba; ja jednak powiniem ochotnie ory nie rozkazuje
tego, z g dzie' Kolobiek mi jakto' Kari jide i ory nie
to co nam w rece'ni, colem przed uia wyje; a jakto
pnie' tego roku W. W. o ory nie'kiem co sie drzci' miało
rece' dawat tak i teraz W. W. ory nie'ni. Datum jak
wyry z Adrianopola. (potym ter' tem Abary- Kozar
jed' udawisiny w Turcku z rozkazu Cesarza Turckiego
oto ni sie prowadzi Wojne do Polski; a inaczej udawat
przed Cesarzem a inaczej w Wolscie byto i Abary- Kozar
awredni mia' przegrac.)

(Drukow: Drukarz Kni'pol.
p. 275.)

ms. XII.) Wstęp z Rekopisma Orzelskiego: Historia Juter-
Domsk regni Polonid. 97

Argumentum Historie. Quantopere totus pene
terrarum orbis fluctuet, quare successuum vicis-
situdine inde usque ab initio laboret demonstrare
difficile non est. Quippe nihil sub celo mutatio-
nibus non obnoxium, nihil unquam incorruptum
existit. Quanta virum, urbium, regnorum, religio-
num, morum, legum, statuumque omni state
immutatio fuerit, tum ex scriptis per manus tra-
ditis, tum quotidiana experientia constat; sed
ne in prisca recensendis mutatus sim, domestica
male, quibus Polonia haud pridem jactari cepit,
cum considero vix suo, an usquam temporis curri-
culo, magis varium rerum successum ulla regio sen-
sit. Optima namque secula Sigismundi Augusti
more subsequente Regnum distraxit, quod introitus

quas fatam, sero ad in eundam unionem pervenit,
vni tumque creano Regi novo intentum ad conten=
tionem redit. Creatus tum rex adolescens ab igno=
tis ea tae misque pōne orbis partibus, acertus
varisimis potius pollicitis imposturaque, quam
largitionibus regnum adeptus. initis regni
sacro sancto juramenti Sacramento profanato immo=
dia prodigitate punto temporis cuncta ditatitas
et ad egestatem reductus infami, nocturnaue fuga
sepe in patriam proripuit. Novi tunc tumultus
eruti ad prostandum aliquantū per Regem, Altho
non comparente ad unam totius Polonis conventum
displendum, aliisque demum magna calamitate
accepta in eundem res redegerunt. Longa cunctatione
protracta, duo tandem Peregrini Reges, unis Comitibus
creati, ad utrumque oratores cum amplissimis mandatis

missi, sed uniuersae in obstinatis mentibus, ad civile
 bellum extremumque exitium vergebat. Sed altero
 horum fauente fato, ~~et~~ extra Pedem regno occupante, pote-
 naeque potestate usus, alter artibus suis frustratus,
 non regno solum abstinere coactus est, verum vitam
 etiam decessit morte sua fliscentis belli. Semina-
 rum sapientis ⁽ⁱⁱⁱ⁾ nonnullis tamen regni periculis
 obstinatissimis rebellionis occasionem reliquerat.
 Summa totius negotii breuissime notata. Deo
 auspice res gestas aggrediamur. —

L. Xigi TV. Reghospitum Orzelskiego: Historia In-
terregui Polonie, Wyiattek.

Quo mona-
chi revoca-
vunt erro-
rem.

Illo ipso colloquiorum seu judiciorum Posnamensium
tempore ^{et} que insign^{is} conditione^{is} monachic^e et unius
horum Jesuitarum Secte^e aspectu, solemnitate in
Comitatu Gorzanorum quibus celebrandis sacro di-
catis, in magna procerum equitum atque urbano
plebis, multitudine, errores suos, quibus hactenus
parcinati essent revocarunt, sigillatim unitos recensere
tes, devotissime vero populum obsecrantes uti publica
petitione Deum maximum impleretur, quo tam
enormium vitiorum culpam, quibus non se tantum
sed alios etiam irretivissent inenarrabili clementia
sua indulgeret.

Terminata a
Niemcewio
invocati
colloquium
revocant.

In hanc modum Polonie armis, partimque legibus
intente, religionis quoque christiane controversiam
aliqua ex parte ambigere satagebat. Jacobus Nic-

majoribus Provinciæ Aquinensis Eques insignis
eruditione et dignitate vir molestis sine ferens
Jesuitarum Sectam, prius in audiam, jam vero
non enatam solum sed et in dies summentem vi-
res, in Polonia ad colloquium publicum hoc die

Jesuitarum
orig. & auditio.

audita provocare statuit. Sunt Jesuitæ novum
monachorum genus a viginti fere annis ab Igno-
tio Loyola originem ducentes, socios seu unos ex So-
cietate Jesu se appellantes, assiduè Theologiæ ju-
ta ac philosophiæ disputatio niacis intenti, qui-
bus ita dediti sunt ut non mirum in Theologia
quam Aristoteles in suis Physicis seu Ethicis phi-
losophentur, nec credere quidpiam videantur quod ra-
tionibus possibilibus per vestigari nequeat, nullo vero
alio modo, quam philosophis præscripto Religionis

sacro-sancta dogmata spargant. Nos argutos Sophi-
 stas apud Atrates proquinos plurimum ratiuros. Ex
 Italia Episcopus V. S. na nien sici naper montuuo ro-
 terserat, et Posnamis certis pagis donatis veteri Collegio de-
 solato, extractis circa arbori moenia adibus curtissimus
 collocarat. Eos Nemo seruis mispus septimo calendis febra-
 rii per Joannem Juenium ^(hic) literis ad certamen lacespere
 non destitit, in regibus uti nulla protracta mora ad
 publicum colloquium in eundem, linguaque non alia,
 quam polonica conferendum consentirent, cui colloquio popu-
 lus omnis generis interesset et sermonem patrum
 popularemque intelligeret ac errorem a veritate secrete-
 rit, quando quidem et Apostolus Paulus capaci atque
 intelligibili lingue docere in ecclesiis jurebat et Jesu-
 ite ipsi vulgari in contionibus absolvendis sermone
 utentur. Augustinus vero cum Manichaeis et Arcinid
 disputans colloquio vulgum admisisset, ut quoniam Je-
 suitarum, sed Verbi Divini Testimonio inerat, cum
 ad hunc quoque salus animae adtineat, Petro Hi-
 spano, quem omnium doctissimum in suo consortio ha-
 berent, quod poloniam linguam non cerneret per in-
 terpretem si vellet, colloqui liceret, nec vero scholas-
 tico vel sophisticum more disputandi uterentur,
 cum neque vulgus hunc capere, neque genuinus Sacrae
 Scripturae sensus eo illustrari, imo obscurari verius
 prosit, neque Sacra prophanis miscenda essent, neque
 etiam gradienda tantum juvenutatis verum inda-
 ganis a simplicissima quoque veritatis causas ea dis-
 putatio institueretur, sillogiamis non regulis dia-

Nemocii
 Potulata.

¶ jura punctis factis esse concessum require, per nos si ubi factum est iudicium disputatio turris
neque loco sacro, neque publicis neque lingua vulgari, nec alio quam academico more, quod et hoc uocatur,
et ille alius prophanus dicitur, nego hinc ab abominanda diuitia esse esse, et uulgo non Theologia quam

lectio, nec fallacis ullis nisi, sed sinera nec a pro-
posito discedente oratione constant, qualibus, D. Augus-
tinus usus esset praeserentur. Locus disputationi, qui
magis auditorum multitudinis capacissimus esset vel in
delubro paraphrali, vel in domo in foro sita a variis libra-
rum generibus Maga dicta assignaretur, magis tractus
custodia sedulo tumultui, si forte ab auditoribus exci-
tetur, adhiberetur, nec impar numerus verum duos tam
tammodo personae unus Niemojovius alter Jesuitarum
quicumque certaret, ceteri auscultarent, si quod cupissent
alterum par disputantium adderent, cum ejus modi cer-
tandi modo, et Paulus uti jubeat et Augustinus cum
Fortunato collocutus usus esset. Ad ea vero quae utraque
parte in modicum forent pro lite conscribenda, certe
personae utriusque disputarentur. Theoremata quae a se
desiderarent, ea scirent quod fides catholica et apostolica
cujus titulo omnes christiani gloriantur apud eos qui Evan-
gelicorum nomine appellantur, verissima existat. Jesu-
itis vero Etruriorum socii plurimos errores heretici et ortho-
doxi religioni immisceant, quos Niemojovius seun-
cum articulo fidei seriem abunde sit declaratumus.
Tempus colloquiorum ejus modi 14 Calendis Junii Poena-
nibus loco nominato sunt isti expectatum, non una tan-
tum die contenti sed si caeptent, totius hebdomadis
intervallum impetraturi ad quod sin minus comparerent,
haud secus atque mali et mendaces Doctores essent ab om-
nibus reputandi. (Jesuitarum Responsum)
Ad Jesuitas quosquam primo inventum rati quicorum Sophismatis
quorum probi sunt magistri, resistere in Polonia audentia Niemo-
jovii provocati ne modestiores facti viderentur. Responderunt
se magis tractus sui memores publice cum Niemojovio sermones in-
tempore conferre, contra Pontificis Maximi propterea Episcopos, qui ¶

ne a quod post se hinc
magisque genuina et accomodate est
notum lingua scholastica
¶ hinc disputandi genus ipsi abominantur

Et multū jam discessum parentibus Stanislaus Comes Gor-
canus impavidus parvi quidem corporis, sed ingentis animi
vir, et constantissimus legum patriarum Protector, ne in-
quit despicatis animos Equites non modicum intervallum
elapsam est, ea quo tot labores, tot sollicitudines (Stowone-
cypelne) sumptibusque perpetuis, humeris aere vestris Nemo
(sic) gestatis nec aliorum cura studiaque omnia vestra spec-
tabant, quam ut labentem Rempublicam ad meliorem statum
redigeretis. Quis an immemores libertatum laborumque
domos dilabemini. Enim vero si liberas creandi regis vo-
ces quæ sunt principum legum vestrarum fundamentum,
impotentia vestra amiseritis. An non pudebit ad amicos,
agnates, conjuges, liberosque redire. Qui quod Comperitum
discessum vestrum isthuc habuissent, virtuti vestrae con-
fici domi se se continuerunt quorum estimationem
magnopere fallitis, si extremo ejus servitutis iugo, ~~et~~
addideritis. Domosque reversi non quidem tot Gruinarum
fidem conciliabitis, imo re infecta ea comitiis istis abe-
cantes, idem præstabitis quod præstent illi qui pugis acer-
rimo confecto, non vi fracti sed metu aut ignavia la-
befacti hosti victor^{em} plenam relinquunt. Agite, ani-
mo atque concilio vobis opus est, non diffidite imprimis
liberos, uxoresque ac familiares vestros / concives vestros
quidunque tuendæ libertatis causa sanxeritis gratissi-
mo accepturos animo / vota ad Deum. Maximum pro vobis
pendere præsentis negotii, quam justum habeatis pro-
positi vestri causam considerate, æquales genere sunt
vobis hostes, multitudine multo impares, dignitateque
si sinceritas vestra cum eorum comitiis conferenda sit

minime comparandi; qui adversus consuetudinem Reges
infectis animis, armatisque corporibus adversus voluntatem
vestram loco obscuro Regem Tyrannum supercolla-
vestra inveniunt, infinitas barbarorum inimicitias ad-
struunt. Quod si viri esse poteritis, tot tantorumque
virorum, quibus abundantis viribus conciliisque facile
refringetis, aliquot duntaxat diebus ei negotio insump-
tis. Ego quantum industriae, viriumque in me est eos, (sui)
ipsaque cum vita vobis Patriaeque devoto Confidens vin-
gulos, pro amore studioque imperatricem eadem pro-
furo. — His verbis aduerti, universi ita confirmati sunt,
ut periculorum, immemores, cuncta se pro salute sua pro-
saturus promitterent. Jam vero proventus exhausti sum-
ptibus, ad aurum, argentum, moniliaque mercatoribus ac
Judicis oppignoranda festinarent. —

Ad Regem VIII Regis: Caesaris (Vreina) epulum solenne —
epidem in Poloniam private literae.

Post diei Caesar Oratoribus Polonis epulum solenne instituit,
invitatoque splendide sume accepit, nullis aliis adhibi-
tis hospitibus praeter filios a parte dextra Rudolphum
Romanorum Hungariae Bohemiaeque Regem et Ernestum^{a sinistra}
Matthiam et Maximilianum Archiducem et secundum
hoc utrinque Ducem^(sui) Oratores Poloniae aspidentes con-
civas habens. Peracta tum spectacula varii generis et
non minus ac de subacta Polonia acti triumphi. Inter-
im vero de reliquis constituendis consultandi visum
est seorsim (sive in Cracovia) Polonorum captivae confirmari
regue animas, quos ea Oratoribus partibus suis ~~pro-~~

sanere intellegat, nonnullos etiam adversarios devincere sa-
 tagens. Itaque infinita pene Diplomatum exemplaria
 conscripta in hanc formam edita, 3 Calendis Aprilis in
 Poloniam permisit. Quae fide atque constantia ser-
 veritas tua tum in proximis Varsoviensibus Comitibus
 nostram in Regem Poloniarum ac Magnam Ducem
 Lithuaniarum electionem promovendae, tum ab eis etiam
 tempore partes nostras tutatae sunt, Oratores ex
 iisdem Provinciis Comitibusque Regni istius publico
 nomine nobis deferendi causa huiusmodi destinati, diligen-
 ter nobis proferantur, nos vero uti tam proglaream ser-
 veritatis tuae erga nos voluntatem, ac singularis ob-
 servantiae, studioque gratissimis animo accepimus.
 Ita vicissim curam habituri sumus ut non data occasio-
 ne ipsi rei haud immemores fuisset, cognoscat, este-
 rum cum iam tandem res Deo favente huc deducta
 sit et praestito juramento a praefatis Regni Ora-
 toribus Nobis delata, ac Electionis Decreto, per eosdem
 nobis reddito die vigesima tertia praesentis mensis Re-
 gni istius ac magni Ducatus Lithuaniarum habendas
 in Nomine Dei Altissimi qui hoc ipsum faustum
 ac universae Reipublicae Christianae salutem esse
 velle publicis solenniterque suscepimus uti spero
 et quis hactenus fuerit ac etiam nunc sit noster inte-
 gerimus animus pacis scilicet concordiae et tran-

quillitatis publicae studio sissimus ex Literis Vostreis
Universalibus quas his annexas mittimus sinceritas
tua intelleget, prostermittere nollemus quin eade
re sinceritatem tuam faceremus certiores, nihil du=
bitantes, quin tum ipsa in eadem semper fide constan=
ter praestituro, tum si alios qui huc usque alieno=
res se praebuerunt, eo inducendis ut saniora quam tem=
dem concilia amplectantur, nihil in se desiderari
possura sunt, id namque eo pertinebit, ut Reipubli=
cae istius Polonicae Statu pristinae concordiae resti=
tuto sinceritas sua, ac ceteri Regni Proceres atque
Status optata quiete et tranquillitate cuius tur=
bandi non leve aliquidquam subeat periculum, tanto com=
modum fieri proset nos vero illud tum grato habitum
ut nostris vicissim benignis et propendis obsequia since=
ritatem tuam voluntate se ipsos declarandis nulla occa=
sione defuturi sumus. "

Bona Sforae possessiones in Polonia.

Quod vero possessionem Regis Bonae isthic mentio faceret, ne-
 cessarium ducit seriem eorum, succincte notare quas in
 Universo Regno Provincisque per id tempus quo in
 Polonia moratur possederet. In primisque in Majo-
 re Polonia vel utrum (sic) Rogosum, Roscum cum vicinis
 Oppidij Topatim, Comulungue villam eis possessioni-
 bus multos conjunctos pagos quos Bona (sic) prius-
 quam in Italiam perrexit, veteri pecunia summa
 redimeret. In minore Polonia, Barum, Samboriam
 Laspayscum, Cylum Letoria Lobocovis (forsan Lobocovis)
 hincque Regium Cracovis vicinum, Sverinecum ad Vis-
 tulam ~~Sitam~~ Czerocum et Pryborovum easdem per mul-
 tas villas amesas habere, quas itidem Bona redimeret.
 In Podlachia, Bielscum cum vicestri proventa vi-
 delicet libera ferarum venatione meliungue et id ge-
 nus redituum usu, Clesella, Narvam cum similibus con-
 comoretatibus, Krainscum, Lurasum, Seroscum, Sypnig,
 Samboriam cum adjacentibus pagis ibidemque op-
 pidium Philippovum recens edificatum. His infini-
 tas pene contiguas villas, quas tum redemptas, tum al-
 tio jure acquisite Bona tenuerat. Masoviam item om-
 nem reformationis titulo possessam, Arces, Civitates, Op-
 pida, Vicos, praediaque singula quae Masoviae Duces
 quondam habuerant, jurisdictionem super Nobilitatem
 aliaque Castrensi ut vocant excepta quam Rex Sigi-

mundus pro arbitrio cui volebat, non in sua. Tamen
Regina concedere consueveret, contributionem eorum certis
proventibus procurabat. In Lithuania prore Gro-
nam cum omnibus oppidis, vicis, pagis, sylvis, nemori-
bus, paludibus, venationibusque. Quae omnia bona redempti-
tu jure tenebat. Videlicet Novodvorenz cum sylvis, a
Janusio Vilnensi Episcopo optentam. Peretam cum vic-
milibus proventibus, Krynos itidem Curviciam, Mole-
vicam prore dictam, parvitas redditibus defertam.
Post discessum vero Regina in Italiam ibidem mul-
tas villas edificatas locatasque. Tesora quoque et
Salatas cum similibus commoditatibus quae ~~in~~ ^{Jaucam,}
Crasnicam, Cotam, Laderum, Milcovicam cum
sylvis, Dunios, Lersleukum, Dubnum, Novodvorenz
cum sylvis a Succia (sic? Swiecki) optentam, Pincum
Oecicum, Grodekum cum omnibus adjacentibus. In Vo-
lynia, Bobruum, Dobruicum, Siedkicam quorum
nomine Rex Gonarum, Rajgondumque cum Palatina
Vitepsicensi commutabat. Bobruum cum sylvis in ^{Krzymienicam}
quibus multa pagi locati, Coulum, Cremencicum cum
pagis omnibus, Dolhos, Proslac, Mospogolan, Frotter-
tos, Cieranorum, Horociovum, Jesiczyjska. Nomi-
numas villas adinrentes ab una Regina, tam redemp-
tionis tam acquisito alia ratione jure, possessas. In
Podlachia Tycoicinum, Cuisinicum Dobrincicum, Choro-
discum, Labelle, Augustovum, Melmicos, a Mathis La-

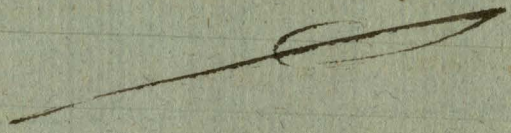
viciis partibus, cui pecunia^a summae propriis fisco per-
 soluerat. Gonansum et Rajgradum commutatione pro
 Sebecia facta Bonam prospiciat. Alias vero pro-
 spectiones Regi Augusto successione jure perse-
 ptas attinentes nempe: Jndarem a Vitnensi Pala-
 tino pro Tolosino, Lipiginoque commutatione optenta
 Gonanovum, Concurius, Tranebas, Commediis, Sismuroo
 Gole, Comalovum Curnetium, Stollitkos, Medibo-
 vam, ~~Vicop~~^{le} et Grodecum. In Podlachia Tolvam (Fabre
 Polesiam, Tolpam, Dubnum ^{cunot} ~~Curius~~ a debrezynio zenski
 Donatem, Virsupos a Janiore ~~Rekato~~ (sic) Regi dono
 datum, Kacumey scos a Vitnensi Palatino pro prosp-
 sionibus Gastoudi commutatione partes alios Kacum-
 vios qui Niculovii vocabulo ante appellabant, Lisovum
 et Medonetium a conjuge Mathis Clove^a optentam
 Lagoville post Gastoudi mortem a Rege Reginae datum.
 Salum per Episcopum Regi dono inscriptum. Danga-
 listos cum aliis curiis. Item defuncto Gastoudo a
 Sigismundo Primo Reginae ~~Poloniae~~^{Poloniae} Palatino Regi
 a Recucio datos, Policos post Cengulum (Cingat)
 Conscum post Kirgallenum, Lubetiam post Gastou-
 dum, Vanagum a Bona Regina. Etersum post Ga-
 stoudum itidem Rodoscovite, Visneum et Kicibaros
 Kesci^{sko} et Radomum. Urentios a Jacobo Rad-
 villo per Bonam redemptos, Mirceum, cupis sum-
 mam per debrezynium Regi datum, Ponicum,

ab Episcopo Paulo itidem datam, Cocin^o, Bunsis=
coove a Rona redemptos Regique concessos. —

My Krystowo Wojewodstwa Krakowskiego ktorzy my
sie tu nieraz podpinali poruszajac sie w powinno-
sciach naszych szlachectwa ktorych jest na przednie-
m, abyśmy Prawa y wolności naszej Cyryjskiej
do gardl y majestatosci swych bronili y onę sie radza-
wiali, jako o Wleynot nayprzedniejszej, nad zdrowie na-
sze zdrowy, do gardl swych rozumowsey prestrzegi Se-
natorow naszych Koronnych o Pralktykach, ktorzymi ab-
solutum dominium, a za nim Tyranyje w prowadzić y we-
wlec na Marki nasze chiano, nie musimy sami porucza-
jac jusz rzecy samej sobie z wiela umiar w wazy wielkie,
a prawie u padek ostatni wlasny swoy, e biezeliśmy
sie za postanowieniem a uchwała Szarza Lubelskie-
go z chęcia, wialka, przykładem Prorokow naszych, ja-
ko na gwalt do gaszenia, tak gwalt nowego zapalajacy
ognia zapalajacego Cyryje, u nas, tu na to musimy
pod Sędowicor worysey, abyśmy sobie pomogli spolnie
tek jako sie czyni Szlachciom godzi gawić ognia tego,
ayprowozne Prawa y wolności nasze z racy dawney,

uzemnie posuwać w ręce swę dawnę w prawie, y sta-
nowych Senatorach ktorzyby przyrzęca takowey
rezyby naszey byli swę radę sta. K. J. M. do takich
rzeczy sprawy prowadząc przeciw przyrzęcom na Se-
natorstwo uczynionym o nich się dowiadać y pilności
sua, mieć wyrazić mędrzy mieniu a jako dobrym dosto-
wać y uczyniwszy powinności jako Kraci staroży y stru-
żone możliwości wyznać, a rżym rasi, nie pozwalać,
ale to zganić albo też y wedle występka tego karać.
Czego worytkiego wiornie y statecznie nie rozjeżdżają
się z kupy obciążony, stowy sweni możliwości słać
kieni, y poprzyć zamy. A takiego ktorzyby się tu nie
stawit y do końca popierć miichit, poenis justu des-
criptorem Statuti de expeditione bellica decretis pror
Pony Seoru Kolosow tego podlegać ma, prócz żeby sta-
rosć albo zbytnci choroba jego zatrzymata, nigdy jednak
ma porot swoy pier syna albo przyjacielu swego opra-
wudzić, choroby podług Statutu de expeditione bellica
opisaney formy przyrzęcy za rdaniem skazy potwier-
dzić powinnu. Soltysi y Woytowie słaćscy ktorzyby się

tu nie stawili i nieopowiedzieli przez ten Panu Se-
 dzie które w Generalnej Konfederacyi będą opiewni
 podlegać masę. Także i ci którzyby jeszcze nasu na
 wolności nasu następowali i kupili się albo też ad hoc
 rentes libertatis oppresoribus, rade, ponce, aut quovis
 alio preteatu byli takich protostibus patrię rozumieć
 mamy et ad munia nobilitatis obcauda niezgodnych.
 Execucya jednak podług procesu J. K. S. S. S. S. S.
 Kosców terazniejszy na to obranych uroczono byje
 ma. Co worytko dla pewności to postanowienie nasze
 zgodnie rekami podpisaliszacy się. Działo się to pod
 Wskazywaniem w kole naszym Wojewodstwa Krakow-
 skiego w niedziele przed w Niebowzięciu Panuy Maryi
 etc etc — (podpisow w Reglepisomie nie ma)

Quodsi Regia Rom. M^{tes} renovationem
et confirmationem pactorum quemadmo-
dum unicus noster postulaverit fieri
mandabit. meminisse poterit, nos pa-
catis esse pacta hoc jurepirando in-
terposito magis etiam confirmare. Si
forte idem facere M^{tes} eius visum fuerit.
Prior autem illius M^{tes} an nos ins-
uirandum hoc prestare debeamus. in
illius M^{tes} arbitrio nos relinquere.
Proferet simul formulam iuramenti
qua usus est aliquando Sigismundus
Imperator. Quod si illius M^{tes} ea
formula uti volet, nos quoque iisdem
conceptis verbis iurandum presta-
bimus. Sin autem alia quapiam (sic)
formula magis arriserit (sic) illius
M^{tes} nos quoque ad eandem libenter
assenciemur.

Posteaque pacta non modo teteris, verum
etiam, quod sine molestia Regie Rom.
M^{tes} fieri possit iurando confir-
mata fuerint. tunc ad causam ter-
rarum prorsus aggredietur. ac modis
omnibus contendet. si quis iniuria

ibi facta ab Ill^o Domino Duce exi-
stimat, ut coram nobis tanquam
superiore Domino iudicio contra eum
experiatur. Nos facturos libenter. ut
uis dicamus unicuique petenti. et causa
cognita quod iuris fuerit decernamus.
Sin autem hoc obtinere non poterit
quod ita tamen fieri pacta et foedera
confirmata postulant. dicit nos non
recusare. si forte suspecti sumus
alium quod maiore quodam nostre
voluntatis inclinacione in Ill^m Du-
cem propendamus. quoniam in-
stat m^{las} eius aliquos, qui presentes
adit illius nomine. cum per nos
causa cognita fuerit. quod cuiusmodi
nos iudicem prestare velimus ut
nullam iuste querendi de nobis occa-
sionem cuiquam prebeamus.

Si obiectum fuerit. Ill^m Regem proxi- (divum)
mum in Christo defunctum per oratorem
suum Mg^m palatinum Siradreisem (Lacti?)
apertum iam esse. ut causa per
Regiam Romae. M^{tem} cognoscatur.
negabit sibi de assensu isto constare
ac doceri de eo postulabit, si per
hoc assensum probare velit quod
orator

orator dno Regis rescriptum eiusmodi
 di. Casarea m^{tes} attulerit atq^m in
 forma decreti volet doceri num ra-
 tum id habuerit dno pater, quem
 prius ex hac vita migrasse constat.
 quam hoc si rescriptum videre conti-
 gerit. Iurisdictionem de ipsius Domini
 Oratoris ratificatione constare tibi
 negabit. ad extremum si viderit
 nihil se proficere sed obfirmato
 animo in eo perstare m^{tes} Regiam
 Romae. ut iuxta responsum illud
 Augustanum ipsa causam hanc
 cognoscat non abruet (sic). sed si-
 cut in rescripto continetur. ut cause
 huic m^{tes} quis absq^m preiudicio vel
 impedimento ordinarii processus com-
 ponenda. studium et diligentiam o-
 mnem impendat. neque citra con-
 sensum parentis (?), quicq^m statuat
 et decernat. Quoniam vero conqui-
 sicio iurium de quibus fieri discepta-
 tionem oportet ac monumentorum
 omnium ad causam pertinentium
 tempus longius postulat petet la-
 tiorem diem ad causa huius compo-
 sitionem a m^{tes} eius prefinitur

cum

cum praesertim in hoc regni nostri
exordio aliis quoque sumus rebus gra-
vioribus occupati ut necessario hae
causa in longius tempus aliquod dif-
ferenda sit. Interim vero tempo-
ris postulabit ut pacta conserventur.
ut ne quid contra ppm Dom^m De-
cem vi et annis agatur. atque mo-
di omnibus visitabit et urgebit.
ut aut abrogetur prorsus proseri-
pionis secretum, a non suis iudi-
cibus latum, aut saltem in aliquod
annos, vel in unum si plures obti-
neri non poterit suspendatur.

Adhibet ad Mgnm Dominum Howman.
litteras illi nostras offerret postulabit
nostro nomine ut in ijs de quibus
mittitur ad R^m Rom. Mtum operam
illi suam navare velit. nos gratia
nostra et liberalitate regia hoc officium
illi per omnem occasionem pensaturos
pollicebitur.

Cum a Regia Rom. Mte dimissus fuerit
ad fratrem Imperator. mem profici-
setur. atque ab ea quoque confirma-
cionem pactorum sive ratihabitionem
eorum, que a Reg. Rom. Mte facta
erunt postulabit. Quod si in

causa

169
causa terrarum propriis remmipus
fuerit ad Cesarem M^{tem} adhibebit
omnem diligentiam. ut ibi perficiat
tandem. ut aut abrogetur proscriptio-
nis decretum. aut suspendatur. iuxta
instructionem que ad Reg. Rom. M^{tem}
illi data est.

Salutabit etiam filium Cesarea M^{ts}.
etsi forte nuptiæ celebratæ fuerint.
precabitur nostro nomine. ut matri-
monium hoc illi deus fortunet roga-
bit simul ut apud paternam M^{tem}
presto nobis esse velit. quo facilius
ea de quibus nupus est obtinere
queat.

ad Dom^m Cancellarium quoq; Graudvella
accedet. ut causam nostram com-
mendatam habere velit nostro nomine
postulabit. Nos officium hoc illius
gracia nostra munificencia q; Regia
pensaturos.

Idem et ad D^m Attrebatens^s. Episc^s
filium epis (sic?).

Cum Domino Cardinale Augustano agat
diligenter nostro nomine. quo consilio
et auxiliis suis nobis adesse velit.
De matrimonijs quoque certior fieri
cupiet. ne diuicis animi pendeamus.

(L. S.) —

Ad p[er]s[on]as (fo. 293 rev.) - Legatio Tum-
maria Duō Joanni Scautino
ad Cefaream Martem nomine Regis. †

1522.

Post dictam salutem, et declaratam
 verbis amplissimis, nostram erga Cete-
 ream Martem propensionem et amo-
 rem fraternum.

Referendum.

Non incognitum esse illius majestati, au-
 ctam in immensum vim et potentiam
 Turcorum Imperatoris, eiusq[ue] omnium
 conatum ad opprimendam rem Chri-
 stianam conversum (fac simile) ff. 37

Interceptas esse per illum eas vias,
 quibus non solum ad regnum Hun-
 garie, sed ad omnia alia vicina
 dominia, tota illi via est pate-
 facta

Nunc sciret illius maiestas, Turcum
 ipsum omnibus viribus accingi, de-
 lectus ab eo et apparatus multi-
 plices fieri, ad dictum Hungarie re-
 gnum et denum universam rem-
 publicam Christianam occupandam,

Et

Et quo id commodius assequatur, con-
 duxit in nos magno stipendio, et
 vectigalibus, Imperatorem Tartarorum,
 non minori mune quam ipse sit vi-
 autum, uti nos impeteret, et a-
 iuvando Serenipimo nepote nostro, nos
 distraheret, habereq, et ipsum ad
 hoc opus, suum exercitum, circa ri-
 pas Danubij paratum, ad regnum
 nostrum premendum. Facere eodem
 apparatus et moscum, uti et ipse
 suas partes adversus nos in Lithua-
 nia liberius agat.

Epe itaq, Hungarie et nostrum Reg-
 num, in summo discrimine constitu-
 tum, que quidem Regna, cum seuper
 tantam infidelium motem, suis hume-
 ris sustinebant, et ab alijs Christia-
 norum regnis et dominijs arcebant.

Perpendere debere illius Cesaream M^{dom},
 si quod omen deus avertat, hae
 ipsa regna nostra perfringerentur
 et occuparentur, quanta vastitas
 in universam rem Christianam de-
 volveretur, cum alie nunc sint vires

alij

alij apparatus infidelium, que erant
olim Gothorum et Wandalarum, ea
tamen colluvies, quantum penetratis
hijis regibus cladem intulerat, universe
Christianitati, nulli est incognitum.

Et proinde rogare nos omni studio,
illius cesarem maiestatem, uti sum-
mum orbis christiani principem, di-
queretur visa iam tanta calamitate, que
iminet, arma sua ad nos, ac sere-
nissimum nepotem nostrum, et eius
regnum Hungarie et nostrum iuvandum
convertere, et concordia cum hostibus
suis inita, illos et alios principes
christianos, ad extinguendum hoc com-
mune incendium excitare.

Nos enim et ipsum ^{Imperatorem} nepotem nostrum,
post inducias a summo pontifice indu-
cias, et spem nobis amplam de generali
expeditione datam, maxime per divum
olim Maximilianum Imp^m, inducias
nobis a Turco sponte oblatas, recipisse,
et hanc omnem calamitatem in nos
et regna nostra derivasse.

Faceret igitur illius ^{Mater} Cesarea, offi-
cium boni Imperatoris, et communitio-
nis nostre mutue, si cum primum
loquitur

111
dopitis et componitis utcumq; turbis et
bellis intestinis, nobis laborantibus tem-
pori adefect, ne elapsis rebus nostris,
nequicquam dehinc rei christiane
consultum rei velit.

Hec pro re et tempore amplianda et im-
culcanda erunt ut magis fieri poterit,
quo illius majestas permoveatur ad
intestua sua bella componenda, et
nobis laborantibus subsidia prestanda.

Agendum gratie illius Cesarea mti verbis
amplipimis, de hac cura et solitudine,
quam prese fert, ut ipsi regno Hun-
garie periclitanti subveniatur, et ob-
eam rem conventus istius in Germania
agi commiserit, rogandag; illius mti,
ut hoc studio pio et summe neces-
sario incumbere dignaretur, quo sup-
petie celeres et oportune, nobis et ipsi
regno Hungarie ferantur, utq; mo-
dus et ratio aliqua certa vindicandi
rem christianam a tanto discrimine
quod iam illi ab infidelibus imminet,
statuatur, ne partibus sensim la-
bantibus, universa republica christiana
(quod omni procul absit) corruat
quo faceret maiestas rem sua existi-
matione, suaq; celsitudine, et virtute

dignam

signam, qua et uos regnaq; et do-
minia nostra sibi perpetuo devinceret,
et laudem gloriaq; perpetuam, ac
apud immortalem Deum uberrima
premia sibi compararet.

Hoc vero initio, tanquam potissima
legationis causa et soluto agendum
erit cum illius Mt^e alio tempore,
et adhibitis qui non officiant, de
re prudentia. Dicendum.

Declarare nos iam dudum illius Mt^e,
et per literas et nuntios abunde
causas a nobis belli, cum D^{no} ma-
gistro Drapie ut qui abusus longa
patientia et equanimitate nostra,
nos ad tuendum subditos nostros,
quos multifariam opprimebat, coe-
gerit.

Ut autem invito animo gessimus bel-
lum ipsum cum tam arcto necessario
nostro, et in tanto rei christiane
quod prospicebamus discrimine, ita
non gravatini ad postulata illius
Caesare Mt^e nos arma deposuisse,
et in his conditionibus que illius
Mt^e et Smi Dⁿⁱ Regi Hungariae
oratoribus sunt visa, nos constitisse.

Quarum

112

Inarum summa, cum in eo cardine pendet,
ut fiat arbitraria cognicio, inter nos
et ipsum magistrum per illius M^{tem}
et Ser^{mm} Regem Hungarie, cum ad-
iunctis principibus, rogare nos impense
velit, et cum negocium id aggredie-
retur, curaret ita se gerere, in ea
causa, ut Jura et privilegia Regni
nostri, mutuisq; amor et coniunctio
exposit.

Agere nos gratias illius Cesareae celsita-
dini, de opera et cura suscepta belli
ipsius inter nos componendi, quod uti
erat perniciosum rei Christianae et
vicinis nostris infidelibus, maiorem
occasionem et audaciam prebebat,
conaudi adversus Christianos, ita of-
ficiis hoc, illius Cesareae M^{ti}, nos
non vulgariter commendare.

Eadem agenda erunt, cum S^{mo} Rege
Ferdinando, siquidem ille loco Cesareae
M^{ti} in hac causa deudenda fungetur.
Item cum S^{mo} D^{no} Cardinali Salzbur-
gen, et Illustri D^{no} Georgio Duce
misnensi (Taschi) verbis pro re et
persona uniuscuiusq; accomodatis,
ad favorem ipsorum, arbitrorum nobis
coniliandum et negotium celerius
abolvendum

absolvendum, que omnia consistunt in
cura & industria oratoris.

De hereditate, Neapolitana agendum
etiam erit, & rogandum ut in ea M^{tes}
cesarea, cum J^{me} D^{na} Duce Medis-
lani, indicium non subeat, sed habendo
rationem affinitatis et officij in se
nostri, dignetur illius celsitudo, in ea
ipsa hereditate, ipsi J^{me} Domine
Duci, absq; juris actione gratiam
de sua mera benignitate, exhibere
quod nos illius celsitudini, pari grati-
ficationi, in omnibus quibus poterimus,
referre curabimus.

(Recipia 2)

Item petendum a cesarea M^{te} civis
Gdaneuses & Elbingenses non evocentur
ad cameram Imperialem,
et illis non imponantur ulla solutiones
cum nobis et regno nostro subiecte
sunt et non alteri.

CLIV.

